

Offisersbladet

nr. 4 juni 2012 · årgang 65

tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

Veterandagen 8. mai

Side 16-17

Telemark Bataljon

Rena 10 år!

Side 62-63

Norsk Militær Luftmakt 100 år – flyshow over hele landet

Stor artikkel side 10-15

**Generalmajor
Robert Mood
rapporterer fra Syria**

Side 6-7

*Ett yrke
– én organisasjon!*

Alt som gjelder Volvo på eksport. Og litt til.

**Opplev helt nye Volvo V60.
Velkommen til prøvekjøring!**

Nye Volvo V60 byr på fleksibilitet og litt mer plass bak uten det minste kompromiss på sporty design og spennende kjøreopplevelser. Volvo V60 har det prisvinnende sikkerhetssystemet City Safety som standard. Et system som ved kø og bytrafikk selv kan bremse bilen om det registrerer at en kollisjon er i ferd med å inntreffe. I tillegg er Volvo S60 og V60 de første bilene i verden som kan stoppe av seg selv for fotgjengere (tilleggsutstyr). Nye Volvo V60 må sees og oppleves! Nytt kontrollen og de dyriske formene.

Volvo XC90

Volvo XC60

Volvo XC70

Volvo V70

**Utenlandsbeordring?
Vurderer du å kjøpe bil på eksport?**

Volvo International Customers Sales

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige, da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

Bilia Økern: Økernveien 115. Tlf 22 88 25 00
Mandag-onsdag+fredag 8-17, torsdag 8-21, lørdag 10-15

Ønsker du et pristilbud på Volvo, er du velkommen til å ta kontakt med Jon Bergersen.
Tax-Free Sales, tlf 22 88 26 05, mob. 901 35 280. E-mail: jon.bergersen@bilia.no

bilia

Offisersbladet

Nr. 4 juni 2012, 65. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:
Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no Internett: www.bfo.no

Offisersbladets tilsynskomite:
Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

Ansvarlig utgiver:
Eivind Røvde Solberg

Redaktør:
Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:
2punkt as v/Karin Smedsrud
Mobil: 98 20 54 16
E-post: karin@2punkt.no

(Bekreftet opplag 2012: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2012:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
5	24.08	07.09
6	05.10	19.10
7	16.11	02.12

Grafisk produksjon:
Design: punkt&prikke... punktpricke@me.com
Trykk: Printall AS

Bilder:
Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

Forside:
Formasjon med russiske Yak-52 under
Flydagen på Kjeller.
Foto: FMS

Redaksjonen avsluttet:
8. juni 2012

Provoserte både Forsvarsbygg og Forsvarsdepartementet**Forsvarsbygg og FD**

Min artikkel om Forsvarsbygg i forrige utgave av Offisersbladet, går helt klart ikke inn under kategorien konstruktiv kritikk. Det var heller ikke meningen min med artikkelen. Jeg ønsket nemlig å provosere såpass mye at reaksjonene bare måtte komme, og de kom som bestilt. I denne utgaven kan du lese

tilsvaret fra administrerende direktør i Forsvarsbygg, Frode Sjursen, og ekspedisjonssjef i Forsvarsdepartementet, Fridthjof Sogaard. Selv om begge tilsvarene er grundige, så gir de fortsatt ikke svar på alle spørsmål som ble stilt av meg i artikkelen om Forsvarsbygg i forrige utgave. En ting er helt sikkert, jeg målbærer bare mye frustrasjon, og mange utrolige historier ute ved våre avdelinger. Major Utgård på Flymuseet i Bodø sitt leserinnlegg er ett slikt eksempel, og det kommer flere.

Det synes stadig klarere for meg at Forsvarsbygg har et klart og tydelig kommunikasjonsproblem, når frustrasjonen er så stor blant forsvarets personell og ledere på forskjellige nivå. Det er systemet Forsvarsbygg jeg ønsker en debatt om. Bare noe så enkelt som at Forsvaret MÅ kjøpe alle tjenester av Forsvarsbygg, når lokale avdelinger med en anbudsrunde, lett kunne skaffet de samme tjenestene til under halve prisen, og kanskje til og med en rask ekspedering av oppdraget/tjenesten. Jeg tar innleggene til Frode Sjursen og Fridthjof Sogaard til etterretning, og konstaterer at vi nok ikke blir enige med det første. Å ta opp et slikt tema, og bevege seg i grenseland mellom etat- og departementsstyring, kan nok føles som å trække rett inn i et minefelt, men jeg tar gjerne turen ned til sjef Forsvarsbygg, for en orientering. Så skal jeg bidra med informasjon videre til leserne i neste utgave. Jeg er uansett glad for at debatten nå offisielt har kommet i gang.

Norsk Militær Luftmakt 100 år

En stor del av denne utgaven er viet forskjellige flyshow og flydager i forbindelse med 100-års Jubileet til Norsk Militær Luftmakt. Hele året og alle arrangement er nøye planlagt, og til nå gjennomført på en utmerket måte! Prosjektansvarlig for det hele er major Stian Negaard Nilsen.

Et betydelig oppdrag, som til nå er utført svært profesjonelt. All ære til den unge majoren på Rygge flystasjon. Med tanke på resten av jubileumsåret, så skulle jeg gjerne vært på alle Markeringene/flyshowene i hele landet, hele året, men det lar seg dessverre ikke gjøre. Men i løpet av sommeren får jeg i alle fall med meg det store flyshowet på Bodø hovedflystasjon 16-17. juni.

Resten av innholdet i denne utgaven

Denne utgaven ble noe utvidet i forhold til planen, fordi det har skjedd så mye i perioden fra forrige utgave, og frem til skrivende stund. Du vil som leser finne varierte artikler fra inn- og utland, og "gule sider" som også denne gang oppsummerer BFOs grundige arbeid og oppfølging av pågående saker i Forsvarsstaben og Forsvarsdepartementet. Meget hyggelig er det også at BFOs yngre garde engasjerer seg! Det være seg leder BESO og leder KAFO, og flere ute ved avdelinger. Flere leserbrev, flere tips om hva jeg burde skrive om og stadig økende antall leserinnlegg. Dette oppleves som meget positivt.

Det var heller ikke til å unngå å markere Gunnar Sønsteby's bortfall, og båretmottaket til de fem omkomne i Hercules-ulykken. I den anledning er det på sin plass å sterkt beklage den redaksjonelle tabben som ble gjort i forrige utgave, i artikkelen om Cold Response. For i teksten fremsto som om ingen alvorlige ulykker hadde skjedd. Offisersbladet var smertelig klar over den tragiske ulykken, og BFO dekket den også bredt på www.bfo.no. Artikkelen var ment som en ren rapport fra bakkestyrkenes øvelse, og det skulle vært presisert at det ikke var alvorlige ulykker for bakkestyrkene. En side med Hercules-ulykken skulle stått på trykk rett etter Cold Response artikkelen, men kom ved en misforståelse ikke med. Jeg beklager at dette fremsto helt feil.

Da gjenstår det bare å ønske alle sammen en avslappende og velfortjent sommerferie!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

Når kvalitet og service teller

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

Kongstein Transport AS

Thraneveg 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
post@stavangerflyttebyra.no
www.stavangerflyttebyra.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

**FLYTTER ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no

6

48

54

58

Redaktøren: Provoserte både Forsvarsbygg og Forsvarsdepartementet	3
General Robert Mood rapporterer fra Syria	6
Spesialistbefalet – ordningen på godt og vondt	8
Norsk Militær Luftmakt i 100 år!	10
Bernt Balchen flyshow på Kjevik	10
Ørland med NATO Arctic Tiger Meet – flyshow	13
Kjeller 100-års markering med stor flydag!	14
En flott frigjørings- og veterandag 8. mai!	16
Nasjonen takker Gunnar «Kjakan» Sønsteby	18
Bårene med de omkomne har kommet hjem	19
BFO leder:	20
Giv akt!	21
Hva skjer?	22
KAFO&BESO	32
Tilbakeblikk	33
Intervju: Veterantjenesten med Geir Anda ved roret	34
Kvinnelig verneplikt: Krever grundig konsekvensanalyse	38
Leserbrev	39
Litt av hvert	44
Revolusjonerende fartøy for fremtiden	47
Beste Tattoo hittil!	48
Cognac og Offiseren	52
BFO besøk til USA	54
Golfbane i rette omgivelser!	57
Debatten er i gang – en ny befalsordning!	58
10 år med «nye» Telemark Bataljon	62
Våre F-16 er nå blant de mest avanserte i verden	64
Internasjonale nyheter	66

Generalmajor Rob

rapporterer fra Syria

Følgende rapport mottok Offisersbladet den 10. mai. At generalmajoren i sin svært hektiske og utfordrende hverdag, tok seg tid til å svare på de spørsmål Offisersbladet sendte han, sier mye om personen og offiseren Robert Mood.

Av ROBERT MOOD/GENERALMAJOR
CMO/HOM
FOTO: SCANPIX

Fred i Syria er et prosjekt med mange og vanskelige utfordringer. Imidlertid er det et prosjekt som får all vår oppmerksomhet og all vår energi.

I skrivende stund har 105 ubevæpnede observatører og 52 sivile stabsmedlemmer fra til sammen 48 land landet og er på bakken i Syria. Vi flyr inn biler, sivile FN ansatte, observatører og utstyr fra hele verden i høyt tempo. Tar i mot de i provisoriske omgivelser og sender de rett på

jobb rundt om i Syria. Dette er også et viktig uttrykk for verdenssamfunnets solidaritet med det Syriske folk. Det er et komplisert puslespill og et bevegelig mål da det ikke er noen form for FN-infrastruktur i Syria som er forberedt på noe slikt.

Vi er allerede etablert i provisoriske omgivelser i Damascus (HQ), Der'aa, Hama, Homs, Aleppo og Idleb. Observatørene blir godt mottatt både av regjeringens representanter og i de områder opposisjonen kontrollerer. Kontakter er etablert og dialogen utvides dag for dag. Vi ser at

observatørenes tilstedeværelse lokalt har en dempende effekt på voldshandlingene, men jeg er bekymret for et økende antall improviserte bomber som leveres som selvmordsangrep og med bil. Dette er nok den største risikoen for oss alle i Syria nå, men det er også den største utfordringen i forhold til en fredelig utvikling mot et demokratisk Syria med frihet og like rettigheter for alle.

Jeg er utrolig imponert og ydmyk i forhold til det Syriske folk som tross de tragedier og lidelser de går gjennom, tar i mot oss med varme og gjestfrihet.

United Nations Supervision

Mission in Syria (UNSMIS) er en liten, men viktig brikke i det internasjonale samfunns felles anstrengelser for en fredelig utvikling fremover. Politisk fremgang og dialog, diplomatiske anstrengelser og humanitær innsats er avgjørende for at vi skal lykkes. Den største utfordringen er nok å få alle grupperinger til å slutte opp om å snu utviklingen fra vold som avler mer vold, til å bestemme seg for å avstå fra vold og steg for steg bygge tillit og skape dialog over en avgrunn av mistenksomhet og daglige tragedier.

Jeg er daglig i tett dialog med

ert Mood

Kofi Annan og hans team, samt FN hovedkvarteret i New York, for å sikre noenlunde felles forståelse av utfordringene og veien videre. Det er fullt mulig å finne løsninger dersom alle parter inne i Syria og utenfor forplikter seg - og følger opp i praksis - Kofi Annans seks punkt plan. Mer våpen og eksplosiver vil bare bringe oss nærmere borgerkrig. Vi har ikke mye tid på oss før vi må gjøre opp status og ta beslutninger om veien videre, men nå er fokuset helt og holdent på å gjøre vårt ytterste for å bidra til en reduksjon i voldshandlingene og en mer positiv utvikling.

Det er et krevende og vanskelig oppdrag vi står oppe i som ubevæpnede observatører, risikoen er alltid til stede. Vi planlegger dag for dag hvor og når vi kan bevege oss og teamene vurdere alltid sikkerheten først når de går inn i et område. Vest og hjelm er obligatorisk når vi er i et område hvor det skytes og situasjonen er usikker. Vår viktigste sikkerhet er imidlertid kontakt, dialog og å møte alle vi treffer med en respekt og ydmykhet som står i stil til det Syriske folks varme gjestfrihet - selv under tragiske omstendigheter.

På Facebook 22. mai skriver han:

Travle dager! Vi er nå etter tre uker totalt 326 i UNMIS. HQ er operativt, og vi har 100 kjøretøy, syv lokaliseringer rundt om i landet, og det er stor aktivitet. Det har vært noen få «close calls», men generelt sett er vi vel mottatt av Syrerne. 60 medlemsland er representert på bakken nå, som står for det internasjonale samfunnets forpliktelse til et håp for fremtiden for det Syriske folk. Lokal dialog, stabilitet og engasjement er vårt fremste fokus nå.

Spesialistbefalet

– ordningen på godt og vondt

Forsvaret har de siste ti årene vært i en enorm organisatorisk og materiell endring. Tidligere oppgaver har bortfalt og nye har kommet til.

Spesialist på bataljons nivå Gisle Totoland.

Spesialist på kompani nivå Kristian Aanestad.

TEKST & FOTO: HÅVARD STOLE OTV
BFO INDRE ØSTLAND

Mer og flere komplekse operasjoner fordelt på færre personell enn tidligere, samt mer avansert materiell, har ført til at behovet for lengre stå-tid blandt mannskapene har tvunget seg på. Særlig tydelig er dette i Hæren, men også innenfor visse miljøer i Sjø og Luft. Med innføringen av avdelingsbefalet i 2005, forsøkte man å skape bedre handlingsrom for både Forsvaret og personellet, ved å tilby kontrakt for befall uten krigsskole frem til fylte 35 år.

Nå som vi har sett og følt på ordningen i noen år, må vi kunne si at denne ordningen verken virker etter intensjonen som Forsvaret hadde om å holde befalet til fylte 35 år, eller at personellet som er innbefattet av ordningen føler seg tilstrekkelig ivaretatt eller komfortabel med ordningen. Dette fører til at alt for mange avdelingsbefal slutter lenge før fylte 35. Hva er så grunnene til dette? Jo, de fleste ønsker å ha et tryggere ansettelsesforhold lenge før de er 35 år. Man stiller rett og slett ikke særlig sterkt når man skal søke jobb som ufaglærte i en

alder av 35 år. Man har mye relevant kompetanse fra Forsvaret i lommen, men det er ikke like lett og selge til en sivil arbeidsgiver.

Hærstaben fikk spørsmål om hva spesialistbefal egentlig er, og svarte at spesialist befall er et pilotprosjekt, hvor 12 spesialister er tilsatt med rettigheter og plikter som dagens ekstraordinær yrkestilsatte på befalsskole nivå.

Hva er forskjellen?

Disse 12 har fått tildelt bransjemerker (operativ, teknisk, og forvaltning) og vil få arbeidsoppgaver fra for eksempel sjef nk, admoff og trener. De skal fram til sommeren 2013 være med på å danne grunnlag for veien videre, og hvilken rolle spesialisten skal ha i organisasjonen. Spesialistbefalet skal ikke være en ny ordning som erstatter avdelingsbefalet. Det skal snarere være det som navnet tilsier, en spesialist som du finner på kompani og bataljons nivå, i første omgang i begrenset omfang. Tanken er å beholde og videreformidle kompetanse og kultur ved de forskjellige nivåene og dermed være med på å sikre kontinuitet og kompetanse ved avdelingene. Hærstaben ønsker også å presisere

at det ikke er snakk om noe korps, men system i gjeldende system.

Hærstaben jobber med å lage karriereplaner for kategorien, mens avdelingene skal være sentrale i utforming av stillingsbeskrivelser. Hærstaben uttrykker at det etter hvert bør følge med ett nytt gradssystem også for denne ordningen, og at det kan rekrutteres fra både befall og vervede. Alder er heller ikke et kriterium, snarere er det kompetanse og personlige egenskaper som skal vektlegges.

Vet spesialistene hva de har takket ja til?

Gisle Totland og Kristian Aanestad er to av fem spesialister i Telemark bataljon. De er svært positive til initiativet fra GIH, og skal delta i Hærstabens arbeidsgruppe frem til sommeren 2013. De blir således sentrale i utformingen av den nye ordningen. Gisle trekker frem at spesialisten skal være en kontinuitets- og kompetansebygger på de forskjellige nivåene i avdelingen, en ordning som vil synliggjøre kompetansen i avdelingen på en bedre måte. Han trekker også frem at det ikke er snakk om at spesialisten skal

utkonkurrere yrkesbefalet.

Kristian trekker frem at spesialiststillingene skal bli noe og sikte etter for de med kritisk og tung kompetanse på lavt gradsnivå. Han ser også for seg at spesialistene gis mulighet for stillinger på for eksempel våpenskole, befalsskoler og krigsskoler.

Ingar Lund er en av syv som er tilsatt som spesialist ved Hærens jegerkommando. Han drar spesielt frem at de har behov for ett nytt gradssystem, fordi de jobber mye med utenlandske styrker, og opplever at dette kan være en stor utfordring med dagens enhets gradssystem. Enhets gradssystem holder i dag Norge utenfor deltagelse i NATO stillinger tiltenkt underoffiserer. Underoffiseren trengs for å skille mellom taktisk og strategisk ledelse sier Ingar. Dessuten understreker han følgende: Forsvaret er omstilt men det er ikke personellet! Han drar frem anerkjennelse som ett viktig begrep i diskusjonen om spesialist og underoffiser, da det i dag kun er yrkesgeneralisten som blir ivaretatt karrieremessig. Ingar mener videre at det må jobbes med utarbeiding av stillings-

Forsvaret trenger spesialistbefal med spisskompetanse til betjening av avansert materiell.

beskrivelser, karrieremuligheter, hyppige og korte kurs tilpasset spesialisten, og ikke minst muligheter for en reel lønnsutvikling! Spesialistene uttrykker at de ønsker seg mer synlighet og drahjelp fra arbeidstakerorganisasjonene, en oppfordring BFO tar på alvor!

Hvor går veien videre?

Sommeren 2013 vil gi svar på hva spesialistsystemet blir, hvilket omfang og hvilke karrieremuligheter det vil gi og være spesialist. Tanken på et underoffiserskorps er nettopp det - en tanke. Norge er en av få europeiske land som ikke har denne ordningen. NATO har til og med en egen mal på hvordan ett underoffiserskorps skal se ut. BFO vil følge opp og legge press på regjeringens forslag til prop 73, hvor det er foreslått å åpne for gjennomgang av befalsordningen i sin helhet. Her ligger en gylden mulighet for å se på en innføring av underoffiserskorps, side om side med offiserskorps. Og til slutt ønsker undertegnede og oppfordre til deltagelse og debatt rundt emnet. Vi går en spennende tid i møte!

Norsk Militær Luftmakt

Den 1. juni 1912, tok premierløytnant Hans Fleischer Dons av fra den provisoriske flystripa på Gannestadjordet i Borre i sitt Rumpler monoplan med navnet "Start". Han fløy strekningen Borre, Horten, Jeløya, Moss, Fredrikstad, en strekning på 48 km, og med en flytid på 35 minutter. Dette ble starten på den norske militære flyvningen, og norsk flyhistorie.

Av EINAR HOLST CLAUSEN

Dons hadde noen få timer opplæring i Tyskland, men aldri flysertifikat. Han skal ha telegrafert hjem og sagt: *"Har nu fått så meget opplæring jeg tror er nødvendig for å kunne fly - kommer hjem"*. Dons ble den første nordmann i et norsk fly som fløy her i landet. Flyturen ga startskuddet for opprettelsen av Marinens flyvevåpen, og samtidig startet også Hæren med flyging og etablerte Hærens flygevåpen. Begge som selvstendige flyvåpen frem til 1944, da de ble slått sammen og ble til Luftforsvaret, som selvstendig forsvarsgren. For Marinen innebar flydrift både fabrikk, verksted, skole/opplæring. Det ble bygget 130 fly ved flyfabrikken i Horten og ett stort antall flygere ble utdannet her.

Derfor er markeringen av 100 år med militær luftmakt også en svært viktig del av Sjøforsvarets virksomhet.

Kjeller flyplass – landets eldste

Etter en rekognosering foretatt på sykkel høsten 1912, leide Hæren et jorde under Kjeller gård ved Lillestrøm for sin virksomhet, Horten og Kjeller forble hovedbasene for de to flyvåpnene helt til 1940, og forble hovedbasene frem til krigsutbruddet i 1940.

Et av de første flyene som Hærens flyvåpen fikk som gave, ble gitt på den betingelse at det skulle stasjoneres nordenfjelds. Valget falt på Værnes og i 1914 startet virksomheten opp der med en fast stasjonert flyavdeling frem til 1940. Sola og Fornebu ble åpnet henholdsvis i 1937 og 1938. Dette var sivile flyplasser, men de

kunne brukes militært i en beredskapssituasjon. Da nøytralitetsvakten ble satt opp høsten 1939 ble en bombeving detasjert fra Kjeller til Sola og en jageravdeling stasjonert på Fornebu.

Tyskerne gjennomførte en storstilt flyplassbygging under krigen, med Bardufoss, Værnes, Sola og Gardermoen som de største. Dette ble også de viktigste basene for Luftforsvaret etter krigen. På 1950 tallet iverksattes nye store anlegg under det såkalte NATO infrastrukturprogram. Nye flyplasser ble bygd og gamle utvidet og forbedret. Fra denne perioden stammer flyplasser som Banak, Andøya, Bodø, Ørland, Flesland, Torp og Rygge, senere også Evenes.

Kilder: Forsvaret

Bernt Bal

Kjevik tjuvstartet litt på 100-års jubileet, som offisielt startet 1. juni. For den 12. mai, åpnet Kjevik portene for publikum. I løpet av dagen var nesten 10.000 mennesker inne på området, for å oppleve Bernt Balchen flyshow i et strålende vær.

Publikum fikk oppleve en flott dag med et flyhistorisk meget variert program. Fly og helikoptre fra 1940 og frem til i dag, sørget for mange gledelige gjensyn og flotte oppvisninger, utover hele dagen. Og med blant andre Spitfire, Dakota DC-3, De Havilland Vampire, North American T-6 Harvard, Bell UH-1 B og F-16 på programmet, så var det mange fornøyde fjes å se på

En Bleriot monoplan fra den spede begynnelse. Denne fløy under markeringen i Horten. Foto: Stian Roen/Luftforsvaret

i 100 år!

Flypioneren Bernt Balchen banet vei for flyet rolle i det sivile og i Forsvaret.

chen flyshow på Kjevik

Kjevik. Dette ble det første av mange flyshow som denne sommeren markerer 100 år med militær luftmakt.

Men det var ikke bare veteran-fly og akrobatikk som publikum fikk med seg denne dagen. For etter den offisielle åpningen av flyshowet ved ordføreren i Kristiansand, og salutt fra Christiansand Artilleri Compagnie, ble nytt fly på sokkel avduket utenfor porten til Kjevik. Det ble en flott Spitfire, og selve avdukingen ble foretatt av krigsveteranen Reidar Slotsvik, som selv har vært tekniker. I området nedenfor hadde Historiske Militære Kjøretøyers Forening etablert en stor tidsriktig leir med en mengde militære kjøretøyer og teltforlegninger, et interessant og fargerikt innslag. Og på slutten av dagen fikk publikum oppleve en fingert redningsaksjon Afghanistan, der F-16 skjøt mål bakkemål/ fienden så jorda sprutet (markørlad-

ninger), og både Orion og F-16 som senere sirklet over/sikret målområdet, imens vårt Bell helikopter fløy lavt inn og hentet ut personellet. F-16 kom senere

inn og bombet målområdet så flammer og røyk sto titalls meter i været (store markørladninger). Og når den spesiallakkerte F-16 med testpilot Eskil Amdahl ved

spakene, viste frem hva F-16 er god for, så kunne de fleste reise hjem med en mengde inntrykk og fortsatt kjenne duften av jetfuel.

At flyshowet på Kjevik ble kalt

Gutta fra Historiske Militære Kjøretøyers Forening satte farge på flydagen, med tidsriktige kjøretøyer og uniformer.

Spitfire Mk 9 har fått sin fortjeneste plass på sokkelen utenfor porten på Kjevik.

Publikum opplevde mye og storkoste seg på Kjevik hele dagen.

Testpilot Eskil Amdahl trekker G i en knapp venstresving over publikum.

opp etter fly pioneren Bernt Balchen var heller ingen tilfeldighet, for Balchen er født i oktober 1899 på Drangsholt i Kristiansand kommune. Han var flyelev på Kjeller allerede i 1914, og ble flyger i Marinens flygevåpen. Han vil bli husket som en av pionerene innen polarflying, fordi han i 1925 var flyver på Amundsen/Ellsworth redningsaksjon til Spitsbergen, og senere reserveflyver på Svalbard, og en del av bakkemannskapet i Ny-Ålesund, da Roald Amundsen skulle dra mot Nordpolen med luftskipet «Norge». Senere ble Balchen offiser i det amerikanske flyvåpen, og ledet en amerikansk base på Grønland, og organiserte flere tokt mot Norge og Skandinavia. Han fløy selv også spektakulære redningstokt i isødet, for å redde havarerte flymannskap i isødet. I 1943 var Balchen amerikansk oberst i 8th Air Force, som blant annet droppet våpen og annet utstyr til motstandsbevegelsen i Norge. Balchen døde i 1973 i Mount Kisko, New York. Han er gravlagt på Arlington æreskirkegård i Washington DC. Bernt Balchen ble også æret på Kjevik under flyshowet, med kransenedleggelse på hans minnesmerke, foretatt av oberst Espen Sanna, sjef LSK.

Men det som kanskje er vel så viktig denne dagen, var at Luftforsvaret skolesenter Kjevik åpnet hangardørene, og delte noe av sin unike kompetanse med interesserte publikummere. Her fikk de informasjon, og fikk se hvordan Luftforsvaret utdanner sitt tekniske personell. I tillegg til å vise frem flygernes redningsut-

styr og annet materiell i undervisningen, sto både F-5 Freedom-fighter, F-16 og sivilt tomotors fly oppstilt utenfor hangaren, der unge som gamle, til stor glede fikk anledning til å prøvesitte alle flyene. Offisersbladet snakket med sjefen på Kjevik, oberst Espen Sanna, som var strålende fornøyd med alt som skjedde denne dagen. Han understreket viktigheten av at lokalbefolkningen får opp bevisstheten for Kjeviks unike utdanningsmuligheter, og at Kjevik igjen kommer på kartet for baser som ikke er nedleggingsstruet. Til stede på Kjevik denne dagen, var også prosjektansvarlig for jubileumsåret med «Norsk Militær Luftmakt 100 år», major Stian Negaard Nilsen. Også han var svært fornøyd med dagen på Kjevik, og bekreftet at hele 2012 er spekket av flyshow og andre markeringer. På rekke og rad kommer blant andre, Ørland, Horten, Kjeller, Bodø, Sola Andøya og Oslo med spektakulære saker i luften!

Prosjektleder for 100-års jubileet, Stian Negaard Nilsen, sammen med testpilot Eskil Amdahl.

Sjefen på Kjeller, oberst Espen Sanna.

Ørland med NATO Arctic Tiger Meet – flyshow

NATO Tiger Meet er Europas største taktiske flyøvelse i 2012. Den skulle vært avviklet i Portugal i år, men de kunne av økonomiske grunner ikke gjennomføre den. Norge og Ørland overtok gjennomføringen, og 60 fly fra 12 nasjoner og over 900 tilreisende øvingsdeltagere inntok Ørland for en to ukers øvelse i mai/juni.

Det passer bra å invitere til et hei dunderende flyshow, når over 60 jagerfly likevel er på Ørland. Og når de fleste av dem er lakkerte med tigmotiv, kommer mange bare for å se nærmere på de. Ørland Hovedflystasjon hadde i år også invitert de såkalte «spotterne» til basen, for å gi de mulighet til å ta de ønskede bilder. Disse folkene reiser verden rundt for å ta bilder av fly. De kom allerede på fredag, og i et antall av 600! Ros til Ørland for administrering og ivaretagelse av denne meget spesielle gjengen, under øvelse Tiger Meet, og rett før det store flyshowet på lørdag.

Lørdagen ble uansett den store dagen på Ørland, med en publikumstilstrømning som overgikk alle planer som var lagt. Godt over 25.000 mennesker strømmet inn på basen, og militærpolitiet hadde en stri tårn med å holde styr på unge og gamle flyinteresserte. Selv et utrygt vær med enkelte regnbyger stoppet ingen denne dagen. Man kunne observere «100-meter» køer foran pølsebodene, toalettene og for å komme inn i NATOs AWACS fly. Selv salgsbodene til Tigerskvadronene, som solgte «Tiger-effekter» opplevde tidenes omsetning. Det var virkelig moro å se det yrende livet på stasjonen, og de opplevelsene publikum fikk

Folk flokket seg rundt den tigmalte Tyske Tornadoen.

Flott stjernerformasjon med F-16, F-15, Tornado, Rafale og JAS Gripen.

Det er ikke ofte at Ørland slipper 30.000 mennesker inn på området!

Tysk Tiger Tornado takser inn etter fullført oppdrag.

De fleste flytypene under øvelsen sto utstilt for publikumbeskuelse.

Simulert bombeangrep. Markørladninger og jet-drivstoff ble spektakulært.

med heftig formasjonsflyging og kraftig jet-brøl fra dagens forskjellige jagerfly, fra flere NATO-land. Et historisk tilbakeblikk fikk de også når Norges første jetjager, og de to eneste gjenværende/flygende Vampire jagere fra 50-årene suste over i formasjon.

Nå skulle også den Russiske Mig-29 vist seg frem på Ørland, men den kunne dessverre ikke komme. Men med når den ideelle organisasjonen «Kjør for livet» tro til med drifting og dragracing på asfalten foran publikum, i tillegg til flotte oppvisninger fra modell med enten propell, rotor eller jet, så var underholdningsfaktoren uansett høy. På området hadde selvfølgelig Forsvaret mange

stands som viste nytt materiell fra håndvåpen til det avanserte NASAMS. Vi observerte også Historiske Militære Kjøretøyers Forening stilt ut sine gamle «krigere», og med jevne mellomrom opptrådte blant andre Ørland Bluesklubb og ungjentene i Pink Glow Dance. Etter å ha snakket med en strålende fornøyd sjef for 138 luftving, brigader Tom Guttormsen, og mange av de som var på vei ut porten på slutten av dagen, så kan det konkluderes at denne lørdagen med flyshow, var en stor suksess. Ikke bare for flystasjonen, men også for Luftforsvaret/Forsvaret. Artikkel fra selve øvelsen «NATO Arctic Tiger Meet» kommer i neste utgave av Offisersbladet.

Kjeller 100-års ma

Kjeller er Norges eldste flyplass, for allerede den 21. september 1912, tok det første flyet av fra den nyetablerte flyplassen på jordene ved Kjeller gård. Så 2012 er flyhistorisk sett, et meget spesielt år for flyplassen i Skedsmo kommune.

Den første flyplassen var 30–40 m bred og 100 m lang. Plassen ble imidlertid snart utvidet til 700 m. Den første norske flyveren var kaptein Einar Sem-Jacobsen, og han var sjef for hærens flymaskinfabrikk som ble etablert på Kjeller. Det første norskbygde fly sto ferdig i 1913. Det ble også drevet flyskole på Kjeller, og den første eleven som tok flysertifikat, var Roald Amundsen som bodde på Kjeller gård mens han lærte å fly. Det fortelles at Sem-Jacobsen, som bodde på Tomt om sommeren, enkelte ganger fløy fra Kjeller til Tomt for å spise middag! Han landet på jorden, og det vakte ikke liten oppmerksomhet den gangen!

Flyfabrikken på Kjeller førte til stor aktivitet i området hvor det tidligere hadde ligget fem små plasser under Kjeller gård. Det ble bygd haller, verkstedbygninger og boliger, og det vokste snart fram et tettsted på Kjeller. *Kilde: Skedsmo Lokalhistorie*

Flydagen på Kjeller søndag den 3. juni var på mange måter med å bekrefte 100 år med luftmilitær makt. For i dette jubileumsåret, hadde de overgått seg selv med antall stands og antall flytyper som kunne glede nesten 30.000 mennesker på denne historiske flyplassen. Det var lagt hovedvekt på krigs- og etterkrigsfly/jagerfly/

skolefly, propell eller jetdrevet. Og det man fikk se av flyoppvisninger av alt fra sivile akrofly, seilfly og modellfly, til dagens norske transportfly (C-130J Hercules), overvåkingsfly (P-3 Orion), helikopter Bell 412 og F-16, fikk publikum til å jubile. Så på Kjeller fikk alle som hadde møtt opp, se nesten hele spennet i norsk luftfartshistorie, og norsk militær luftmakt. Jeg fikk dessverre ikke med meg flydagen på Kjeller, da jeg var på Ørland, men av det jeg har lest og hørt, var flydagen så absolutt vellykket. Det ble publikumsrekord! Neste utgave av Offisersbladet har for øvrig mer om flyshow på både Sola flystasjon, Andøya flystasjon og Bodø hovedflystasjon.

Her er flytypene publikum fikk se på Kjeller:

F-16, Saab Safari, Broussard, Stearman PT-17, Pitts S2A, Antonov AN-2 LY-AKB, Chipmunk, Cap 10C, Birdog – Army Cub, Twin Otter, Curtis Hawk, L-29 Delfin, Bücker Jungmann, Tiger Moth, P-38 Lightning I, DH Vampire, PBY Catalina, Cornell, Saab Safir, Yak 52, Alouette III, Bell UH 1B, Dakota Norway DC-3, Harvard, Aerostars (YAK), Extra 230, Flying Bulls DC-6-B, Sukhoi SU-31 og Spitfire.

Kjeller flyplass ca. 1937

arkering med stor flydag!

Tre kjente veteraner. Dakota DC-3 eskorteres av to skolefly av typen Harvard.

Også på Kjeller fikk publikum se simulert bombeangrep med F-16. Foto: Marie Brudevold/Forsvaret.

En flott frigjørings- og vete

Over hele landet ble denne dagen behørig og verdig markert. I hovedstaden var det et meget tettpakket program, der Stortingspresident, Statsminister, Forsvarsminister, og Forsvarets ledelse, var til stede. H M Kongen hadde heldigvis i år også fått lov til å delta.

Fra konserten ved karpedammen på kvelden.

Alle fikk anledning til å se på dagens materiell.

Forsvarets Hundeskole viste hva hundene er gode for.

Mange veteraner møtte opp på festningen. Her ser vi general Vadset, som hilser på stortingspresidenten og finansministeren.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Allerde klokken åtte om morgenen, var Forsvarets politiske og militære ledelse, samt mange veteraner, samlet på retterstedet på Akershus festning, der Stortingspresident Dag Terje Andersen la på en krans og holdt en tale til minne om de nordmenn som ble skutt og henrettet der under krigen. Det var flott å se at flere rødruss også hadde tatt seg tid til å møte opp.

Litt senere på formiddagen, la H M Kong Harald ned krans på

Nasjonalmonumentet, og i forkant av det holdt Statsminister Jens Stoltenberg en tale, der han uttrykte takknemlighet overfor veteraner, deres familier og pårørende. Stoltenberg viet en stor del av talen til krigshelten Gunnar Sønsteby som den første nordmann som har blitt tildelt Forsvarets Hederskors. "Sønsteby viet sitt liv til demokratiet", "under krigen med en vilje til frihet som sprengte grenser. Etter krigen med en evne til forsoning som rører hjertene", sa Statsministeren. Han takket videre alle veteraner, fra andre verdenskrig, og helt frem til

i dag, til de som deltok i Libya, og forhindret et varslet folkemord i Libya.

"Dere har lojalt tjent Konge, folk og fedreland. Dere har skapt frihet og fred. Det er den ubrutte linjen i veteranenes ærerike historie. I dag gjør vi ære på dere veteraner. Soldat er en hedersbetegnelse. Veteran er en hedersbetegnelse. Dere skaper en tryggere framtid for våre barn. Det takker vi dere for i dag".

Den 8. mai har siden 1945 primært vært Norges frigjøringsdag. Men etter flere år med deltagelse i internasjonale

operasjoner, der mange har gitt sitt liv i fredens tjeneste, og stadig større fokus på soldaters og offiserers innsats i krigssoner, og ettervirkninger av dette, er denne dagen også veteranenes dag! For i tillegg til veteranene fra 2. verdenskrig har over 100.000 nordmenn tjenestegjort i 100 internasjonale operasjoner i mer enn 40 land. Noe som nå er synliggjort i den permanente intops-utstillingen på Forsvarsmuseet, som Forsvarsdepartementet har gitt midler til. Direktør for Forsvarsmuseene oberst Runar

randag 8. mai!

Kåre Willoch forteller om sin tjeneste i Tysklandsbrigaden

Store og små fikk leke seg med en «mini-Willys jeep» med gressklipper motor.

Direktør for forsvarsmuseene oberst Gjeralt eskorterer H M Kong Harald med følge inn til utstillingen.

HM Kongens Gardes Musikk- og drillkontingent 3. Gardekompani imponerte som vanlig med gjennomføring av årets drillprogram.

Gjeralt tok imot H M Kong Harald, Stortingspresidenten, Forsvarsministeren, Forsvarssjefen og inviterte gjester, som fikk se en meget vellaget og interessant utstilling, etter at Forsvarsminister Espen Barth Eide sto for den offisielle åpningen. Morsomt var det også at det var Kåre Willoch som møtte hele følget på første post, som handlet om Tysklandsbrigaden, der Willoch selv har tjenestegjort.

Så hastet hele følget videre til gudstjeneste i Oslo domkirke, imens de siste forberedelser ble gjort på festningsområdet, der

mye av Forsvarets materiell skulle stå klar til veteraner og besøkende utover dagen. Og med et strålende vær, kom det mange mennesker, til å være en normal arbeidsdag. Ny fregatt i Oslo havn, stridsvogner, helikopter, håndvåpen, pansrede kjøretøy, ISAF telteir, oppvisning av Forsvarets hundetjeneste, mineryddere med sitt spesialutstyr og mye annet på festningsplassen, fanget oppmerksomheten til så vel gamle veteraner, som de sivile som møtte opp. Hyggelig var det også å se at denne dagen ble en fin

møteplass der mange møtte tidligere medsoldater og tidligere kollegaer. Forsvarets veteran tjeneste bidro også til det, ved å servere mineralvann og grillpølser til alle veteraner i hagen utenfor sine kontorer.

Og utover dette, så bidro Hans Majestet Kongens Gardes 3. Gardekompani (drill og musikk), med årets drillprogram, før dagen ble avsluttet med kveldskoncert ved Karpedammen, åpnet av leder for Utenriks- og Forsvarskomiteen, Ine Marie Eriksen Søreide. Hun henvendte seg til ungdommen i sin tale om

hva en soldat er, og hva han ofrer. Det var Donkey Boys, Bertine Zetlitz og Katzenjammer som fikk opp temperaturen og underholdt flere hundre unge som eldre. Og Offisersbladet observerte flere fra Forsvarets ledelse som var til stede også her, noe som er meget positivt. Men med et kraftig lydnivå, trakk de seg etter hvert tilbake, imens Ine Marie Eriksen Søreide trampet og klappet takten til siste tone var spilt klokken ni. Da var det også slutt med godviljen fra værgudene, og det begynte å regne. "Good timing" med andre ord.

Nasjonen takket Gunnar «Kjakan» Sønsteby

Motstandsmannen og fredsklippen Gunnar Sønsteby ble bisatt i Oslo Domkirke den 25. mai, med hele det offisielle Norge til stede. Sønsteby ble 94 år gammel, og var som en levende legende, samfunnsengasjert til sine siste dager.

Foto: FMS

Hans innsats under krigen er beskrevet i flere bøker, hans samfunnsinnsats etter krigen det samme. Gunnar Sønsteby sluttet aldri å bry seg. Helt til det siste reiste han land og strand rundt for å fortelle ungdom i alle aldre om rettferdighet, motstandsarbeid og kjærlighet til fedrelandet.

Her er noe av det som er skrevet, og som beskriver Gunar Sønsteby:

"Kjakan", "Nr 24", motstandsmannen, fredsklippen, glimt i øyet, mot, vilje, optimist, ukkelig fremtidstro, evig ungdommelighet, lavmelt skikkelig, høyeste dekorerte soldat, varme og livsglede, foredragsholder, krigshelt, fredshelt, den beste, forbilde, grenseløs kjærlighet til sitt eget land, nøktern, prinsippfast, familieoverhode, oppofrende, spesialsoldat. Og ikke minst ektemann, far, bestefar og oldefar.

Hvil i fred.

Hercules-ulykken: Bårene med de omkomne har kommet hjem

Bårene bæres inn av gardister.

Den tragiske ulykken på Kebnekaise under årets øvelse Cold Response, har preget oss alle, og vil for alltid prege oss. Et stort tap for de respektive familier, Forsvaret, og for 335 skvadron. Den 25. mai landet Herculesen på Gardermoen med de fem omkomne, for et siste farvel for deres familier og kollegaer. De omkomne vil for alltid bli dypt savnet. Hvil i fred.

Fra båretraktelsen på Gardermoen flystasjon med de 5 offiserene som omkom i C-130J Hercules ulykken på Kebnekaise i Sverige 15 mars 2012. De omkomne er: Kaptein Ståle Garberg, oberstløytnant Truls Audun Ørpen, kaptein Bjørn Yngvar Haug, kaptein Siw Robertsen og kaptein Steinar Utne. Foto: Forsvarets Mediesenter.

Medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår

Våren 2012 vil bli historisk for Forsvaret av flere grunner. En flott 8 mai feiring med heder og verdighet på Akershus festning ble kronet med avdukingen av Stortingets minnetavle over våre veteraner etter 2. verdenskrig. Et flott initiativ ble fullendt med en høytidsstund med godt oppmøte og god regi. Etter

dette har det gått slag i slag med komitebehandling av fremlagt langtidsplan for Forsvaret og nå sist en historisk og helt avgjørende streik i det statlige tariffområde.

Hovedtariffoppgjør 2012

For å ta det siste først. For BFOs medlemmer var årets konflikt både rettferdig og nødvendig. Dette viser resultatet som ikke var enestående, men et godt resultat som bærer i seg et stort potensiale. En tilfredsstillende reallønnsutvikling i kombinasjon med manøvreringsrom i den lokale potten gir bud om totalt sett et akseptabelt hovedtariffoppgjør for BFOs medlemmer. Dette resultatet forsterkes av at vi etter flere års kamp fikk en prosentvis utvikling på A-tabellen også helt til topps på denne. Dette sikrer 2.7 % til lønnstrinn 98 og 1200 til lønnstrinn 1. I tillegg til dette fikk vi på plass muligheten for et fremtidsrettet og konkurransedyktig avlønningsregime for løytanter og kapteiner gjennom etablering av doble rammer på disse gradsnivåene.

BFO har gått i front for å få etablert forutsetningene, nå gjenstår bare Forsvarssjefens vilje og evne til å finansiere bruken av disse. Vi har gitt FSJ muligheten for å ivareta behovet for lønnsutvikling for horisontale karrierer. Nå har FSJ verktøy til å ta i bruk virkemiddelet lønn for å øke ståtiden, minske rotasjon og derigjennom heve kompetansen i stillingene over tid. Det eneste som mangler er synlige bevis for at lønn vil bli brukt til å rekruttere og beholde kjernekompetanse. BFO har med årets lønnsoppgjør sørget for at partene i etaten kan avtale hvordan rammene skal brukes og videreutvikles. Nok et skritt er tatt på veien mot BFOs visjon om "befelet som lønnsledende i Staten".

På tross av disse «gevinstene» står endel fortsatt ugjort. HTA for befalet mangler viktige incentiver for de gradsnivåer som avlønnes på spenn (majorer og oppover). Dette har vi muligheten til å gjøre noe med i høstens lokale lønnsoppgjør, enten det nå skjer som en del av gruppejusteringer eller som endringer på enkeltstillinger.

Forsvarets fremtid

Den 7. juni la Utenriks- og Forsvarskomiteen frem sin innstilling til Prop. 73.S. Beklageligvis, men ikke uventet, ble det ikke oppnådd et bredt forlik på Stortinget i behandlingen. Til det var regjeringens økonomiske tvangstrøye for stram. Som referert i media:

"SVs Snorre Valen beklager at det ikke blir noe bredt forlik med opposisjon om Forsvarets framtid. – Det er uaktuelt for oss å øke de økonomiske rammene på bekostning av viktige velferdsformål, sier han."

Dette var ikke overraskende, men Forsvarets mulighet til å ivareta det tidløse ansvaret for nasjonens sikkerhet er helt avhengig av vilje til økonomiske bevilgninger. BFO har hevdet gjennom hele prosessen at forsvarrets økonomi gjennom FMR og LTP ikke henger sammen. Dette fastholder vi fortsatt og venter i spenning på de som nå de neste fire årene skal motbevise våre synspunkter.

BFO forutsetter at det ikke er våre medlemmer som balanserer budsjettet og vi vil ikke akseptere en forringelse av medlemmenes lønns og arbeidsvilkår. BFO forutsetter at de omstillingstiltakene som kommer i langtidsperioden fullt ut finansieres både ift EBA messige behov, at alle HMS krav ivaretas og at nødvendige ressurser stilles til rådighet for å sikre personellet rettigheter og etablering av ordninger utover dagens regelverk for å sikre fleksible personellprosesser ifm nedleggelse og flytting av aktivitet.

På et område har allikevel komiteen etablert et stort forlik, nemlig rundt kapittel 9, Kompetanse og personell. Dette burde hete personell og kompetanse, men pytt, pytt. Det er nå tid for å glede oss over at BFO har overbevist en enstemmig komite om behovet for å støtte og bygge oppunder regjeringens kompetanseinitiativ. BFOs årelange innsats for en helhetlig revisjon av befalsordningen får nå full tilslutning av en enstemmig komite. Ekstra gledelig er det at komiteen tydeliggjør sine forventninger til en slik revidering og er konkrete i hvilke elementer som nå skal diskuteres. Teksten i innstillingen etterlater lite rom for tolkning. De velkjente elementene følger naturlig, avansementsordning, disponeringordning og utdanningsordning. I tillegg ber komiteen om at gradssystemet sees på for på denne måten å utrede en NATO tilpasning til OR/OF grader og eventuelt en "norsk modell" for spesialistbefal el.. Et arbeid BFO naturlig nok støtter oppunder for å legge til rette for en fremtidsrettet og tidsriktig befalsordning.

Videre peker stortinget på kanskje det viktigste premisset av dem alle, nemlig lønssystemet og dets plass i videreutvikling av Forsvaret. BFO opplever at komiteen her har tatt på det ytterste alvor BFOs innspill ift behovet for en helhetlig revisjon av befalsordningen som skal sikre en balanse mellom Forsvarets behov og de ansattes behov. Prikken over i er at komiteen peker spesielt på at dette arbeidet skal skje raskt og i nært samarbeid med BFO og de andre organisasjonene. Etter min oppfatning er BFOs rolle i dette arbeidet en premisse for suksess.

BFO vil involvere våre medlemmer så bredt som mulig for at dette viktige kompetanse arbeidet skal få nødvendig forankring og legitimitet. Det er avgjørende at kompetanse og personellområdets utvikling har sitt fundament i befalets erfaring og innsikt i Forsvarets virke og funksjon.

Med disse viktige sakene på beddingen bruker jeg anledningen til å ønske alle BFOS medlemmer en riktig god sommer!

Eivind R. Solberg
Leder

**Ett yrke
– én organisasjon!**

HVORFOR STREIKET STAT OG KOMMUNE?

-Streik nå igjen? tenker kanskje folk flest. -Eier ikke folk i offentlig sektor magemål? Skjønner de ikke at det er vi skattebetalere som forsørger dem?

Vi streiket i år fordi regjeringen i praksis gikk inn for at offentlig ansatte skulle ha en svakere lønnsutvikling enn resten av samfunnet. I realiteten er det regjeringen som ved sin handlemåte har kastet både stat- og kommunesektoren ut i streik.

Merkelig prosess fra statens side

Hovedavtaleforhandlingene i staten ble startet 12.april. Den ferske forhandlingslederen for staten fikk statsråd Aasruds formående ord med seg til forhandlingsbordet: «Den høye lønnsveksten må ned». Fram til fristen 30. april ble det ikke gjort forsøk på å forhandle fram noe som helst. Staten unnlot å svare på eller diskutere våre krav – i stedet ville de diskutere fjerning av eksisterende rettigheter. Da de utsatte å legge et tilbud i bordet for tredje gang, brøt arbeidstakerne forhandlingene. Vi trengte hjelp fra Riksmekleren for å komme fram til et resultat.

I meklingen ble formående ord om å redusere lønnsveksten i offentlig sektor gjentatt. Og selv om vi med meklerens hjelp kunne få begynt på å realitetsbehandle de krav som var fremmet, var det tydelig at staten ikke ønsket en dialog.

Siste dag av meklingen kom det endelig et økonomisk tilbud. Mer enn et halvt prosentpoeng under frontfaget. Det ble iherdig jobbet fra riksmekleren for å få partene til å nærme seg hverandre, men selv hun måtte innse at med dette tilbudet fra staten var avstanden mellom partene for stor.

Hvorfor streik nå?

En sunn og god lønnsutvikling er en forutsetning for vår velferdsøkonomi. Arbeidslivets parter har opparbeidet spilleregler for hvordan vi gjennomfører lønnsoppgjørene. I år brøt arbeidsgiversiden disse spillereglene og kom med et skambud etter å ha demonstrert at de verken ville samarbeide eller forhandle. Hvis vi hadde godtatt dette, hadde vi også tillatt en usunn lønnsutvikling i norsk arbeidsliv.

Den norske samarbeidsmodellen

Fagforeningene arbeider for en rettmessig inntektsutvikling og en god fordeling i norsk arbeidsliv. Fordi vi er klar over at en sunn økonomi ikke kommer av seg selv, legger vi også vekt på å opptre økonomisk ansvarlig. Vi er smertelig klar over at tilstanden i norsk økonomi er avhengig av disse tre faktorene, og vi erkjenner at arbeidslivets parter kan bidra til dette. Norge har en ansvarlig fagbevegelse, og det skyldes ikke bare flaks at det går bra i norsk økonomi.

Fagbevegelsen tar ansvar ...

Vi oppfatter at også finansministeren deler dette synet. Da han la frem årets statsbudsjett, oppfordret han nok en gang partene om å holde seg til frontfagsmodellen. Det hørte vi, og det gjorde vi. Lønnskravene fra offentlig sektor er beregnet på basis av resultatet fra årets frontfagsoppgjør og korrigert for det vi bommet med i fjor.

Hvorfor er frontfaget smart å følge? Frontfagsforhandlingene røyker ut viktig informasjon om hvilken lønnsvekst vi tåler i norsk økonomi. Dette er en god handlingsregel som partene klarer å overholde selv om

det er krevende, - til tider veldig krevende. Det er ikke lett, men fordi vi mener alle vinner på sikt, gjør vi så godt vi kan for å holde oss til denne modellen.

... mens regjeringen taler med to tunger

I dette lønnsoppgjøret hevdet regjeringens representant at frontfaget «var umulig å beregne» og ville ikke følge den praksis som vi hittil, -og som alle andre – har klart å følge. Vi oppfatter statens representanter som arrogante når de velger å ignorere denne praksisen og den ansvarligheten som er opparbeidet mellom partene.

Når regjeringens representant hevdet at vi ikke tåler den samme lønnsveksten i offentlig sektor som i frontfaget, så er det tull. Det er jo nettopp dette som er poenget med frontfagsmodellen, den bidrar til at vi ikke går oss vill i en lønnsvekst det ikke er realøkonomisk dekning for. Vi har også en historisk lav ledighet i Norge og det er nok et tegn på at arbeidslivets parter har fulgt en ansvarlig praksis i flere forutgående år.

Utfordringen i offentlig sektor

Ansatte i stat og kommune står stadig vekk i fare for å sakke akterut i forhold til privat sektor. Offentlig sektor ligger bakpå, og jobber hardt for å holde tritt med lønnsutviklingen i privat sektor.

Kommunal sektor står overfor krevende utfordringer i tiden fremover på mange av de områdene som de har ansvar for. Særlig krever den stadig økende mengden eldre i befolkningen, det vil si dagens 40-, 50- og 60-åringer, en oppbygging av økt kapasitet i pleie- og omsorgssektoren. Skal det være kvalitet på disse tjenestene også, krever det rekruttering av kompetente arbeidstakere. Den viktigste komponenten for å få til det, er gode lønns- og arbeidsforhold. Regjeringen har sagt at den tar utfordringen på alvor. Da kan man ikke opptre arrogant overfor partene, forhandlingspraksisen eller frontfagsmodellen i lønnsdannelsen. Det går heller ikke bra å late som om man ikke forstår hva frontfagsrammen er.

Å beregne kostnaden av et lønnsoppgjør er komplisert, og derfor er beregning av sentrale størrelser lagt til Det tekniske beregningsutvalget for lønnsoppgjørene (TBU). Hensikten med å opprette TBU var å gi partene en felles virkelighetsforståelse i forkant av forhandlingene. Derfor er praksis blitt at partene forholder seg til anslagene og beregningene derfra. Har lønnsforhandlerne bommet på anslag, korrigerer man når TBUs tall kommer året etterpå.

Hva krevde vi?

Våre krav i dette hovedoppgjøret var rimelige og realistiske. De er også i tråd med praksis, ansvarlig lønnsutvikling og den politikken regjeringsspartiene ellers står for. Arbeidstakernes organisasjoner (YS, LO og Unio) har samarbeidet godt og tatt helhetlige hensyn.

I dette oppgjøret løper regjeringen fra forutsetningen for det inntektspolitiske samarbeidet i Norge, nemlig at frontfaget legger føringer for lønnsveksten. Hvorfor er det så stor avstand mellom liv og lære?

av Tore Eugen Kvalheim, YS-leder

* Red. anmrk. Før bladet gikk i trykken ble streiken avblåst etter frivillig mekling. Se hva vi oppnådde, les gule sider.

OMSTILLINGSBREV NR 4/2012

Sommeren står for tur og godt er det. Vi har vært igjennom en streik, noe som førte til at mange møter med arbeidsgiver ble kansellert. Det er ikke mye å rapportere fra omstillingssiden i Forsvaret, enten skyldes dette at fase 2B går mot slutten eller at omstillingen foregår i den enkelte DIF uten at partene sentralt er informert utover det som ligger i Forsvarssjefens virksomhetsplan. Vi må nok regne med et betydelig trykk utover høsten, da kommer konsekvenser av ny langtidsplan og forberedelser til virksomhetsplanen for 2013. Vi tar gjerne i mot tilbakemelding om dere ønsker denne type informasjon gitt i en annen form.

Nye boligbestemmelser

Aktiv drøfting, foto illustrasjon.

Det var reelle drøftinger da partene drøftet de nye boligbestemmelsene i Forsvaret 16.mai. Mye av dagens bestemmelser ble videreført og her listes opp de viktigste endringene:

- nytilsatte yrkes- og avdelingsbefal kan søke botilbud uavhengig av om beordringen medfører flytting.
- avdelingsbefal får leie bolig/kvarter i hele tilsetningsperioden (35/38 år)
- ny målgruppe for bolig: grenader, matroser og VAB kan søke bolig (hele tilsetningsperioden), gjelder også plikttjenestebefal med omsorg for barn, selv om de har kortere beordring enn 12 mnd.
- ny målgruppe for kvarter: militære læringer og personell benyttet til prosjekter
- oppmykning av boområdegrensene og samarbeid mellom boområder
- ved lokal enighet kan man opprette boligråd som dekker flere boområder
- Forsvarts sentrale boligråd nedlegges, men medbestemmelsen vil bli ivaretatt sentralt
- Der hvor begge ektefeller er i målgruppen for kvarter kan de søke om å få et rom sammen

Når organisasjonsendringer fører til at avdelinger (arbeidsstedet) flyttes utenfor opprinnelig tjenestested, skal de ansatte, militære og sivile, som flytter med avdelingen, gis et botilbud på det nye stedet uten å måtte konkurrere om bolig og kvarter med øvrige ansatte i boligområde.

BFOs betenkeligheter

BFO mener åpningen for nye målgrupper for kvarter/bolig og endring i botid medfører at et øket behov for kvarter og bolig om Forsvarets ansvar skal oppfylles. Har vi 100 boliger i et boligområde, med en botid på 5 år, vil det hvert år være 20 boliger tilgjengelig til fordeling.

Dersom 30 boliger fordeles til avdelingsbefal (for øvrig et veldig positivt tiltak) med 15-18 års botid, vil tilgjengelig boligmasse pr år synke til 14 boliger og da er ikke andre nye i målgruppen, med og uten lang botid, tatt med.

Som eksempel var det 38 søknader til 5 boliger i Oslo-området ved boligfordelingsmøte i uke 23, mange søknader fra befall som fikk disponeringer etter at søknadsfristen var ute, ble avvist. BFO har etterlyst en konsekvensutredning av de nye reglene og ba om økning i antall boliger/kvarter, for å sikre at dagens tilbud videreføres, selv med nye målgrupper og lengre botid for enkelte grupper.

Drøfting av tidsplan P 2813

3.mai drøftet partene tidsplan for omstilling som konsekvens av nytt HR-prosjekt P2813. Prosjektet skal gjennomføres i samsvar med PTO-perspektivet (prosess, teknologi og organisasjon), men allerede nå er man på hæl og tar organisasjonsbiten først, dette da den tekniske løsningen enda ikke

er ferdig. Dette gir store utfordringer rent omstillingsmessig. Det er sagt at organisasjonen må være på plass, når den tekniske løsningen foreligger, hvis ikke vil logistikkprosjektet (P2814) avgjøre hvordan dette blir. Den angitte organisasjonsløsningen vil medføre at personell fra mange DIFer blir overført for å bemanne opp et HR-senter, som er planlagt lokalisert til Hamar og Oslo. Forsvarets personelltjenester (FPT) er foreslått underlagt det nye HR-senteret (VPV). Vernepliktsverket (VPV) er foreløpig videreført som DIF og er foreslått som gjennomføringsansvarlig. La det være sagt her skal det gås noen runder før man faller ned på den endelige løsningen.

Partene er videre enige om at alle datoer i tidsplanen er å betrakte som senest innen datoer, videre at tidsplanen forskyves, ved forsinkelse, eller dersom annen aktivitet prioriteres inn i tidsplanen.

Virkemidler ved omstillingen

Pga tidspress og påfølgende streik har partene enda ikke drøftet virkemidlene ved omstillingen i Forsvaret for perioden 2013-2016. Det er liten grunn til å tro at partene ikke blir enige om hovedlinjene i det arbeidsgiver har lagt frem. Med dette utgangspunkt refereres hovedinnholdet:

- Ifm flytting av virksomhet kan ansatte som blir med på flyttingen få dekket faktiske, legitimerede utgifter inntil kr 150 000.- ifm kjøp/salg av bolig. Det forutsettes bindingstid i virksomheten på 2 år. Søknader avgjøres av DIF. Høyere beløp fremmes FPT. Sluttes man før 2 år er over må beløpet tilbakebetales.

- Dekning av flyttekostnader, forsendelsesutgifter, dekning av merutgifter til husleie i sivil bolig, samt flyttebonus i samsvar med særavtalen om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret.
- Lån kr 750 000.- i SPK (kommer i tillegg til HTA pkt 5.4), i tillegg lån kr 1 700 000.-, dvs tot 2 450 000.- DIF utsteder bekreftelse på at vedkommende bytter bolig pga av at avdelingen flytter. Søknad fremmes SPK.
- Det innvilges inntil 5 virkedagers flyttepermisjon ved flytting til/fra selvstendig bolig og tilsvarende 2 dg fra/til selvstendig bolig. Dette ansees som velferdspermisjon m/lønn og kommer i tillegg til velferdspermisjon som kan innvilges etter HTA § 22 (12 dg).
- Pendlerreiser ved endret tjenestested i samsvar med særavtalen (ingen endring), søknader avgjøres av DIF.
- Dersom det er vanskelig å få de tilsatte å flytte med, kan det innvilges hel eller delvis dekning av barnehageutgifter/SFO i inntil 2 år for de som flytter med.
- Lønnsforskudd 2 mnd og 2 års nedbetalingstid, økes til 4 mnd og 4 års nedbetalingstid, dersom den ansatte flytter som følge av endret tjenestested (omstilling). Ordningen administreres av FLA.
- Arbeidstaker som flytter med og som står i stilling mot avtalt bindingstid eller blir igjen under avvikling, kan få utbetalt et ekstra lønnstilskudd i inntil 3 år. Gjelder arbeidstakere som arbeidsgiver vurderer som sentrale i omstillingsprosessen og som er nødvendig å beholde under avvikling eller å stimul-

rere til å flytte med. Det kan gis inntil kr 5 000.- pr mnd (60 000.- pr år). Tilskuddet er ikke pensjonsgivende, men inngår i feriepengegrunnlaget. Bruk av virkemiddelet avgjøres av FST etter søknad fra DIF.

FSJens VP 2012

Marit N Evenstad og Maj Jan Erik Nilsen leder R&T-møtene på en profesjonell måte.

Denne rettelse og tillegg inneholder få endringer av virksomhetsplanen, det som kan refereres er:

- Forsvarsdepartementet har bedt Forsvaret om å iverksette adgangskontroll av kjøretøy inn til festningsområdet på Akershus Festning.
- FAKT får 4 årsverk for å styrke produksjonskapasiteten i Forsvarets musikkorps, økonomiske midler er tildelt tidligere.
- Drøftet tildelingsendringer, som omhandler overføring av forpliktet ubrukt tildeling fra 2011 og justering av bevilgningsbehov på enkelte materielle investeringsprosjekter.

Møte i kontrollgruppen for ammunisjon og helseplager

Møtet hadde til hensikt å orientere vernelinjen om status i arbeidet så langt. Følgende kan refereres:

- FFI presenterte hovedkonklusjonene etter forsøksprosjekt. Kort sagt kan skyting med alle typer ammunisjon gi metallfeber om konsentrasjonen av kruttgasser er høy nok. Hvilke ammunisjons typer som gir flest antall tilfeller av metallfeber, ved en gitt konsentrasjon ble gjengitt. FFI arbeider med et overvåkingssystem for kruttgasser hvor CO benyttes som indikator.
- Forsvarets bedriftshelsetjeneste skal utarbeide plan for måleprogram mht måling av kruttgasser

og innstallering av ventilasjon-sanlegg på skytebanene.

- Ventilasjon er nå montert på 2 baner ved Rena og Terningmoen. 2 baner på Sessvollmoen ferdigstilles i løpet av juni.
- Forsvarsbygg skal i løpet av juni gjennomføre befaring på resterende baner i Forsvaret og vurdere om kostnadsrammene holder, herunder utarbeide en prioriteringsliste i samarbeid med brukerne.
- Kravet til ventilasjon for HVs bruk av sivile skytebaner, ble fraveket, men HV må anskaffe og bruke CO-målere når type som skal brukes er besluttet.
- Det er påvist tilbakesprut/rikosjettvirkning på noen standplasser som følge av oppsamling av prosjektiler i vollen. FST vil i nær framtid gi oppdrag om hvordan denne problemsstillingen skal håndteres. Hæren har inntil videre påbudt bruk av beskyttelsesbriller for skyting på kortere hold.
- Neste møte i kontrollgruppen blir i oktober.

Møte i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg

Oblt Roger Jakobsen ble presentert som nytt Forsvarets Hovedverneombud etter at Geir Arne Nordstrand går av for aldersgrensen 1. september 2012.

Møte ble avholdt 31.mai og ble avholdt i samsvar med de regler for møter som kan holdes når virksomheten er i streik (møte i samsvar med AML). Følgende saker kan refereres:

- Aktuelle saker fra FHVO:
 - Arbeidstilsynet vil ikke følge opp overtidssaken meldt av FHVO ytterligere. FHVO har bedt om at det tas stikkprøver.
 - Påpekte behovet for et assisterende FHVO.
 - Positiv tilbakemelding mht oppfølging av ny ammunisjon og håndvåpen.
 - Påpekte at inntreden av

statsministerens kontor i ledelsesbygget må følges opp mht informasjon og medvirkning mht arbeidsmiljøet for de ansatte.

- Omstilling HR Prosjekt 2813. FHAMU stiller seg bak tidssplanen for prosjektet, men det gjennomføres et partssammensatt møte i forkant av drøfting av R&T til FSJens VP (Oppdrag til avdelingene om utredning og etablering) hvor FHVO kan ivareta sin funksjon iht HA/TA § 29. I møte skal arbeidsmiljømessige konsekvenser som følge av oppdraget behandles.
- Det ble gitt en kort status om sykefraværet i Forsvaret (er på samme nivå som tidligere). Senest oktober 2012 skal arbeidet med å samle de mest sentrale sykefraværsforebyggende og oppfølgende tiltak Forsvaret har samles i en database. Databasen lanseres i Juni på Forsvarets intranettsider (FST/P/HMS)
- Pendlerkontor Langnes i Tromsø. En sak som har avstedkommet mye støy. FHAMU anbefalte at arbeidsgiver finner alternative fjernarbeidsplasser i samme område før pendlerkontoret i bunkeren på Langnes avvikles.
- Velferdshytter og evt omgjøring av tilbud skal behandles i iht AML og HA/TA
- Underutvalg til FHAMU, Forsvarets sikkerhetsutvalg nedlegges. Oppgavene ivaretas av FSJens råd for operativ sikkerhet.

- Forsvaret har en midlertidig godkjenning for Forsvarets bedriftshelsetjeneste (FBHT) ut året. Det tas sikte på å få godkjent FBHT av arbeidstilsynet senest 1.jan 2013.

Nytt FHVO Oblt Roger Jakobsen startet dagen med et møte med leder BFO Eivind R Solberg.

I FHAMU spiste Roger Jakobsen lunsj sammen med Viseadmiral Jan Erik Finseth.

Vi ønsker alle leserne av omstillingsbrevet en riktig god sommer.

tom.skyrud@bfo.no
rune.rudberg@bfo.no
ragnar.dahl@bfo.no

BFO og NOF mente saksgrunnlaget ikke var godt nok. Her har organisasjonene møte om et forslag til vedtak.

BFO sier ja til OF og OR som del av gradssystemet

BFO sier ja til OF og OR som del av gradssystemet, og nei til videreføring av den uhensiktsmessige aldersgrensen for avdelingsbefal.

På direkte spørsmål fra en kadett bekreftet forhandlingsleder BFO Rune Rudberg at BFO stiller seg positivt til innføring av "OF" og "OR".

KAFO KS avholdt nylig møte på Linderud, og de nærmere 40 kadettene fikk høre klar tale fra Rudberg om BFOs utkast til ny befalsordning. BFO har høstet kritikk fra enkelte miljøer. Vi oppfattes å være imot det som omtales som et spesialistkorps, vi henger oss opp i hva denne nye kategorien skal hete og vi skal ha innbilte forestillinger om klasseskillen mellom offiserer og spesialistene/underoffiserene.

Noen saker er vanskelig å formidle på en enkel måte uten at deler av budskapet forsvinner. BFOs mening om spesialistbefal, underoffiserkorps og gradssystem for disse er en slik sak.

BFO er i mot enda en flikking av befalsordningen, det har vært gjort mange ganger de siste 50 år. BFO krever at FD og FST sammen med befalsorganisasjonene snarest utarbeider et helhetlig forslag til ny befalsordning. Det samme kravet har for øvrig utenriks- og forsvarskomiteen tidligere fremmet til regjeringen.

En ny befalsordning må videreføre de tre hovedelementer henholdsvis en utdanningsordning, avansementsordning og disponeringsordning.

BFO stiller som betingelse for innføring av en ny befalskategori at de sikres en hensiktsmessig lønnsutvikling gjennom hele karrieren.

Dette må være på plass før en eventuell implementering.

Utkastet til ny befalsordning som BFO har utarbeidet inneholder mange flere momenter enn de som er omtalt her.

BFO er klar til å møte FD og FST når som helst for å utarbeide et helhetlig forslag til ny befalsordning.

Det er til syvende og sist Stortinget som skal vedta en ny befalsordning.

Vi anmoder våre medlemmer om å kontakte oss, når rykter om hva vi måtte mene om dette og annet, sprer seg. BFO er din garantist for de gode løsningene!

Tekst og foto: Pål Sævik, OTV BFO region Viken

- Gradssystemet for yrkesbefal kan bli OF 1-9, hvor befalet yrkestilsettes som løytnant OF-1.
- Avansement skal fortsatt skje etter søknad og konkurranse på stilling tillagt høyere grad.
- Det skal fortsatt gis adgang til administrativt opprykk basert på en realkompetansevurdering
- Gradssystemet for avdelings-/fag-/spesialistbefal kan bli OR 1-9, hvor befalet tilsettes som sersjant/kvartermester OR-5.
- Normalavansement gjelder t.o.m. stabssersjant OR-6.
- Videre avansement skjer normalt etter søknad og konkurranse på stilling tillagt høyere grad OR 7-9.
- Det gis videre adgang til administrativt opprykk basert på en realkompetansevurdering
- OR 1-4 nyttes for vernepliktige mannskaper og grenaderer.

BFO om befalsordningen/Rune og Hajk FZ.

BFO-SKOLEN KURSER DE TILLITSVALGTE

Tolv BFO-tillitsvalgte er nå i gang på et tre dagers kurs i lover og avtaler. Dette er modul 2 i en gjennomgående utdanning.

BFO har alltid satset på en grundig opplæring og utdanning av sine tillitsvalgte. Dette for at de på en innsiktsfull konstruktiv måte skal kunne hjelpe BFO-medlemmer i ulike situasjoner, og eventuelt i møte med avdelingens ledelse. Kurset holdes på Arena hotell Lillestrøm, der det også er satt av tid til sosialt samvær på ettermiddag/kveld. Alle får sine kursbevis når kurset avsluttes om tre dager på torsdag.

Programmet er omfattende, for i løpet av tre dager skal de få kjennskap til overordnet lov- og avtaleverk – sammenheng, AML, Ferieloven, Tjenestetvistloven, Tjenestemannsloven, Personelloven, Forsvarets personellhåndbok (FPH) del B og E, Hovedavtalen i Staten med tilpasningsavtale for Forsvaret, Særavtale for internasjonale operasjoner, Arbeidstidsavtale for militære arbeidstakere (ATM) + "ATF", Kompensasjonsavtalen og informasjon om aktuelle saker i forsvarssektoren.

Av E H Clausen

Lars Omberg innleder presentasjonsrunden.

10 av deltagerne tok sjansen på å bli med på bildet tv Lars Omberg og Pål Sævik.

BFO – UKE PÅ KJEVIK!

Det har vært gjennomført informasjonsuke på Kjevik i regi av BFOs områdetillitsvalgte.

Gjennom tre dager ble det gitt anledning til å lære mer om BFO og bli oppdatert på regelverk og rettigheter som arbeidstaker.

Ballet åpnet onsdag, hvor BFOs «Clint Eastwood» på pensjon tok turen til Kjevik for å gjennomføre sin pensjonsbrief. Det var flere som fikk med seg noen lure triks på veien til pensjonisttilværelsen og ikke minst Ragnar Dahls devise om at «det er aldri for tidlig å begynne å tenke på pensjon»!

Den andre informasjonsdagen var viet den nye Forsvarets Personellhåndbok, del B, som omhandler disponering av befal. På ettermiddagen ble det gjennomført «Elev til befal – brief», hvor elevene fikk en nyttig gjennomgang av hvilket regelverk, plikter og rettigheter som gjelder når man går fra å være befalelev til å bli befal.

BFO takker alle som deltok i arrangementene til tross for at vi møtte midt i en hektisk periode med eksamener og generelt høy aktivitet.

Viggo Holm/BFOs OTV Vest

BFO MØNSTRET PÅ KNM FRIDTJOF NANSEN

Befalets Fellesorganisasjon ved forhandlingsleder Even Mølmsaug var uke 21 med fregatten KNM Fridtjof Nansen på seilas sørover fra Bodø via Stavanger til Bergen.

Oppholdet var meget godt organisert og tilrettelagt av BFO sin ATV på fartøyet, Lasse Bjørke. En av hensiktene med besøket var at BFOs forhandlingsleder skulle bli bedre kjent med livet på et KNM fartøy. Han fikk derfor ta del i dagliglivet om bord og deltok på fortøyningsrulle når fartøyet la ut fra Bodø, var med på å starte og stoppe de forskjellige motorer om bord, og gikk rundt i maskineriet, var med og bemannet en skadekontrollpost under havariøvelse og observerte utsetting av et av fartøyets sensorsystemer. I tillegg til dette ble mange timer tilbragt på broen. Selv finværet var bestilt og norskekysten fremsto i all sin prakt med sol og flatt hav hele veien.

I god BFO ånd ble det gjennomført info-møter om lønn og tillegg. Info-møtene var godt besøkt, og diskusjonene gikk friskt. Møtene var i utgangspunktet satt til å vare en time, men den lengste gjennomføringen varte over to timer. Personellet om bord hadde meninger om de pågående ATF forhandlingene, og hadde mange gode momenter som ble notert og som vil bli tatt i betraktning i forhandlingene. Videre ble tiden benyttet til å ha uformelle samtaler med en lang rekke av fartøyets besetning, selvsagt var hovedtemaet lønn og tillegg, men også utfordringer av annen karakter ble tatt opp.

Even Mølmsaug og ATV BFO løytnant Lasse Bjerke.

YS MEDLEMSKORT MED MASTERCARD

Skal du på reise i sommer?

Tips om trygg kortbruk får du på www.ysmedlemskort.no. Her kan du også bestille 3 måneders gratis SMS-varslings, en enkel måte å ha full kontroll på alle transaksjoner på. Som medlem i BFO har du også tilgang til mange gode rabatter, sjekk www.ysmedlemskort.no/rabatter for mer informasjon.

MINNEPLAKETT I STORTINGET

I en høytidsstemt seremoni 8. mai avduket stortingspresident Dag Terje Andersen en plakett til minne om norske militære som har falt under internasjonale operasjoner.

Det var et stort antall representanter og veteraner tilstede ved seremonien, foruten representanter for tjenestemanns- og interesseorganisasjonene.

Minneplaketten har blitt plassert sammen med minneplakettene for dem som falt i de to verdenskrigene.

“Det er et stort ansvar å beslutte bruk av norske soldater i internasjonale operasjoner, og således vil denne tavlen daglig minne oss om dette ansvaret”, sa stortingspresidenten i sin tale.

Etter at også forsvarsministeren hadde holdt tale overtok generalsekretær Thor Lysenstøen i Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner – NVIO - stafettpinnen og takket på vegne av veteranene.

Han åpnet sin tale med å resitere et vers fra Nordahl Griegs dikt “De beste”, og fortsatte med å si:

“Det er med stolthet vi, de nest beste, får være tilstede for å hedre de beste. At våre folkevalgte, Stortinget, til daglig nå også vil minnes de beste, ser vi på som en stor heder – at de minnes av våre fremste folkevalgte på linje med de beste fra første og andre verdenskrig. Den støtten vi kan få fra Norges befolkning underveis i et krevende oppdrag er alltid uvurderlig”.

Lysenstøen avsluttet med å sitere nylig avdøde oberstløytnant Hugo Munthe – Kaas: “...det tar om lag en uke å omstille seg fra fred til krig, mens omstillingen fra krig til fred, dersom man overlever, tar resten av livet”.

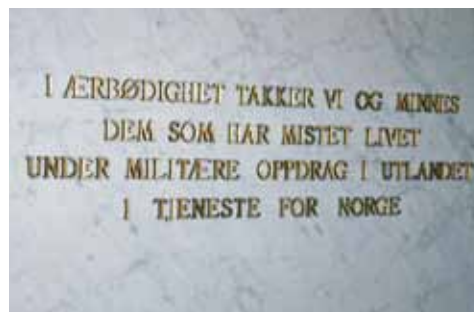
Etter den offisielle seremonien ble stortingsrepresentant fra FrP, Gjermund Hagesæter, hedret med NVIOs hederstegn i gull for sin innsats for freds- og veteranarbeid.

Det var Hagesæter, som selv har deltatt tre ganger i internasjonale operasjoner i Sør - Libanon, som var initiativtakeren til ideen om en egen minneplakett på Stortinget.

Tekst og foto: JimmyB

Stortingspresident Dag Terje Andersen.

MØTE I VETERANFORUM

Soldatyrket er en profesjon og ikke en tilstand. Dette må erkjennes hos beslutningstakerne og hos folk flest.

Dagen etter Veterandagen møttes Veteranforum etter innkalling fra Forsvarets Veteran tjeneste (FVT).

Veteranforum er etablert for å kunne holde alle aktører informert og skape dialog rundt oppfølgingen av Regjeringens handlingsplan om ivaretagelse av veteraner før, under og etter tjeneste for Norge.

2011 var et krevende år for FVT og selv om det er etterslep i forhold til en del av tiltakene er det utført et imponerende arbeid fra FVT og Forsvarets side.

Man har også kommet meget langt i å integrere sivile aktører i arbeidet.

Markeringen av Veterandagen var i så måte et meget synlig tegn på at man har kommet et langt stykke på vei. Rapportene tyder på at det har vært gjennomført flotte markeringer både på Akershus og rundt om i landet for øvrig. Dagen har blitt gjennomført på en slik måte at trådene trekkes fra siste verdenskrig og til dagens internasjonale oppdrag på en verdig, og flott, måte.

Det er umåtelig viktig at arbeidet går videre uten opphold. Mange av de utfordringene vi står ovenfor har vært kjent over lang tid og det må blant annet tas tak i utfordringen knyttet til for høy belastning med mange oppdrag over kort tid. Fagspesialistene er tydelige på at dette øker faren for senskader, hvilket alle er kjent med. Det er dermed ingen grunn til å vente med å iverksette effektive tiltak snarest.

Det er også viktig at anerkjennelse og respekten økes på andre områder. Med dagens kontrakter for grenaderer og avdelingsbefal blir soldatprofesjonen sett på som en tilstand. Dette må anerkjennes

som en profesjon, noe BFO har jobbet med og framhevet sterkt over lang tid.

“Soldatyrket er en profesjon ikke en tilstand” og må behandles deretter. Det er viktig at dette fester seg hos beslutningstakerne og hos folk flest. Det må erkjennes at de som utfører oppdrag ute i verden gjør det for fellesskapet og for våre verdier.

I BFOs handlingsprogram står det en hel del om ivaretagelse av veteraner. Dette kan kortes ned til følgende: BFO skal arbeide utrettelig for at våre veteraner ivaretas på den best mulige måten hva gjelder kår, vilkår og anerkjennelse.

Tekst: Jens B Jahren; foto: JimmyB

BERETNINGEN OM ET VARSLET BRUDD

YS Stat er i streiket for første gang på 28 år. Mens privat sektor tok ut gevinsten av en god norsk økonomi, ble de ansatte i staten tilbudt en rødgrønn sparepakke. Men hvis den konkurranseutsatte industriens rammer skal være førende for offentlig sektor, må dette gjelde ikke bare når det skal strammes inn. I tillegg mener vi at det er rimelig å forvente at staten opptrer som en like profesjonell arbeidsgiver som privat sektor.

Hva krevde vi?

De fleste av våre krav var i tråd med den politikken regjeringspartiene står for som samfunnsaktører, så hvorfor var det så stor avstand til den politikken Regjeringen fører som arbeidsgiver?

For var det egentlig urimelig å kreve at Regjeringen fører en aktiv og ansvarlig personalpolitikk, vikarpolitikk, seniorpolitikk og likestillingsspolitikk? Var det urimelig å kreve forutsigbarhet for offentlig ansatte som må tjenestegjøre i utlandet? Var det urimelig å kreve at offentlig ansatte får tilgang til en likeverdig del av veksten i norsk økonomi? YS Stat mente at våre krav var både rimelige og rettfærdige, og derfor gikk vi ut i streik for første gang på 28 år.

Merkelig prosess

Forhandlingene startet 12. april, men fram til fristen valgte staten en merkelig linje: De unnlot å svare på eller diskutere våre krav – i stedet ville de diskutere fjerning av eksisterende rettigheter! Mangelen på prosess gjorde det klart at vi trengte hjelp fra Riksmekleren for overhodet å ha en sjanse til å komme fram til et resultat.

I meklingen ble det enda en gang tydelig at staten ikke ønsket en

dialog. Ingen dialog om utvikling av avtaleverket; ingen dialog om forutsigbare sosiale ordninger; ingen dialog om økonomi. For mens meklingen pågikk la regjeringen fram revidert nasjonalbudsjett, hvor de overraskende nok justerte ned forventet lønnsvekst for 2012. Dette var komplett uforståelig for samfunnsøkonomene, og ble opplevd svært provoserende av arbeidstakerne. Forutsetningen for trepartssamarbeidet i Norge har i mange år vært at det er rammen for frontfaget som legges til grunn for lønnsoppgjørene i Norge.

Derfor var vi i streik

Regjeringen vil skyve oss foran seg for å få ned lønnsveksten. De ignorerer trepartssamarbeidet og frontfaget, og de vil la staten som arbeidsgiver gjøre jobben som industrien ikke gjorde. Og hva taper de vel på det? Ennå er det lenge til valget, Regjeringen får markert avstand til fagbevegelsen og de får støtte i opposisjonen for sparepakken sin. Hvem går det ut over? På kort sikt rammes ikke mange. På lang sikt er det verre: Norge som samfunn trenger en velfungerende offentlig sektor. 130 000 statsansatte er en viktig brikke i dette arbeidet. Ansatte som føler seg respektert av arbeidsgiver gjør en mye bedre jobb enn de som føler seg tråkket på.

Av Pål N. Arnesen, leder for YS Stat

STREIKEN AVSLUTTET 2. JUNI!

Etter en meget intens runde med frivillig mekling har Staten langt på vei møtekomet våre krav, og konflikten i Staten fikk sin løsning den 2. juni.

Alle har fått et lønnstillegg pr 1. mai på minimum kr 12.000 kroner. Fra og med lønnstrinn 56 og høyere er lønnstillegget på 2,7 %. Dette utgjør fra kr 12.100 til kr 30.400 kroner. A-tabellen utvides med tre lønnstrinn fra ltr 98 til ltr 101. De lokale lønnsforhandlingene skal skje innenfor en ramme på 1,1 % med virkning fra 1. september.

Det er også tatt inn et par justeringselementer i oppgjøret, og viktig for Forsvaret er det at vi har fått anledning til å ta i bruk de to "tomme" rammene 35 og 38. De lokale partene i Forsvaret skal avtale overføringsregler (kvalifikasjonskrav) for stillinger som skal innplasseres i rammene før lokale forhandlinger gjennomføres. Dette betyr at vi nå får bedre anledning til å sørge for en riktigere og bedre lønnsutvikling for de som velger en horisontal karriere i Forsvaret.

De nederste 19 lønnstrinn på A-tabellen fjernes. Alle lønnsrammer får ett lønnstrinn på høyeste ansiennitetstrinn. Alle lønnsspenn løftes ett lønnstrinn i bunn og utvides med tre lønnstrinn på topp. På fellesbestemmelsene er de viktigste endringer at lørdag- og søndagstillegget økes til 40 kroner timen. I tillegg er det innført en samtale ved gjeninntreden etter foreldrepermisjon for å hindre at arbeidstakere i permisjon taper lønnsutvikling. Partene er også enige om å se på hovedtariffavtalens virkeområde i utlandet i perioden.

"Dette er et godt resultat for YS Stats medlemmer. Det er betydelig bedre enn det tilbudet staten ga oss for en uke siden, og som presset oss ut i en storstreik", sier Pål N. Arnesen, leder for YS Stat.

Jimmy L Bjerkansmo

OM STREIKEN

Vår hovedsammenslutning YS Stat var i streik, og BFO sluttet solidarisk opp om streiken fordi:

- Forsvarets tilsatte beviselig har hatt en dårligere lønnsutvikling enn alle andre sammenlignbare grupper over svært lang tid
- Befalslønningene er for dårlige sett i forhold til ansvar og gjøremål
- Gradsnedtrekket har berøvet befalet som gruppe for 110 millioner kroner hvert år
- BFO krever at yrkesgruppen får dette kompensert!
- BFO krever at også avdelingsbefalet får en lønn de kan leve av på sikt. Dette nektet Regjeringen å imøtekomme!
- BFO ser med stor bekymring på kompetanseflukten fra Forsvaret og vil tvinge Regjeringen til å innse at dette er et stort problem som blant annet skyldes dårlige lønnsbetingelser over lang tid
- Vi krevde et oppgjør som ville gi oss mulighet til å rekruttere og beholde dyktige folk som er fornøyde med jobben, sin lønn, og at de får den anerkjennelsen de fortjener!

YS Stat, LO Stat og UNIO gikk samlet ut i streik, mens Akademikerne med KOL valgte å fortsette mekling i håp om å få til en egen separat løsning for sine medlemmer. Dette er bare et skuebrød! BFO finner dette svært usolidarisk og en hån mot de prinsipper vi står for som tjenestemannsorganisasjon med vårt verdsett gjennom over femti år.

*Eivind Røvde Solberg
Leder BFO*

**Ett yrke
– én organisasjon!**

Vil du delta i et forskningsprosjekt om yngre kvinnelige offiserers karriereløp??

Forskningsprosjektet som Forsvarsdepartementet har tatt initiativet til, blir utført av Østlandsforskning. Den overordnede problemstillingen er: *hva har betydning for yngre kvinnelige offiserers valg av karrierevei i Forsvaret?*

I dette prosjektet vil vi intervju 10-12 kvinner i alderen 30 - 35 år fordelt på Hæren, Luft- og Sjøforsvaret, for å få bedre innsikt i hva du tenker om egen karriere i Forsvaret, hvilke planer du har for framtida, og hvilke faktorer som påvirker ditt karrierevalg. Du må ha gjennomført Krigsskolen. Deltakelsen i prosjektet vil omfatte tre intervjuer på halvannen time hver som vil finne sted i perioden fra høsten 2012 til sommeren 2013. Intervjuene vil bli gjennomført enten på jobb, i ditt hjem eller på et annet sted etter ditt valg. De vil ha form av samtaler med utgangspunkt i utvalgte temaer relatert til problemstillingen.

Intervjuene vil bli foretatt av forskerne Vigdis Olsvik og Trude Eide. Vi har taushetsplikt, og all informasjon vil bli behandlet konfidensielt, samtidig som deltakerne sikres full anonymitet.

Hvis du er interessert i å delta i forskningsprosjektet, send en e-post til undertegnede og si litt om din utdanning, jobb og familie, og hvorfor du vil være med i prosjektet, så vil vi ta kontakt med deg. Vi vil fortrinnsvis ha ditt svar innen 25. juni.

Forsker Vigdis Olsvik,
Østlandsforskning
E-post: vmo@ostforsk.no

NY BEFALSORDNING (BO) NÅ!

Helt siden avdelingsbefalsordningen ble iverksatt og ikrafttredelse av forsvarspersonell-loven for snart åtte år siden har BFO arbeidet for en bedring av vilkårene for avdelingsbefalet.

Vårt hovedfokus har først og fremst vært den uhensiktsmessige aldersgrensen ordningen inneholder, og det totale fravær av pensjon.

I forbindelse med revidering av avdelingsbefalsordningen i 2008, etablerte BFO et utvalg for å delta i evalueringen. Det samme utvalget har siden dette fulgt prosessene i Forsvaret og på politisk nivå nøye, både når det gjelder fordeler og ulemper med dagens ordning, og ikke minst arbeidet for å komme aktivt på banen med forslag til en ny, helhetlig befalsordning.

Vi arbeider fortsatt med å få befalsordningen med som et vedtak i Stortingets behandling av langtidsplanen (LTP) i juni.

Det er signaler som tyder på at dette arbeidet har båret frukter.

BFO har også i denne sammenheng reist rundt til flere avdelinger i Forsvaret og gjennomført samlinger og dialogmøter der temaene har spent fra justeringer av dagens befalsordning, til å etablere et system av Other Ranks (OR-1 til OR-9) som også vil inneholde grenaderer og vervede, kombinert med «dagens» OF system (O-1 til O-10).

I det videre arbeidet ønsker BFO å involvere så mange som mulig, og vil snart invitere til debatt rundt temaet: «Befalsordningen - hva er Forsvarets behov nå og i fremtiden?»

En vakker formasjon med to Vampire og to Spitfire over Kjevik flyplass. Foto: Jarl R. Holberg. Se også flere av hans flotte bilder på hans egen blogg!

OPPFYLLER DU VÅPENFORSKRIFTEN MED FG-GODKJENT VÅPENSKAP?

Fra 1. juli 2010 ble det påbudt å oppbevare våpen i FG-godkjent våpenskap. Det anslås at over 150.000 våpeneiere ikke har våpenskap og bryter da våpenforskriften, er du en av disse? Da bør du slå til på det gunstige medlemstilbudet BFO har inngått med PSSO AS på FG-godkjente våpenskap.

Kontroll og botelegging

Hvis du ikke oppbevarer registreringspliktig våpen i et FG-godkjent våpenskap risikerer du en bot på opptil 10.000,- kr og inndragelse av dine våpen. Til sammenlikning kan man nå som BFO-medlem oppfylle reglene for kun 1790,- kr, som er prisen for det minste skapet PSSO AS tilbyr. Politiet har i media uttalt at dette ikke vil bli en "sovende paragraf", men at de vil trappe opp kontrollen i hjem som de vet det er våpen. Hvis du blir kontrollert vil du få et varsel 48 timer før politiet banker på døra.

Hva kreves ihht. våpenforskriften?

Alle registreringspliktige våpen eller en vital del av våpnene skal oppbevares i FG godkjent sikkerhetsskap eller verdiskap. Med vital del menes sluttstykke, låskasse og pipe for rifler. For hagler og kombivåpen hvor mekanismen spennes ved at våpenet brekkes, regnes forskjeftet, pipe og kolbe med avtrektermekanisme. Merk at på enkeltløpede hagler regnes ikke forskjeftet som vital del. Vital del på pistoler regnes rammestykket, pipe, sleide og sluttstykke. For revolver er det ramme, pipe og sylinder.

Oppbevaring i egen bolig

Mange tror man kan oppbevare våpen hos en venn eller familiemedlem som har våpenskap. Det kan man ikke da det må oppbevares i et FG-godkjent våpenskap i egen bolig. I tillegg må boligen være bebodd og det regnes som bebodd også ved lengre tids fravær. Ammunisjon kan man oppbevare i et FG-godkjent våpenskap, men maks antall er 2000 patroner så lenge skapet ikke er særskilt godkjent for større antall. Ammunisjon kan oppbevares utenom våpenskap, men må da være nedlåst og atskilt fra våpen. Maks antall patroner i husstanden er 10.000 for håndvåpen eller 15.000 patroner hvis det er minst 5000 patroner av type kaliber 22 long/short.

Ny rabattavtale for BFO medlemmer på FG-godkjent våpenskap

BFO har forhandlet frem en svært gunstig avtale på FG-godkjente våpenskap til sine medlemmer. PSSO AS er leverandør til alle Forsvarets våpengrener og tilbyr alt fra modulhvelv til spesialskap konstruert for Forsvaret. Til BFO har de plukket ut tre FG-godkjente våpenskap i forskjellig størrelse for å dekke de flestes behov. Det minste skapet er beregnet for oppbevaring av vitale deler og/eller håndvåpen og koster kun 1790,- kr. De to andre er geværskap med 7 eller 14 geværholdere. Merk at man også kan oppbevare ammunisjon (maks 2000 patroner) samt andre verdisaker i disse skapene. Så nytteverdien blir større når smykker, kontanter, osv. også kan vernes mot uvedkommende.

Mer info om rabattavtalen med PSSO AS finner man ved å gå inn på www.bfo.no og trykke på rabattavtaler. Ved spørsmål om avtalen kan PSSO AS kontaktes på tlf. 66 90 42 00 eller på e-post; mail@pssso.no

P.S.S.O.
P.S. SIKKERHETSTILBUD AS

Tlf. 66 90 42 00
ordre@pssso.no
www.pssso.no
25% på andre produkter

Nytt medlemstilbud!
VÅPENSKAP

BFO

Se rabattavtaler på www.bfo.no

1790,-
~~3250,-~~

2390,-
~~4150,-~~

SE RABATTAVTALER
~~6000,-~~

NYTT SKRITT MOT FELLES FRAMTID

Prosessen mot mulig sammenslåing av BFO og NOF fortsetter. Tirsdag ble en ny milepæl nådd, da arbeidsgruppen som har klarlagt enkelte vilkår og grunnlag for en slik utvikling la fram sine funn. Dermed er et viktig bidrag til den videre diskusjon på plass.

Arbeidsgruppen, med to medlemmer fra hver av organisasjonene, avleverte sin rapport til prosjektets styringsgruppe, som består av leder og nestleder i henholdsvis BFO og NOF. Mens arbeidsgruppen har foretatt en utredning på det teknisk-taktiske nivå, går disse konsekvensvurderingene nå inn i de videre politisk-strategiske vurderinger i styringsgruppen. Samtidig er rapporten et oppspill til den planlagte debatt-runde – blant de to organisasjonenes medlemmer – etter sommerferien.

Foto: Norges Offisersforbund

BFO og NOF sine ledere og nestleder sammen med arbeidsgruppen som har utredet fremtidig sammenslåing.

Instant Shelter

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

Kontaktinfo BFO

Funksjon	Navn	Område	Mobil	Kontor	e-post
Leder	Eivind R Solberg		934 08 550		eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Rådgiver	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Rune Rudberg	Medbest	934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmschaug	Tariff	990 94 678		even.molmschaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Rolf J. Ledal	Tariff	934 62 716		rolf.ledal@bfo.no
Kompetanse-utvikler	Lars Omberg	BFO-skolen	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
Organisasjonssekretær marked	Lars Kristian Danielsen		905 85 355		lars.kristian.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig marked	Lars-Andreas Irgens		988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
Journalist/web ansvarlig	Jimmy Bjerkansmo	bfo.no	412 43 408		jimmy.bjerkansmo@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20		23 10 02 20
	Sentralbord mil		0510 5694		0510 5694
	Telefaks siv		23 10 02 25		23 10 02 25
	Telefaks mil		0510 5655		0510 5655

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

Funksjon	Navn	MIL	SIV	MOB	FAKS	e-post
OTV Nord-Norge Bardufoss	Jostein Flasnes (tir/tors)	0580-7374	77 89 73 74	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge Skjold	Jostein Flasnes (man/ons/fre)	0580-7286	73 99 52 32	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV Midt-Norge	Frøydis Refsvik Grindstein	0565-7394	75 53 73 94	412 22 214	75 53 73 95	froydis.grindstein@bfo.no
OTV Vest	Viggo Holm	0540-4010	55 50 40 10	400 36 653	0540-3487	viggo.holm@bfo.no
OTV Vest	John. L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
OTV Indre Østland	Grethe Bergersen			452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
OTV Viken	Pål A Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 94 10	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
OTV Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.gunnar.framnes@bfo.no

HVOR STÅR VI I DAG?

Da nærmer sommeren seg med storm skritt og det inneværende semesteret er snart over. Jeg håper alle har kommet seg vel igjennom eksamener og er klare for å ta en velfortjent sommerferie. Jeg for min del er ferdig med Krigsskolen og er klar for å starte som troppsjef i Artilleriet, med de utfordringene det måtte medbringe. Dette påminner meg også om at min tid i KAFO snart er

over, men det betyr ikke at jeg ikke kommer til å fortsette å engasjere meg i BFO sitt gode arbeid ute ved de forskjellige avdelingene.

Selv om min tid i KAFO og som KAFO-leder går mot slutten, er det fortsatt viktige saker og aktiviteter på KAFO sin agenda. KAFO har for kort tid siden gjennomført landsstyremøte på Luftkrigsskolen sammen med to representanter fra BESO. Her ble blant annet den kommende høstkonferansen diskutert, med fokus på tema og lokasjon. Det ble også arbeidet videre med aktive saker som har vært gjennomgående dette året. Etter sommerferien skal vi gjennomføre landsstyremøte i Bergen og ta opp tråden fra der vi slapp før sommeren. Mye av arbeidet under dette møtet kommer til å gå med til å spikre de siste detaljene rundt høstkonferansen og gjøre den til en god KAFO-opplevelse for de medlemmene som kommer til å delta fra de forskjellige skolene. Jeg ønsker allerede nå å oppfordre alle som er interesserte i å ta på seg verv i KAFO, enten som landsstyremedlem, NK eller leder til å ta kontakt med sitt lokale KAFO-styre. Vi trenger gode og motiverte personer for å fortsette KAFO sitt arbeid. Årets høstkonferanse vil også være annerledes enn tidligere. I år vil vi

ikke ha felles høstkonferanse sammen med NOFKA og NEON. Dette skyldes at de ønsker å ha egen høstkonferanse for å diskutere resultatet fra arbeidsgruppen prosjekt sammenslåing internt. Dette er noe KAFO synes er svært synd og setter et stort spørsmålstegn ved. KAFO mener at dette er å ta et stort skritt i feil retning fra sammenslåing og samarbeid. KAFO har ytterligere ganger i løpet av året strevet med å etterleve det som ble vedtatt forrige høstkonferanse, sammenslåing innen 2014. Vi gikk tidlig i dialog med NOFKA og har gjennomgående i løpet av året invitert til NOFKA til våre møter og åpnet for å kunne legge landsstyremøter til samme datoer, men KAFO har ikke vært i stand til å klare å gjennomføre felles møter med NOFKA. Men vit dette, vi har gjort vårt beste for å etterleve det dere bestemte under forrige høstkonferanse. Selv om vi ikke har fått til det samarbeidet vi har ønsket skal vi ikke slutte med invitere, heller ikke stanse vårt arbeid mot målet om sammenslåing av KAFO og NOFKA, BESO og NEON og ikke minst BFO og NOF.

Den nye befalsordningen er en varm potet om dagen, og dette er også en svært viktig sak for KAFO. KAFO har med en artikkel i denne utgaven av Offisersbladet hvor vi ytrer vår tanker rundt saken. Her oppfordrer jeg også dere til å komme med innspill, for å bygge opp KAFO sitt innspill til ny befalsordning.

Tilslutt vil jeg ønske dere en riktig god sommer og håper at dere får ladet batteriene og møter med friskt mot neste semester. KAFO vil også ønske alle de som uteksamineres i slutten av juni lykke til med den videre tjenesten ute ved avdeling.

Jens-Alexander Tande
Leder KAFO

ET STEG I FEIL RETNING

Under fjorårets høstkonferanse var hovedtemaet sammenslåing. Sammenslåing mellom Befalets fellesorganisasjon og Norges Offisersforbund. Nesten samtlige deltakere virket meget positiv til en sammenslåing og KAFO og NOFKA gikk så langt som at de krevde en sammenslåing innen 2014. Det ble satt av tid til å diskutere for og i mot en sammenslåing – i mitt rom var

listen mot en sammenslåing kun en skygge av listen for. Det ble opprettet et utvalg som skulle gå enda nærmere inn på sammenslåingen og svaret deres er rett rundt hjørnet. Alt lå til rette for at det gode samarbeidet i Lillehammer skulle vedvare. Så hva har egentlig skjedd siden høstkonferansen 2011? Har BFO og NOF begynt å venne seg til tanken om å være én? Og er vi på riktig vei til å holde løftet som ble gitt til våre medlemmer?

BESO har helt siden høstkonferansen gjort flere forsøk på å samarbeide med NEON. I Lillehammer ble det bestemt at vi skulle ha et felles handlingsprogram. Vårt ble utarbeidet i kort tid etter høstkonferansen og ble sendt direkte til NEON slik at vi kunne sparre sammen. Det ble forsøkt flere ganger å opprette forbindelse, men tilbakemelding var dessverre fraværende. Det er med skuffelse at vi må meddele at vi ikke har nådd dette mål – men vit at vi har prøvd – og vi skal fortsette å prøve.

Høstkonferansen er årets viktigste arena og den har vært felles for BFO og NOF de siste årene. I år vil den imidlertid ikke være det, da NOF ønsker å holde det alene i år. Jeg som leder stiller meg svært overrasket over en slik beslutning da dette for meg virker som et gigantisk steg i feil retning. Vi i BESO kan imidlertid love at dette ikke vil legge noen som helst demper på vår konferanse og planene som hittil er lagt gjør meg sikker i min sak!

Det store spørsmålet som gjenstår er hvor denne store endringen kommer fra? Hva skjedde med det samarbeidet alle snakket så høyt om for kun et halvt år siden. BFO, KAFO og BESO har helt siden høstkonferansen etterstrebet å opprettholde løftene vi ga om samarbeid. Men som det så fint heter trenger man "to for å danse tango".

Vi i BESO tar nå sommerferie med god samvittighet fordi landstyret har bidratt til at vi noen av de viktigste sakene for norske befalelever nå har kommet et langt skritt videre mot seier. Informasjon før og under FOS, mer penger etter skoleåret for alle elever, fast grad som sersjant/kvartermester etter UB-utdanning og bedrede vilkår for flerårige befalelever er blant sakene som er satt tydelig på dagsorden av BESO alene, med BFOs fulle støtte. Dette uten hjelp fra noen annen fagorganisasjon enn vår egen.

Tobias Brøndbo
Leder BESO

KAFO-LEDER:

BESO-LEDER:

DET RUSSISKE FELTTOG

Av TROND SÆTRE

Freden mellom Frankrike og Russland var i utgangspunktet lunken, og den ble verre. Den franske handelsblokaden av Storbritannia førte til generelle nedgangstider i Europa, og franske styrker rykket stadig lenger østover. Frustrasjonen i øst førte til at Russland i 1812 brøt avtalen ved å inngå fred med Storbritannia. Samme år inngikk Alexander også en fredsavtale med Tyrkia, og en allianse med Karl Johan i Sverige. På toppen av alt krevde tsaren at Napoleons styrker skulle forlate Preussen. En ny krig syntes uunngåelig.

For å sikre polsk lojalitet kalte Napoleon invasjonen av Russland for «den andre polske krigen» (den «første» polske krigen var Napoleons kampanje mot russerne i 1807) og «Polens befrielse» ble brukt som et motiv for krigen. På forhånd hadde den franske keiseren opprettet hertugdømmet Warszawa, og polakkene håpet å gjenopprette det polske kongedømmet etter invasjonen. Tsaren kalte derimot krigen for «fedrelandskrigen», noe som igjen fikk et interessant historisk ekko da andre verdenskrig ble døpt «den store fedrelandskrigen» av russerne.

Ikke bare franske og polske, men også italienske, tyske, østerrikske og spanske soldater deltok i Napoleons «La Grande Armée» som krysset elven Nemunas til Russland for temmelig nøyaktig 200 år siden, den 24. juni 1812. Frankrikes keiser håpet på en snarlig og åpen konfrontasjon med de russiske hovedstyrkene, men en slik konfrontasjon lot vente på seg. På grunn av interne konflikter hadde de russiske kommandørene vanskelig med å enes om noen forsvarslinje. I stedet brukte russerne den brente jords taktikk, noe som gjorde det vanskelig for La Grande Armée å følge regelen om å leve av landet de erobret.

Franskmennenes forsyningslinjer var altså alvorlig svekket, men tidlig på høsten begynte Napoleon likevel å nærme seg Moskva. Feltmarskalk Kutusov fra tsarens hær skjønnte at La Grande Armée måtte konfronteres mer direkte. Et egnet landskap ble funnet ved landsbyen Borodino utenfor Moskva, hvor et stort festningsverk ble reist for å forberede angrepet. Napoleon besluttet å svare på utfordringen ved å beordre fullt frontalangrep, en uvanlig taktikk for ham. Feltmarskalk Davout ville ha Napoleon til å angripe i flanker, noe som trolig hadde gitt lavere tapstall. Men keiseren håpet mer eller mindre å utradere hele den russiske hæren i ett slag, derfor tydde han til et masseangrep som fant sted den 7. september 1812. Slaget om Borodino var da også et av de største i militærhistorien på dette tidspunktet. Historiske kilder mener at ca. en kvart million mann deltok i slaget som fulgte, og de to armeene var omtrent jevnbyrdige. Et kombinert kavaleri- og infanteriangrep under kommando av feltmarskalk Murat greide å bryte gjennom de russiske skansene og erobre slagmarkens største forsvarsverk, Rajevskij-redutten.

Som en slags historisk parallell til Molotov-Ribbentrop-pakten inngikk tsar Alexander I. Tilsit-freden med Napoleon Bonaparte i 1807. I 1812 endte denne freden med nok en tydelig historisk parallell, da franskmennene fikk svi for sitt forsøk på å erobre Russland før vinteren satte inn.

Franskmennenes forsøk på å storme de pilspissformede Bagration-skansene viste seg å være vanskeligere. La Grande Armée måtte gjøre åtte forsøk før de endelig greide å bryte gjennom. Natt til 8. september trakk russerne seg tilbake etter et tap på ca. 45 000 mann. La Grande Armées tapstall var på rundt 30 000, men strategisk sett var utfallet likevel verre for dem. Den russiske hæren hadde reserver å sette inn, mens Napoleons hær var utarmet etter slaget.

Veien fra Borodino til Moskva var kort, men da Napoleon red inn i byen den 14. september var den stort sett forlatt. Ingen offisielle representanter kom for å overgi byen til keiseren, og ingen kunne forpleie soldatene hans. Enda verre ble det samme kveld, da det brøt ut branner i byen. Franske historikere mener at russerne satte fyr på byen for å hindre invasjonsstyrken i å bruke noen av byen sine ressurser. En annen teori, som ble gjort populær gjennom Leo Tolstojs «Krig og Fred», er at brannen ikke ble utløst med vilje. Snarere var det små branner som kom ut av kontroll da Napoleons soldater gjorde opp ild til trivielle gjøremål. Uten noe sikkerhetsapparat kom ilden lett ute av kontroll, og mot slutten var ¼ av byen brent ned. Nok en gang fikk Napoleon et alvorlig forsyningsproblem, og ble tvunget på retretten. 18. oktober ga han ordre om oppbrudd.

Vinteren kom tidlig det året, og Napoleon ga den mye av skylden for felttogets katastrofale utfall: «Det var vinteren som knekket oss. Vi falt som offer for klimaet.» Men retrett-ruten spilte også en viktig rolle. 24. oktober ble La Grande Armée angrepet av den russiske hæren i byen Malojarslavets. Slaget endte med at Kutusov trakk styrkene sine tilbake, men utfallet var likevel strategisk viktig for russerne. Kutusov hadde nok styrker til å sperre ruten mot sørvest, og Napoleon var derfor tvunget til å føre hæren sin direkte mot vest. Dette var den samme strekningen som armeen hadde kommet, og som allerede lå brakk. Soldatene måtte fortsette å sulte. Russerne vant nesten alle påfølgende slag, og det ene som Napoleons hær vant – slaget om Berezina – medførte så store tap at det likevel ble ansett for en katastrofe. Av La Grande Armées totale styrke på over 600 000 mann regner en med at to tredjedeler døde under felttoget; noen historikere opererer med enda større tapstall. Russernes militære tap var omtrent like store, proporsjonalt sett, men tapet av sivile liv var mye større; oppimot en million.

Felttoget ble begynnelsen på slutten for Napoleons imperium, og dermed også for Napoleonskrigene. Da Europa innså at La Grande Armée ikke var uovervinnelig, begynte koalisjonen mot Napoleon straks å vokse. Keiseren greide å samle en ny hær, men i 1813 ble den slått tilbake av koalisjonen, som inntok Frankrike i 1814.

Veterantjenesten med Geir

Brigader Geir Anda, nestkommanderende FST/P, var et naturlig valg som veteraninspektør og sjef for Forsvarets veteranjeneste frem til General Robert Mood er ferdig med sin tjeneste i å lede FNs observatørkorps i Syria. Offisersbladet møtte brigader Geir Anda for å høre litt om veteranjenesten og hvordan han ville gripe oppdraget fatt. Jeg begynner litt forsiktig og spør hvorfor det er viktig å ha et sterkt fokus på veteranene?

AV RAGNAR DAHL. FOTO: FVT

Det er fordi veteranene har gjort en innsats for Norge – ofte med fare for sitt eget liv. En innsats som fortjener anerkjennelse. Både Forsvarsministeren og Forsvarssjefen ønsker at samfunnet skal anerkjenne denne innsatsen. Forsvaret rekrutterer i dag mange av våre beste kvinner og menn til internasjonale operasjoner. Det ønsker vi å fortsette med. For å tiltrekke oss de beste må vi vise at vi tar godt vare på personellet både før, under og etter tjeneste.

Dessuten er veteranene en samfunnsressurs. De bruker sin kompetanse og erfaring hver eneste dag i Forsvaret og samfunnet for øvrig. De er erfarne og har opparbeidet høy kompetanse etter krevende oppdrag, under stort tidspress i komplekse situasjoner. De har stått i etiske dilemmaer, hvor handlekraft, vurderingsevne og det gode skjønn settes på prøve. Nettopp derfor er de en verdifull ressurs, som samfunnet må få øynene opp for.

Hvor mange veteraner fra internasjonale operasjoner har vi egentlig?

Etter andre verdenskrig har vi hatt rundt 100 000 kvinner og menn. Norge har deltatt med personell i militære internasjonale operasjoner i mer enn 40 land, på 4 kontinenter, i nesten 100 operasjoner. De har utført en verdifull innsats med det norske flagget på brystet. Egenskapene og erfaringene man tilegner seg etter slike operasjoner er kanskje ikke kommunisert godt nok til samfunnet. Nettopp derfor er det viktig å fokusere på veteranene – noe som blant annet ble gjort 8. mai.

Brigader Geir Anda.

Anda ved roret

Stor interesse for Veteran tjenestens «Jeg er veteran» - prosjekt på frigjørings- og veterandagen.

Ung Afghanistan-veteran (Kim Gulbrandsen) og gammel Korea-veteran (Nils Egelien) finner tonen sammen 8.mai.

Ja, men hvorfor koble frigjøringsdag og veterandagen?

På frigjøringsdagen hedrer vi de kvinner og menn, som kjempet under andre verdenskrig og bidro til at Norge igjen ble ett fritt land 8.mai 1945. At veterandagen ble lagt til akkurat denne dagen er å forene historie, nåtid og framtid.

Hver dag, hele året, i store deler av verden er det norske kvinner og menn, som bidrar med sin innsats til verdensfreden.

Kan du si litt om Forsvarets Veteran tjeneste og hva dere driver med for tiden?

Forsvarets veteraninspektør er

FVT består av et tverrfaglig team, både militære og sivile.

Forsvarssjefens rådgiver i alle saker som angår veteranene. Forsvarets veteran tjeneste er etablert som et prosjekt, og skal finne sin endelige form i løpet av 2013. Vi er satt til å lede, koordinere og følge opp implementeringen av regjeringens handlingsplan "I tjeneste for Norge". I tillegg har vi et tverrfaglig veilednings- og rådgivningsteam som skal svare på alle typer veteranspørsmål. Dette er det viktigste vi gjør – i tillegg til å jobbe for økt anerkjennelse for våre veteraner. For å klare det har vi de siste månedene styrket staben. Vi er nå 30 stykker – både militære og sivile med bred erfaringsbakgrunn – som jobber hardt for dette.

Men veteran tjenesten vil aldri klare dette alene. Vi er avhengig av et godt samarbeid med sivile og militære aktører. Forsvarets veteransenter, som vi har et faglig ansvar for, er selvfølgelig helt sentral. Veteranorganisasjonene er sammen med andre interesseorganisasjoner og foreninger viktige samarbeidspartnere. Det er også NAV, Bufetat, helsevesenet og Statens pensjonskasse – som alle bidrar i Regjeringens handlingsplan "I tjeneste for Norge".

Også er det viktig å formidle at vi ser resultater av veteransatsingen.

- Forsvarets veteran tjeneste blir brukt. Vi har hatt en solid

økning i veteranhenvendelser.

- Etterslepet på dekorasjonssiden er vi i ferd med å ta inn etterslepet. To store medaljeoverrekkelser den siste tiden har bidratt til det.
- Vi har allerede implementert 19 av Forsvarets 80 tiltak i handlingsplanen.
- Mellomlanding i Sverige etter tjeneste ute har vært en ubetinget suksess. Vi evner også å ivareta enkeltpersoner som ikke kommer sammen med hovedkontingenten, såkalt etterlanding. Her samles personellet for debriefing, sosialisering og forberedelser til å møte situasjonen som venter dem hjemme.
- Forsvarets veteransenter på Bæreia utenfor Kongsvinger blir også flittig brukt. På grunn av høye besøkstall har ført til at staben på Bæreia utvides noe og at bygningsmassen nå oppgraderes vesentlig. På veteransenteret kan veteraner og veteranfamilier møte hverandre til kurser og sosial omgang. Eller få hjelp for de menneskelige utfordringer de måtte ha.
- RVTS Øst (Regionalt ressursenter for forebygging av traumelidelser og selvmord, region Øst) har, med støtte fra Forsvaret, gjennomført omfattende kursvirksomhet for å øke forståelsen i det sivile hjelpeapparatet om Forsvarets

Møte mellom lederne i Forsvaret, NAV, SPK, Bufetat og Helsedirektoratet for å gjennomgå status på implementeringen av Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge»

veteraner fra internasjonale operasjoner. Todagerskurs i fem store norske byer gjennomført.

Geir er ivrig nå, men jeg må skifte fokus, ellers får jeg problemer med redaktøren. Hva mener du er den største utfordringen i disse dager?

Det er å kommunisere ut til samfunnet hvilke ressurser veteranene er. Mange er kanskje uenig i at vi skal sende soldater til utlandet, men når vi gjør det er Forsvarets og samfunnets oppgave å sikre at de som faktisk sendes ut, blir tatt vare på før, under og etter tjenesten. Og at de som returnerer etter en krevende militær, menneskelig og familiemessig jobb, føler at innsatsen blir satt pris på etter hjemkomst.

Er det mange som blir skadet i tjenesten?

Tjeneste i internasjonale opera-

sjoner vil alltid medføre en viss risiko for personellet, både fysisk og mentalt. Det er viktig å fokusere på at de aller, aller fleste kommer seg igjennom tjenesten og tiden etter uten noen form for fysisk eller mental skade.

Overbelaster vi personellet mht vårt utenlandsengasjement. Kommentar?

Forsvarsstrukturen er ikke dimensjonert til å møte behovene som er ute. Tilstrekkelig tid hjemme er det beste virkemiddel for å forebygge såkalte senskader, samtidig som vi kan sikre tjenestegjørende personell et akseptabelt familieliv. Dette har vært tema i mange år og er til syvende og sist en problemsstilling som må løses politisk. Vår oppgave er å bidra til at de som belastes følges opp, sikres anerkjennelse og et tilpasset helsetilbud om det skulle være behovet. Jeg vil fremheve at mange i Forsvaret og

våre samarbeidende organisasjoner og ikke minst regjeringen har gjort en kjempejobb for å bedre veteranenes status.

Anda begynner å få dårlig tid – han skal i begravelsen til en veteran – men passer på å ønske alle veteraner og veteranfamilier en riktig god sommer. Jeg takker for intervjuet og ønsker ham lykke til, litt forundret over at regjeringen ikke ser at Brigaderen burde vært Generalmajor (men det sier jeg ikke høyt – han er lojal – brigaderen) – det hadde befestet regjeringens evne og vilje til å gi veteranene status.

FAKTA:

VETERANTJENESTENS FAGOMRÅDER

- Veteranaktiviteter
- Dekorasjoner og annen anerkjennelse
- Fakta om Norges deltakelse i internasjonale operasjoner
- Veiledning innen offentlige velferdstjenester
- Rådgivning i yrkesskade- og erstatningssaker
- Samtaler om juridiske spørsmål
- Støtte til å finne relevant hjelp for fysiske og psykiske ettervirkninger
- Familie og pårørendestøtte
- Samtaler og sjelesorg med veteranprest
- Rådgivningssamtaler med erfarne offiserer

Casio ProTrek PRW-2500-1ER

ProTrek er det optimale verktøyet for deg som har en aktiv hverdag. Dette er en av toppmodellene!

Enten du foretrekker fotturer, camping, fjellklatring, natur, sport eller har en operativ hverdag, så er Casio ProTrek det optimale verktøyet for deg. ProTrek-klokke samler alle nødvendige funksjoner i én og samme klokke. Blant disse funksjonene kan man nevne digitalt kompass, høydemåler, termometer, barometer, bakgrunnsbelysning, stoppeklokke, verdenstid, vannetthet og mye mer. ProTrek leveres med 2 års garanti.

Helautomatisk illuminator	Barometer (260/1.100)	Tastelyd av/på
Kuldebestandig (-10 °C)	Termometer (-10 °C / + 60 °C)	Automatisk kalender
Solcelle-batteri	Månefasevisning	12/24-timers tidsangivelse
Radiosignal mottak (EU, USA, JPN, CHN)	Flo-/fjæreindikator	Bezelring for retningsbestemmelse
Dupleks LCD	Verdenstid funksjon	Mineralglass
Kompass	Stoppeklokke	Urkasse av resin
Høydemåler opptil 10000 m	Nedteiling	Resinarmbånd
Høydeøkning	Yacht-timer uten auto gjen funksjon	Indikator for batterinivå
	5 alarmer	Klassifisering vannbestandighet (20 bar)
	Dataminne for høydemåler	

Type batteri: CTL1616
Mål: ca. 56,3mm x 50,6mm x 15,0mm (B x H x D)
Vekt: ca. 80.6 g
Som BFO medlem får du ProTrek til kr 2999,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Gerber Bear Grylls Ultimate Multi-tool

Et skikkelig multiverktøy fra karen som behersker de tøffeste forhold! Et av høydepunktene i serien til Bear Grylls. Ultimate Multi-tool har en robust konstruksjon og fjærbelastet tang. Verktøyene låses trygt i utfelt posisjon og et ekstra grippy håndtak gjør den behagelig å jobbe med. Utrustet med 12 rustfrie og robuste verktøy, som man lett får tak på. Tang, glatt og serratert knivblad, sag, Phillips stjernetrekker, liten og medium skrutrekker, flaske og bokseåpner, lanyard ring, saks og kabelkutter.

En lommeguide om å overleve i naturen følger med, sammen med et etui i nylon. Ultimate Multi-tool får meget gode tilbakemeldinger i tester.

Her får du mye for pengene! Ultimate Multi-tool koster 499,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Milrab Teknisk T-skjorte

Lett og svært behagelig t-skjorte i teknisk materiale. Hvorfor ikke gjøre din aktive hverdag mer komfortabel? Milrab har utviklet en teknisk t-skjorte som er fantastisk til trening, friluft eller annen operativ tjeneste. Trøyen fungerer optimalt innerst på kroppen, grunnet sitt materiale og passform. Vi har også gjort denne modellen lengre, slik at man slipper den irriterende glippen i korsryggen. Leveres med ribbestrikket hals, forsterkede sømmer og norsk flagg på høyre skulder. Materialet består av 94% polyester og 6% spandex. Hvorfor ikke bruke denne t-skjorten rett under uniformen? Milrab Tekniske T-skjorte koster kr 99,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Samsung I9300 Galaxy S III

Det er i senere tid kommet mange spennende mobiltelefoner på markedet, men denne telefonen er fremdeles best.

Mobilen har fått et svært god AMOLED-skjerm med HD-oppløsning. Dette gir et skarpt og klart bilde, samtidig som den er lyssterk når du f.eks. skal bruke mobilen utendørs. Med en firekjernet prosessor og støtte for opptil 64 GB minnekort, kan mobilen nærmest utfordre din bærbare PC med hensyn til ytelse. Den utfordrer også dessverre på pris med en prislapp på kr 5199, koster moroa.

Spesifikasjoner

Skjermstørrelse: 4.8 «

Klokkefrekvens: 1400 MHz

Oppløsning: 1280 x 720

Skjermtype: AMOLED

Plattform: Android 4.0 - Ice Cream Sandwich

Samsung I9300 Galaxy S III koster kr 5199,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Kvinnelig verneplikt: Krever grundig konsekvensanalyse

Forsvaret må ha en grundig konsekvensanalyse før det eventuelt innføres kvinnelig verneplikt i forbindelse med Langtidsplanen. De ubesvarte spørsmål står nærmest i kø.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

Grethe Værnø, som i vinter utga bind 2 av "Kvinnenes forsvarshistorie 1990-2010", er kritisk til kvinnelig verneplikt.

Balansefeminisme?

-Er primærmålet likestilling (balansefeminisme) med et likt antall kvinner og menn over alt? Eller er det Forsvarets tarv Forsvarsdepartementet er ute etter? Spørsmålene er mange. Spør man Forsvarets menn har de aldri følt at dette har vært en viktig sak eller at de har hatt behov for flere kvinner, eller trodd på kvinner som en spesiell ressurs. De var bare til ekstra arbeid og plunder. Det var mer enn nok mannlige vernepliktige. Forsvarets menn hadde hendene fulle med å finne vei ut av kaoset, omstillinger, nedbemanning, nedskjæringer og manglende penger, sier Grethe Værnø.

Men hun konstaterer at holdningene er i ferd med å forandre seg. Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 og behovet for kvinner i internasjonale operasjoner har gjort sitt.

Det har alltid vært flertall i Norge for pliktjeneste for menn og kvinner i totalforsvarstjeneste, eller i en slags siviltjeneste, men ikke lik militær tjeneste. Personlig synes Grethe Værnø at så lenge det faktisk ikke er likestilling og kvinner sliter med handicap i yrkesliv og personlig økonomi som følge av omsorgsfunksjoner vil det være meningsløst å pålegge kvinnene et nytt yrkesmessig

handicap med økonomiske konsekvenser.

Når det gjelder Forsvaret selv, er det masse konsekvensspørsmål som den politiske ledelsen i FD ikke synes å ha tatt inn over seg. Målet synes å være et ønske om å oppnå flere yrkesmilitære kvinner. Hvordan får man fatt på dem? Svaret er jo at de mest kompetente kvinner, de som blir i Forsvaret, i dag søker seg direkte til befalskolene. De kan ikke tvinges inn via verneplikt.

Forskjellige krav

-Jeg har også problem med forsvarsministerens argument om at Forsvaret trenger teknisk kunnskap og at ikke alle i uniform er nødt til å bære like tungt og gå like langt og hurtig. Er Forsvaret beredt på å sette forskjellige opptakskrav til ulike befalskoler og lage ulike karriereveier for operativ og ikke-operativ tjeneste? Argumentasjonen henger ikke sammen med spørsmålet om allmenn verneplikt.

Ellers er det nesten komisk at Forsvaret gjennom snart 35 år ikke har klart å løse små praktiske problemer som hvordan de skal forlegge kvinnene som er inne til førstegangstjeneste. Skal de bo sammen med gutta eller for seg selv? Og vil de da føle seg utenfor? Forsvaret har heller ikke klart å tilpasse hverken uniformer eller støvler til kvinnenes størrelse og fasang.

Langsom økning

En minoritet bør være minst 20 prosent for å gjøre seg gjeldende.

Realiteten i Forsvaret er at kvinner teller ca 10 prosent av de ansatte. Brekkes tallene ned på de enkelte sektorer er mindre enn 9 prosent kvinner blant de vernepliktige, mens det er 888 kvinnelige befal og ca. 10.000 mannlige befal (8,2 prosent). Tallet på kvinner i Forsvaret går bare langsomt oppover – fra 1.200 i 1990 til 1.800 i dag. Grethe Værnø er imidlertid glad for at kvinner i Forsvaret ikke stiller dårligere når det gjelder lønn og opprykk enn menn. De tjener mindre fordi de helst velger ikke-operative linjer. De slutter heller ikke mer enn menn, men noe tidligere. Dette gjelder spesielt avdelingsbefal som uansett ikke er ansatt for å bli yrkesbefal.

-Når det i 2012 bare er så få kvinner med gull på skuldrene skyldes det ikke diskriminering. Årsaken er at de ikke har hatt tid til å nå så høyt opp i hierarkiet ennå. De første kvinner ble opptatt på befalskolene allerede i 1977-78, men som ikke-stridende. I 1984 ble all tjeneste åpnet for stridende

kvinner. Mennene har derfor 16 års forsprang, poengterer Grethe Værnø.

Sesjonsplikt

Grensesnittet mellom frivillighet og verneplikt ble porøst etter at man innførte sesjonsplikt for kvinner. Det første kullet for tvungen kvinnelig sesjon ble innkalt høsten 2010. Med over 4.000 innkalte, 1.500 som sa seg villig til å tjenestegjøre og ca 800 som faktisk har møtt frem, har dette langt fra gitt de resultater som daværende forsvarsminister Faremo forventet.

For øvrig konstaterer Grethe Værnø at internasjonale operasjoner har vært kvinnenes viktigste arena i Forsvaret. Her har det vært en høyere andel kvinner enn ellers i Forsvaret, helt fra starten i Libanon på 1950-tallet.

-Det har gitt en masse kvinner verdifull erfaring som de har tatt med seg til dagens helhetlige operasjoner, konkluderer hun.

Grethe Værnø vet mer om kvinner og Forsvaret enn de fleste

MANGFOLD PÅ MER ENN BARE PAPIRET

Lørdag 30. juni går årets parade under Skeive Dager i Oslo av stabelen. At uniformert personell fra Forsvaret deltar i paraden er slettes ikke nytt av året, men den organiserte innsatsen i forkant for å få dette til er om mulig noe større.

Men for mange er dette nytt. Å nytte uniformen i en sivil parade, attpåtil en såkalt "homoparade" både kan og vil vekke både positive, og negative reaksjoner. For meg som tillitsvalgt gjennom KAFO var det nettopp disse reaksjonene jeg veide for og imot før jeg engasjerte meg i dette. Og jeg kom frem til at som både offiser, tillitsvalgt og kadett, har jeg ikke bare muligheten til å bidra til noe positivt for Forsvaret og kollegaer, jeg kan også bidra til å vise frem Forsvaret som den åpne og inkluderende arbeidsplassen jeg opplever at den er. Og så skal jeg jo ikke legge skjul på at det er gøy å gå i paraden, og at jeg gleder meg til å vise frem arbeidsplassen min som jeg er utrolig stolt av å være en del av.

Men nå er det jo ikke bare jeg som skal gå i paraden, det hadde vært stusselig. Jeg er POC for en gruppe soldater, befal, offiserer og tidligere engasjerte i Forsvaret som i lengre tid har planlagt denne deltakelsen. Vi er representert i alle forsvarsgrener, med ulike grader og ulike stillinger. Alt fra veteraner til soldater.

Vi går ikke i paraden for vår egen skyld eller for å vise oss frem for de oppmøtte. Vi går i paraden for å vise at LHBT (vet du ikke hva det er anbefaler jeg deg å google det) eksisterer i Forsvaret, både for de sivile og for våre kollegaer. Hensikten med deltakelsen er med andre ord å synliggjøre for de sivile at Forsvaret er en åpen og inkluderende arbeidsplass, og synliggjøre for våre kollegaer i Forsvaret at vi er her vi også, i alle grener og yrker.

Men den kanskje viktigste grunnen jeg finner til å delta på dette, det er soldatene våre. Vi håper at deltakelsen vil synliggjøre for våre soldater, både nåværende og kommende, som kanskje ikke tør å være åpen for sine medsoldater, at man kan være seg selv uansett legning i Forsvaret, at her er du velkommen. Målet

Foto: Morten Granhaug

er en verdig deltakelse som vil stille Forsvaret i et positivt lys.

Kritikerne til deltakelsen vil kanskje peke på at bruk av uniform i sivil parade er fyfy. Andre vil si at legning og jobb er to forskjellige ting, og at man ikke skal blande de to sammen. "På jobb er jeg ikke homo, på jobb er jeg soldat." Paraden er ikke av politisk art, dens mål er å fremme mangfold og synliggjøring, og dermed er ikke deltakelse i uniform motstridende med reglementene. Skal man synliggjøre Forsvaret er det viktig at man stiller antrukket i en korrekt uniform og ter seg som militært personell, noe vi også har satt som krav til de som deltar. På jobb er du ikke bare soldat, du er deg selv, med alt det innebærer. Åpenhet og inkludering, om det så gjelder religion, kultur, legning eller fritidsinteresser, det er det som bidrar til å gi Forsvaret mangfoldet

det trenger for å kunne speile det norske folk.

Forsvaret må ta inn over seg at homo er et av de mest brukte skjellsordene i Norge. Når vi lar hverandre bruke homo som skjellsord, bidrar vi til aksepten for å bruke det som skjellord. Som Arnulf Øverland så pent sa det, "Du må ikke tåle så inderlig vel, den urett som ikke rammer deg selv." Jeg opplever et Forsvar hvor folk ikke tenker over betydningen av det de sier. Om du bytter ut ordet homo med pakkis, jøde, svarting eller neger, ordet i dag er tabubelagt å bruke som skjellsord, får det med ett en helt annen betydning, og det blir slått ned på på en helt annen måte. Og dette går på holdning. Og holdningen til bruken av akkurat det ordet, den er beklageligvis dårlig.

Vi vet at Forsvaret både evner og viljer å bidra til en bedre

arbeidsplass for alle - og at vår deltakelse kan være en del av middelet. Vi ønsker ikke å bare gå i paraden, men også invitere etaten vår med. Paraden er en arena for å synliggjøre mangfold og fordomsfrihet, og vi håper våre kollegaer har lyst til å gå sammen med oss for å vise frem dette mangfoldet og fordomsfriheten. Gjennom flere år har ulike ministre, byrådsledere, politimestre og andre ledere i det sivile valgt å stille opp i front i paraden, og gå sammen med deltakerne. Vi håper noen av våre sjefer vil følge i samme fotspor, og vise sin støtte med mer enn bare ord.

*Hanna Sesselja Mikalsen
Fenrik/Kadett, Luftkrigsskolen*

FORSVARSBYGG DRIVER EFFEKTIVT

I siste nummer av Offisersbladet avlegger redaktør Einar Holst Clausen Forsvarsbygg et besøk i form av en artikkel som dessverre er preget av at redaktøren må ha blitt feilinformert i sitt forarbeid til artikkelen. Det kan jo hende de beste.

Jeg er kjent med at også Forsvarsdepartementet har bedt om spalteplass for å korrigere de feil som redaktøren er blitt forledet til å sette på trykk, og jeg skal derfor forsøke å ikke gjenta for mange av FDs korrigeringer.

De politiske beveggrunnene for opprettelsen av Forsvarsbygg vil jeg ikke kommentere, da vi her i huset anerkjenner at vi er en konsekvensorganisasjon underlagt politisk styring og tilpasser oss de politiske beslutninger som fattes, også av Stortinget som da Forsvarsbygg ble besluttet opprettet.

Jeg kan troste redaktøren med at det, i tillegg til undertegnede, kun er 12 direktører i virksomheten. 7 i linjen og 5 i stab, alle rapporterende til meg. I motsetning til andre etater redaktøren muligens forveksler oss med, så tusser det overhode ingen underdirektører eller "alle andre slags direktører" rundt i våre korridorer. Men ingeniører, teknikere, fagarbeidere og en hel del jurister og økonomer har vi gleden av å ha i vår fargerike palett av dyktige ansatte. Disse jobber helhjertet hver eneste dag for å støtte opp under Forsvaret med gode tjenester, produkter og prosjekter, samt etterleve alle de ca 200 lover, forskrifter og regler som offentlig eiendomsforvaltning er underlagt. Og vi forsøker å gjøre dette med et smil og i god serviceånd.

Redaktøren skal også vite at vi i hovedsak benytter konsulenter opp mot vår investeringsvirksomhet, så som arkitekter, rådgivende ingeniører og byggeplassledere. Helt i tråd med hva all annen eiendomsvirksomhet i Norge gjør.

Hvor redaktøren har tatt påstanden om at Forsvarsbygg går

med nærmere 1 milliard kroner i overskudd fra, er for meg et mysterium. Jeg finner ingen tall i årsrapporten vår fra 2011 som skulle lede til en slik villfarelse. Jeg håper jo at det er Forsvarsbyggs tallmateriale han har sett på og ikke Statsbyggs som nevnes i artikkelen. Man får tro at redaktøren må ha falt for fristelsen til å kalle Forsvarsbyggs inndrivelse av kapitalelementet i husleien for overskudd. Men dersom redaksjonen hadde lagt litt energi i å studere vår årsrapport for 2011, side 7 nederst, ville han se av figuren at denne «nærmere milliard» i kapitalelement i sin helhet går tilbake til vår egen sektor i form av neste års investeringer i bygg og anlegg. Skifte Eiendoms nettoresultat hvert år, går inn i den samme potten sammen med ytterligere investeringstilskudd over statsbudsjettet. Jeg vil tro at redaktøren og hans lesere vil være glad for å se at midlene forblir i egen sektor og blir brukt til fornyelse av eksisterende bygningsmasse samt nye bygg og anlegg som Forsvaret har behov for.

Så vil jeg berolige redaktøren med at Forsvarsbygg hvert eneste år sikter mot å gå i null på kontantbudsjettet. Vi prøver så godt vi kan å skape verdier for Forsvarssektoren for hver eneste krone som måtte komme i vår vei. Og vi gjør det i begeistring over at vi gjennom denne holdningen leverer profesjonelle eiendoms tjenester til sektoren som setter sektorens øvrige aktører i stand til å konsentrere seg om sine kjerneoppgaver og bruke mindre energi på også å beherske eiendomsfaget.

Redaktøren målfører en annen villfarelse i sin artikkel, nemlig den at Forsvarsbygg skal ha hatt en rask vekst i antall ansatte. Man kan lure på hvor slike myter kommer fra og hva beveggrunnene måtte være da Forsvarsbygg ved etableringen i 2002 hadde drøyt 2000 ansatte, mens vi i dag vitterlig er 1600...

Når det gjelder husleienivåets relativ flate, eller svakt økende nivå over noen år, er det viktig å ta inn over seg at også Forsvarsbygg er underlagt en generell pris- og lønnsstigning, at energikostnadene har økt, at de 1,6 til 1,9 milliarder kroner vi hvert år bruker til fornyelse og nye bygg og anlegg gir eiendomsmassen en helt annen standard, men også kompleksitet. Det er bare å se seg omkring på

Forsvarsbygg – en kostbar «Stat i Staten»

Den 1. januar 2002 ble Forsvaret tatt oppgjørshuset over eiendomsforvaltning og byggingssaker, som til da hadde vært Forsvarets Bygningssjanses (FBS) ansvar. Det var nok politiske måten og måten til at Forsvaret ved FBS klarte å dette og vedlikeholdt eiendomsforvaltningen, som førte til at politikkens vedtak og etablerte Forsvarsbygg.

Illustrasjon av et moderne bygg med grønne tak.

Forsvarsbygg ble etablert som en statlig virksomhet, som har til oppgave å forvalte og utvikle eiendomsforvaltningen og byggingssaker for Forsvaret. Dette er en viktig oppgave, som krever mye ressurser og kompetanse. Forsvarsbygg har et stort ansvar for å sikre at Forsvaret har de nødvendige bygg og anlegg tilgjengelig når det trengs.

En soldat på en stor betongstruktur, muligens en del av et forsvarsanlegg.

Forsvarsbygg har et stort ansvar for å sikre at Forsvaret har de nødvendige bygg og anlegg tilgjengelig når det trengs. Dette er en viktig oppgave, som krever mye ressurser og kompetanse. Forsvarsbygg har et stort ansvar for å sikre at Forsvaret har de nødvendige bygg og anlegg tilgjengelig når det trengs.

Akershus, Rena, Terningmoen, Haakonvern, Bodø, Setermoen, Bardufoss, Skjold og Høybuktmoen for å nevne noen baser/leire som har vært, og er, i transformasjon til kompaktbasekonseptet.

Så over til «røverhistoriene» i slutten av redaktørens artikkel. Jeg var fristet til å la disse ligge, men har allikevel valgt å kommentere dem for at mytene ikke skal stå motsagt.

Vigdel fort: betaler 23.000,- i årlig leie for sjøareal. Dette er feil. Leien gjelder de arealene Forsvaret benytter på landsiden og dekker Forsvarsbyggs lovpålagte forvaltningsoppgaver på grunneiendom som benyttes til skyte- og øvingsfelt, herunder bla sikkerhetsforvaltning og miljøoppfølging.

Flysheltere på Sola: Årlig leie per shelter er 270.086,-. Kapitalelementet utgjør 117.883,- og FDVU (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling) 152.203,-. FDVU som er Forsvarsbyggs kostnadsdekkende andel av husleien skal dekke eierrelaterte forvaltningsoppgaver, driftstekniske ytelser og vedlikehold slik at shelterne til enhver tid er operative, tilfredsstillende lovpålagte myndighetskrav og ivareta eiers krav til tilstand. Kostnadskrevene årlig vedlikehold av hangarport bidrar til at FDVU kostnader er høyere for denne bygg type enn andre.

300 velferdshytter: Som ledd i Forsvarssektorens eiendomsreform ble all eiendom, alle bygg og alle anlegg i sektoren lagt til Forsvarsbyggs ansvarsområde. Den ultimate eieren er Staten ved Forsvarsdepartementet. Disse hyttene er Forsvarsbygg satt til å forvalte, drifte og vedlikeholde slik at de fortsatt kan benyttes av Forsvarets personell etter Forsvarets egne regler for dette. Dersom Forsvaret beslutter at de ikke lenger har bruk for en slik hytte og utrangerer den, går den til Skifte Eiendom for salg eller riving

dersom salg ikke lar seg gjennomføre, i tråd med all annen EBA (eiendom, bygg og anlegg) som Forsvaret ikke lenger har bruk for, og etter Avhendingsinstruksen fastsatt av Stortinget. Og husk at også her tilfaller netto salgssum Forsvarssektoren til nye EBA-prosjekter.

Når det gjelder «gamle tyskerbunkere», kan jeg troste redaktøren med at vi kun tar betalt for de bunkere som FOH har besluttet skal ligge i den operative strukturen, og som derfor krever FDV fra Forsvarsbyggs side.

«Gamle ubrukelige brakker» faller nok som regel inn i kategorien kulturminner, og er fredet eller vernet. Disse objektene skal vedlikeholdes og holdes i hevd som en del av vår felles kulturarv til glede for fremtidige generasjoner. Vedlikehold og bevaringstiltak på disse er dessverre heller ikke gratis, så leie må dessverre belastes den enhet som har et slikt objekt på sin base/leir.

Forsvarsbygg har i dag vanskelig for å kjenne seg igjen i beskrivelsen av «falleferdige, dyre garasjeanlegg» som medfører utegasjer for å spare kostnader. Kostnader sparer man bare ved å si opp/utrangere objektet. Skjer det, så river vi det falleferdige objektet. Det har vi gjort mye av.

Når det gjelder boliger har redaktøren et poeng. Vi må gi ham rett i at vi fremdeles har utfordringer i å få opp standarden i en boligportefølje som er for gammel og ikke har blitt fornyet i tilstrekkelig grad. Vi gjør de tiltak som budsjettene gir rom for, men er ikke i mål. Vi skal imidlertid love å ha denne utfordringen høyt på radarskjermen i årene som kommer.

Avslutningsvis vil jeg gi uttrykk for at det er bra med engasjement rundt Forsvarsbygg og vi skal tåle konstruktiv kritikk. Dette er noe vi får fra våre kunder og brukere hver eneste dag

når de ikke er fornøyd med kvalitet eller responstid på våre tjenester. Slik konstruktiv kritikk tar vi inn over oss og anvender i våre kontinuerlige forbedringsprosesser mot fortsatt å forbli Forsvarets foretrukne samarbeidspartener innenfor eiendom, bygg og anlegg.

Jeg har vanskelig for å definere redaktørens ytringer rundt Forsvarsbygg inn under begrepet konstruktiv kritikk. Artikkelen bærer preg av misforståelser, villfarelser, feilaktige myter og lite kjennskap til Forsvarssektorens eiendomsmodell generelt og Forsvarsbyggs virksomhet spesielt. Vi tar mer enn gjerne imot redaktøren og andre i redaksjonen som måtte ha behov, til et besøk i Forsvarsbygg hvor vi kan informere om våre rammer og virksomhet og ha en dialog om alle de hundrevis mytene om vår virksomhet som er blitt redaktøren til del. Vi er ganske gode "Mythbusters" bare vi kommer i dialog om dem.

Med vennlig hilsen

Administrerende direktør Frode Sjursen
Forsvarsbygg

FORSVARSBYGG VIKTIG FOR FORSVARET

Einar Holst Clausens kommer i Offisersbladet 3/2012 med en del uriktige påstander om Forsvarsbygg.

Forsvarsbyggs effektivisering av EBA-forvaltningen i forsvarssektoren har foreløpig gitt en effektiviseringsgevinst på over 350 millioner kroner årlig. Som illustrasjon er dette godt over den samlede utgiften til årets store vinterøvelse Cold Response. Forsvarsbyggs avhending av overflødig EBA – drevet frem av synliggjøringen av hva EBA faktisk koster – har spart oss for driftskostnader av et tilsvarende omfang. Altså har etableringen av Forsvarsbygg og denne etatens innsats spart Forsvaret for en samlet sum på over 700 millioner kroner årlig, en sum som eksempelvis langt overskrider samlet budsjett for Fregattvåpenet i 2012. I tillegg til disse varige innsparingene kommer nærmere tre milliarder kroner i inntekter fra salg av eiendom. Også disse pengene har gått til prioritert aktivitet i Forsvaret.

Ovenstående er dokumenterbare fakta. Clausen trekker dermed en rekke slutninger om Forsvarsbygg som ikke bygger på fakta. Tvert imot bygger artikkelen på en rekke feil – eksempelvis:

- Det er ikke riktig at Forsvarsbygg har et årlig "overskudd" på nærmere 1 milliard kroner;
- Det er ikke riktig at deler av Forsvarsbyggs inntekter tilbakeføres statskassen;
- Det er ikke riktig at Forsvarsbygg er dyrt for Forsvaret – tvert imot går alle de store gevinstene av Forsvarsbyggs virksomhet direkte tilbake til Forsvaret;
- Det er ikke riktig at Forsvarsbygg dikterer pris til brukerne – tvert imot avtales husleie, øvrig drift, fornyelse, investeringer, tilleggstenester osv. mellom brukerne av EBA og Forsvarsbygg som leverandør av tjenestene;
- Det er ikke riktig at "det kan se ut til å bli et kraftig underskudd på forsvarsbudsjettet";
- Det er ikke riktig at Forsvarsstaben har krympet og Forsvarsbygg vokst – forholdet er faktisk omvendt.

Det er ingen som påstår at Forsvarsbygg er feilfri, men en diskusjon om hva som kan gjøre Forsvarsbygg bedre, bør bygge på et reelt faktagrunnlag.

Ekspedisjonssjef Fridthjof Sogaard
Forsvarsdepartementet

FORSVARSBYGG IGJEN!

Jeg ser i siste blad at Offisersbladet endelig tar tak i en sak som er overmoden for oppmerksomhet fra pressen, nemlig Forsvarsbygg (FB) og vanstyret som foregår innenfor Eiendom, Bygg og Anlegg (EBA) i Forsvaret.

Artikkelen sier også at ingen avdelingssjef tør stå frem. Jeg tør. Som sjef for Luftforsvarsmuseet i Bodø og fagsjef Luftforsvarsfag ved Forsvarets Museer, er jeg "eiendomskunde" hos to forskjellige institusjoner, med hovedansvar for ca 18.000 kvm i to landsdeler:

Forsvarets Flysamling Gardermoen (FFG) med ca 10.000 kvadratmeter, med Forsvarsbygg i Akershus som er utleier. Her opplever vi det som er vanlig under leieforholdet hos Forsvarsbygg, nemlig sommel, rot, systematiske feil og sendrektighet, til tross for at enkeltmennesker opplever som positive og med stå på vilje. Det mest ekstreme eksempel på rot på FFG er at vi fra Statens Strålevern har blitt pålagt å bygge et eget lagerrom inne på lageret til flysamlingen, slik at vi kan huse noen svært lavradioaktive flyinstrumenter. Det er eksempelvis radioaktive isotoper i selvlýsende maling i slike

instrumenter. Dette er reelt sett helt ufarlig, men reglene er altså slik at dette må lagres i et eget rom, inne i eksisterende lokaler. Altså er det snakk om noen lettvegger og en vanlig dør med lås. Som vanlig prosedyre er, har vi i Forsvarets Museer budsjettet for dette, har penger "på konto" og er klare til å iverksette. Imidlertid har nå FB klart å unngå å iverksette byggestart i 9 måneder!

Vi kan bygge selv, eller engasjere firma selv, men det får vi ikke lov til.

Luftforsvarsmuseets lagerhangar i Bodø, er på 900 m², som vi leier til lager og verksted. I vinter (januar) ble taket over ytterdøra revet delvis av i en storm. FB var innom og satte opp en planke for å støtte taket, slik at det ikke datt ned. Sånn står det enda. Tidligere leide vi et flyshelter i Bodø, til ca 115.000,- i årlig husleie. Dette gikk til ettersyn, driftskostnader etc, noe som er greit nok, for vedlikehold må til. Men så økte husleia plutselig til 400.000,- fra ett år til det neste!

FB forklarte at man hadde lagt på avskrivingskostnader?? Hallo! Sheltere er NATO finansiert, så vi har ikke betalt dem, og vi skal

ikke erstatte dem heller, så hvorfor spare til erstatningsbygg? Avskriving? I 2011 sa vi opp leiekontrakten på et leid shelter, og flyttet flyene ut, for å spare penger. Nå er det sagt at shelter i Bodø er NATO inventar og vi (Forsvarets museer) kan derfor ikke si opp husleie kontrakten. Dette er visstnok sentralt bestemt. Vi kan derfor flytte inn igjen med flyene. Ulempen er at husleie nå er 508.000.

Det jobbes i Forsvarsbygg med en nyordning, men foreløpig er det lite info om saken. Poenget er jo som tidligere; Forsvaret har ingenting man skulle ha sagt over egen bruk av EBA. Jeg er ingen økonomieksperter, men dette høres mildt talt tvilsomt ut. Konsekvensen er at uvurderlige historiske fly nå lagres i forhold som vil ødelegge dem i løpet av et par år.

Til slutt vil jeg nevne at vi leier ca 6.000 kvm hos Stiftelsen Norsk Luftfartsmuseum i Bodø.

Dette er arealet som huser selve publikumssamlingen til Luftforsvarsmuseet. Også her er prisen stiv, men det er en annen verden rent service, vedlikeholds- og driftsmessig.

Alt fungerer, problemer løses, og samarbeidet fungerer 100%. Det

eneste skåret i gleden er at leien vi betaler til stiftelsen, betales via Forsvarsbygg (ikke store jobben), og for den tjenesten tar Forsvarsbygg nesten 200.000 kroner! Redaktøren sier i sin artikkel om Forsvarsbygg at sjefen ikke tør stå frem med sine problemer med Forsvarsbygg. Jeg har nå startet med å fortelle om mine utfordringer, og hvordan det føles på kroppen til daglig, og håper at flere står frem, slik at galskapen rundt Forsvarsbygg kan bli belyst så bredt som mulig.

Major Anders Utgård
Sjef Luftforsvarsmuseet

LUFTROMOVERVÅKNING

Etter at støyen og støvet har lagt seg ved fremleggelsen av langtidsplanen for Forsvaret kan det være grunn til å rette fokus mot tilstanden innen luftrom-overvåkning.

Denne tjenesten utføres ved CRC Mågerø og Sørreisa, men informasjonen produseres ved et antall radarsensorer spredt rundt i hele landet. Disse sensorene er organisert i en Sensoravdeling som igjen er en del av INI OPS.

Undertegnede har ervervet seg en smule kunnskap og erfaring i drift av radarsensorer etter snart 40 år i tjenesten og vil derfor komme med noen synspunkter på "rikets tilstand".

En av Luftforsvarets kjerneoppgaver er luftromsovervåkning og luftromkontroll. Det var derfor

etter min oppfatning en feil beslutning at radarsensorene ble tatt ut av Luftforsvarets portefølje for over 10 år siden. Vår historie, kultur og kunnskap henger tett sammen med virksomheten ved en CRC og vi har luftforsvaret som eneste "kunde". Radardata er selve grunnlaget for driften ved en CRC og med det følger at luftvingsjefen også bør ha full råderett og kontroll med virksomheten ute ved den enkelte radarsensor.

Manglende eierskap og fokus fra bruker (Luftforsvaret) har ført til et stort etterslep i oppgradering og fornyelse av sensorparken. En god illustrasjon på det er at undertegnede drifter det samme utstyret i dag som ved starten av min tjeneste for snart 40 år siden. Ja, det finnes planer for både oppgradering og fornyelse, men det hadde vi også for 15 år siden. Det kan se ut som evnen til planlegging og produksjon av dokumenter er omvendt proporsjonal med evnen til beslutninger og gjennomføring av nødvendige tiltak. Etter at finansieringen fra Nato ble avsluttet med Sindre II anleggende har lite skjedd. Det viktigste måtte være at da Danmark faset ut (skrotet) sine gamle radarer stilte Norge opp

med personell og konteinere for å overta materiell (skrot) for eget bruk. "Kjekt å ha" er et godt uttrykk.

Tilstanden til de radarsystemene som er i drift er naturligvis forskjellig, men enkelt sagt så har over halvparten gått ut over sin estimerte levetid eller er i ferd med å gjøre det. Skal disse systemene fortsatt levere etterspurt vare de neste 10 – 15 år må nødvendig oppdatering komme nå! Litt ironisk kan man si at det blir ikke en "midlife update", men mer en "do not die" operasjon inntil nye sensorer er på plass.

I begeistringen over innfasingen av F35 om noen år kan det være greit å ta med seg at også denne nye kapasiteten vil være avhengig av en luftrom-overvåkning med kvalitet, volum og forutsigbarhet. Vi må ikke komme dit at når de første F35 er i luften over Norge faller det sammen i tid med store problemer med å opprettholde driften av en svært aldrende sensorpark

Et lite varsku tilslutt. Skal drift av radarsensorer kunne konkurrere om de beste ungdommene i fremtiden må det tilbys helt andre arbeids og lønnsforhold enn det som eksisterer i dag. I konkurranse med mange attraktive sivile

næringer i et stramt arbeidsmarked må Forsvarets vilkår være minst like godt. Det er de ikke i dag! Det er neppe mange ungdommer som tiltrekkes av en relativt ensom tjeneste på en radarstasjon der jobben er å holde radarutstyr av snart museal verdi i drift med nåværende arbeidsvilkår.

Min konklusjon:

- Radarsensorene med drifts-personell tilbakeføres til Luftforsvaret.
- Oppdateringen av sensorparken må komme nå.
- Innkjøp av nye sensorer må forseres.
- Arbeidsvilkårene må gjøres vesentlig mer attraktiv for å tiltrekke seg kvalifiserte søkere.

Med vennlig hilsen
Lars Klemetsen

HARDE FAKTA OM HARDWARE

Slik lød debattinnlegget fra professor Matlary, men hvor har hun fått sine fakta omkring vårt kjøp av nye jagerfly og de forskjellige kampflysystemer hun påstår hemmer NATO?

Hun mener at dagens utvalg stemmer fra den kalde krigen, men hvilket utvalg sikter hun til? Det stemmer i hvert fall ikke for jagerfly, for selv om designet er fra nevnte periode, er de oppgradert mange ganger til helt andre plattformer og de fleste jagerflytyper bruker den samme software, til og med den svenske JAS som er oppgradert med amerikanske typer.

Problemene hvis de ikke er standardiserte er at de ikke kan bruke de vanligste våpensystemer og derved ikke være særlig salgbare. Det er i dag heller ikke så mange forskjellige jagerflytyper, ettersom standardiseringen er i full gang hos europeiske NATO-land, særlig med Eurofighter som brukes av de fleste store. De land som gjenstår er de små og de nye NATO-land fra tidligere USSR ennå med noe av det utstyret, mens de andre stort sett har amerikansk utstyr, særlig F16.

Når det så gjelder hennes kommentarer om vårt nye jagerfly i forhold til Sukhoi, så burde hun ha lest februarnummeret av Offisersbladet fra 2008, der det var sterke påstander om at JSF var underlegen Sukhoi-30. Denne flytypen er utbredt i mange land i verden, så vi har ikke valgt det beste for å overgå Sukhoi, for da måtte vi valgt F22, men det er for dyrt selv for oss.

Det viser seg nå at mange land avstår fra denne flytypen, fordi den blir for dyr og kanskje også fordi den ikke passer de mindre land som kun skal forsvare sitt eget luftterritorium og derfor ikke trenger "strike fighters", men kun "air defence" jagere. Slik også Norge burde tenke, ikke kaste seg på utgaver fly kun for å delta i NATOs nye doktrine med forkjøpsangrep, ikke bare forsvar som var alliansens grunnleggende idé.

Norge har dessuten som professoren sier, god råd og politikere som lot seg lure av lobbyvirksomheten til sjøoffiserer, som har gitt oss fem fregatter vi med nød vil drifte tre av på grunn av sjørøverjakten i Adenbukta ingen har hørt prisen på, og nye ubåter. Vi mangler kun oppgradering av Hæren, før vi er der Matlary påstår vi er, oppe blant de store. Men er det noe vi trenger, særlig med våre oljeinstallasjoner langt til havs, så er det nye jagerfly og mange nye piloter til disse, for med dagens pilotkorps er ikke stridsutholdenheten særlig god, verken med 47 eller mange flere jagerfly, som kan beskytte oss, ikke minst hovedstadsområdet uten beskyttelse mot luftangrep, til vi får hjelp, fra noen?

Frede Sund, Maj (R)
Ex jagerflyger

milrab.no
Breddeleverandør av
taktisk utstyr

Under Armour
tactical T
kr 199

Beredskapsbag
90 liter
kr 499

GoPro
Hero2
kr 2.499

Adidas GSG 9.2
kr 1499

Mansjettknapp
sett
kr 199

Norsk flagg
5x7cm
kr 35

Thermal mug
kr 129

Gerber X1
kr 349

Momsfri
levering til
marinefartøy og
feltpostadresser

Bear Grylls Ultimate kniv

Dette er en kniv med mange smarte løsninger, og kvaliteten er noe for seg selv. Anbefales!

BFO pris: 649,-

Troppegenser/ t-skjorte

Vår spesialitet er riktig passform, genuine farger og særpreg.

T-skjorte m/trykk

fra kr 149

Genser m/trykk
fra kr 299

MILRAB Multiveske

Romslig og unik multiveske som har plass til mer enn bare laptopen.

BFO pris: 449,-

CASIO Pathfinder

Fullpakket med ulike funksjoner, men allikevel lett og stabil og kan dermed fint kombineres med tøffe aktiviteter.

BFO pris: 2299,-

Førpris: 2799,-

UZI Taktiske Penner

Man kan aldri vite når det uventete skjer. Derfor har UZI utviklet noe så trivielt som en penn, og gjort den til et forsvarsverktøy.

BFO pris: 299,-

Multimedia maskin

Stort utvalg fra en rekke merker som blant annet Asus, Toshiba, Acer, HP og Samsung.

Se nettbutikk for pris

Milrab AS er breddeleverandør av taktisk utstyr, elektronikk og profileringsutstyr. Våre produkter finner du i vår nettbutikk **bfo.milrab.no** og et utvalg av produktene er tilgjengelig i forsvarskantinene.

Breiviksveien 40,
5042 Bergen
tlf 53 69 78 78
kontakt@milrab.no

DEN SVENSKA VETERANDAGEN

Befalets Fellesorganisasjon deltok i markeringen av den Svenske Veterandagen 29. mai.

I en meget stilfull seremoni som foregikk ved FN-monumentet ved Sjöhistoriska museet på Djurgården i Stockholm, fikk en lang rekke svenske veteraner sine velfortjente medaljer.

Etter parade for fanen ble det lagt ned to kranser ved Veteranmonumentet. HKH Prins Carl Philip, for anledningen i løytnantsuniform, la ned Sveriges krans, og lederen for veteranforbundet Fredsbaskrarna la ned veteranorganisasjonenes krans.

Medaljetildelingen begynte med at Forsvarsmaktens medalje Såret i Strid ble delt ut til veteraner fra Gaza – krigen i 1957, Kongo – krigen i 1961, Libanon – krigen i 1978 og selvfølgelig våre dagers Afghanistan – krig.

Deretter ble følgende medaljer delt ut:

- Forsvarsmaktens fortjenestemedalje i gull, med sverd
- Forsvarsmaktens fortjenestemedalje i sølv, med sverd
- Forsvarsmaktens fortjenestemedalje i sølv, uten sverd

Avslutningsvis ble sersjant Henrik Blomberg tildelt utmerkelsen Peacekeeper of the Year. Denne utmerkelsen er innstiftet av Fredsbaskrarna og går til en veteran som gjennom sine handlinger har vært til hjelp for både soldater og veteraner.

F-22 RAPTOR HAR PROBLEMER

WASHINGTON – står overfor et mystisk sikkerhetsproblem med Luftforsvarets mest dyrebare stealth fighter F-22 Raptor. Forsvarsminister Leon Panetta har beordret nye flyrestriksjoner på F-22, og innkalt hjelp fra marinen og NASA eksperter. Panetta ønsker å få svar på hvorfor noen F-22 piloter har opplevd svimmelhet og andre symptomer på oksygenmangel under flygning. Hans personlige inngripen signaliserte at dette er en hastesak. US Air Force satte sine F-22s på bakken i fire måneder i fjor på grunn av oksygenunderskudd problem, og nå har noen piloter nektet å fly dem.

Et Air Force rådgivende panel ledet av en pensjonert Air Force general, studerte problemet i sju måneder og rapporterte i mars at det ikke kunne finne årsaken. Det ble vedtatt en plan om å fortsette flygingen, ved hjelp av spesielle sensorer, filtre og andre sikkerhetstiltak for pilotene. Panetta ble orientert om et fortsatt problem i midten av mai, bare dager etter en CBS «60 Minutes» rapport som inneholdt to F-22 piloter som sa at i løpet av noen flyvninger hadde de og andre pilotene opplevd oksygenmangel, desorientering og andre problemer. De fortalte sikkerhetsmessige bekymringer, samt potensialet for langsiktige personlige helseproblemer.

I lys av den siste utplasseringen av flere F-22 til den Persiske Gulf, og på grunn av pilotenes uttrykk for bekymring, valgte Panetta å «dykke litt dypere inn i saken.»

I et brev til Air Force Secretary Michael Donley, beordret Panetta at F-22 fortsatt kan fly, men «innenfor nærhet av potensielle landingsplasser/steder», slik at piloter raskt kan lande i tilfelle de opplever oksygenunderskudd. Denne restriksjonen er formidlet til alle skvadronsjefer og avdelingssjefer. Det er videre gitt ordre om å intensivere installasjonen av et automatisk «backup» system for oksygen i alle F-22. Det første F-22 med dette systemet vil være klar i desember 2012.

Det hypermoderne F-22 Raptor.

IKKE TYSK, MEN NORSK STATSRAÐ!

Under felles lederkonferanse som BFO og NOF arrangerte fra 26 - 28. mars, ankom og senere reiste Forsvarsministeren i en pansret Audi W 12 med tyske skilter?? Er bilen på prøve som test før forestående innkjøp?

Er dette beviset på at er forskjell på "Kong Salomon og Jørgen Hattemaker"? For hvis en vanlig norsk borger blir tatt i å kjøre på tyske eller andre utenlandske skilter, så ligger han tynt an. Det blir umiddelbart en bot i form av full innbetaling av moms og avgifter. Og moms og avgifter på bilen ministeren satte seg inn i, beløper seg sikkert til langt over 800.000 kroner. Vær forsiktig nå statsråd, dette kan bli dyrt.

EHC

DEN STORE FEDRELANDSKRIGEN – MARKERING

Den åttende krigshistoriske festivalen ble arrangert straks utenfor sentrum av Kiev/Ukraina, 13. mai i år. Arrangementet samlet tidsriktig uniformerte deltakere fra en rekke land, stridsmateriell samt tusenvis av skuelystne. Det er den store fedrelandskrigen – annen verdenskrig – som danner rammene for festivalen. 2. verdenskrig står sterkt i folks bevissthet i Ukraina, som ble meget hardt rammet. Både fly, stridsvogner, kanoner og annet stridsmateriell inntok festplassen, sammen med en rekke sprengladninger som måtte til for å sette scenen. Og som kjent, fascistene måtte bite i gresset til slutt.

Tekst og foto: Håkon Løken/Forsvarsattache Kiev Ukraina

KONGSBERG KONTRAKT

for leveranse til NATOs Alliance Ground Surveillance

KONGSBERG har under NATO`s toppmøte i Chicago, USA den 20. mai 2012, signert en kontrakt verdt 28 millioner EURO med Northrop Grumman ISS International Inc for utvikling av software i NATOs Alliance Ground Surveillance (AGS) program.

KONGSBERG skal utvikle løsninger for lagring, søking og opphenting av avansert sensordata fra RQ-4 Global Hawk. Kontrakten strekker seg over de neste 3,5 årene. NATO går til innkjøp av droner av typen RQ-4 Global Hawk Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) for bakke- og sjøovervåking. KONGSBERG, sammen med Cassidian og Selex Galileo, er hoved-underleverandører til Northrop Grumman ISS International Inc. Den totale industrideltagelsen i programmet vil bli koordinert av ledende forsvarsindustrier i de 13 deltagende NATO AGS nasjonene. Kontrakten innebærer innkjøp av 5 stk. RQ-4 Global Hawk med tilhørende bakkesystemer.

-Vi er meget fornøyd med å ha vunnet denne kontrakten, og være en sentral bidragsyter til denne nye NATO kapasiteten. Fra før er KONGSBERG leverandør til NATOs AWACS program og for KONGSBERG betyr dette at vi styrker vår tilstedeværelse i store NATO programmer, sier Harald Ånnestad, adm.dir Kongsberg Defence Systems.

Global Hawk.

NYE REDNINGSHELIKOPTRE – "INGEN KOMMENTAR"

Kanskje den største anskaffelsesskandalen til nå, nemlig prosjekt nytt redningshelikopter til 330 skvadron. Det er tre år siden Offisersbladet sist skrev om dette, etter et besøk hos prosjektet i Stavanger. Da ble det tydelig sagt at prosessen nå var inne i siste fase, med sluttsamtaler med de fire aktuelle kandidatene. Det er Justisdepartementet som har ansvaret for anskaffelsesprosessen, og som burde skamme seg for sin sendrekthet i denne prosessen. Det er nesten utrolig at en slik anskaffelse skal kunne ta 8 - 10 år, når behovet for utskifting av snart 40 år gamle SeaKinger er påtrengende.

Offisersbladet tok en snarvisitt innom 330 skvadron på Sola, for å få noen kommentarer, og for å lodde stemningen, men ble raskt møtt med "ingen kommentar". Her har det tydeligvis blitt gitt klare ordre om ikke å uttale seg før valget er tatt, og kontrakter er skrevet under. Det eneste Offisersbladet fikk ut av besøket, var at vedlikeholdet tar tid, mye på grunn av mangelen på reservedeler. Dessuten er det lett å se at vi her snakker med positive og svært dedikert personell, som kun har fokus på å redde menneskeliv, i tillegg til sikkerhet i alle ledd.

Så, kjære Justisdepartement, dere må "få ut finger'n" raskest mulig! Tilårskomne SeaKinger er langt over pensjonsalder, og trenger hvile. Lange verkstedopphold, høye driftskostnader, er i ferd med å redusere den nasjonale beredskapen, og i verste fall redusere sikkerhetsmarginene til mannskapene om bord på våre SeaKing redningshelikoptre. Sikkerhetsmarginer som de aldri har hatt ønske om å gå på akkord med. 330 har ventet lenge nok nå, med den innsatsen de alltid har gjort, og gjør, så har de fortjent nytt og moderne materiell.

Einar Holst Clausen

Det er stor mangel på reservedeler til våre SeaKinger.

VETERANKONSERT I KONGSVINGER!

Ikke langt fra veteransenteret på Bæreia ligger Kongsvinger festning, som dannet rammen rundt en flott veterankonsert på historisk grunn.

Veteransenteret på Bæreia og Kongsvinger festnings kommandantskap inviterte også i år til konsert inne på det flotte festningsområdet. Det var surt og kaldt denne lørdagen, med snø liggende på bakken, men veteraner og Kongsvingers lokalbefolkning strømmet likevel til.

Før selve konserten var alle veteraner invitert til en mottakelse i Arsenalet, med kanapeer med drikke til, samt utdeling av erkjentligheter for tidligere tjeneste. Selve konserten ble også en opplevelse for de mange fremmøtte, med artister som Rein Alexander, Eldar Vågan, Kjetil Foseid, Øivind Roos, Eva Vermundsberget og Forsvarets egen komponist og artist, oberstløytnant Roger Helmers. Det dyktige HV-02 's musikkorps var hoved-orkesteret, og senere på kvelden spilte deres storband opp til dans. Andre hyggelige innslag var de tidsriktig kledde trommeveteranene, som sørget for et historisk tilbakeblikk, også i sitt samspill med musikkorpsset.

Foruten mange kjente veteraner, møtte Offisersbladet også sjefen for Forsvarets Veterantjeneste Geir Anda og tidligere forsvarssjef Arne Sollie, i tillegg til alle de frivillige veteraner og arrangementsstab, som gjorde denne flotte konserten mulig. Og når konserten startet, hadde snøen også smeltet og sola tittet frem – med andre ord, en strålende lørdag ettermiddag, en fin veterandag med strålende artister.

Einar Holst Clausen

Trommeslagere i tidsriktige uniformer slo an stemningen.

Selv med utrygt vær og snøvær på morgenen, kom det mange til konserten på Kongsvinger Festning.

En herlig blanding av sivile og gamle som unge veteraner.

FORSVARETS OPERATIVE HOVEDKVARTER FULLFØRT

Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) i fjellanlegget ved Reitan i Bodø er nå formelt ferdig oppgradert og modernisert av Forsvarsbygg.

Forsvarsbygg fikk gjennomføringsoppdraget fra Forsvarsdepartementet i august 2009 om å etablere Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) ved Reitan i Bodø. Den 31. mai 2012 ble det formelt markert at oppdraget til en verdi på vel 217,7 millioner kroner er fullført.

De tiltakene som er gjennomført i fjellanlegget er en generell modernisering, ombygging av eksisterende analyse-, ledelses- og kontrollrom, utvidelse av kjøkken-, bespising- og pausearealer samt tilpasning til nye og fleksible kontorarbeidsplasser, grupperom og briefrom.

- Med dette er et stort og meget komplisert prosjekt levert innen tidsfristen og innenfor kostnadsrammen. Mange leverandører har vært involvert i prosjektet noe som har krevd stram fremdrift- og kostnadsstyring av prosjektet, sier Hårek Elvenes, regionsjef i Forsvarsbygg.

- Vi er svært godt fornøyd med anlegget. FOH er blitt en lys og trivelig arbeidsplass for alle. Samarbeidet mellom FOH og Forsvarsbygg har vært meget bra og danner modell for nye prosjekter som forventes å komme, sier Haakon Bruun-Hanssen, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter.

Markering FOH 31 mai 2012.

Haakon Bruun-Hanssen, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter og Hårek Elvenes, regionsjef i Forsvarsbygg. (Foto: FOH)

Revolusjonerende fartøy for fremtiden

Ved å kombinere innovasjon og moderne teknologi, har det Franske konsernet DCNS laget et konseptfartøy. Fartøyet har fått navnet SMX-25, og gir en forsmak på fremtidig utvikling.

FAKTA:

SMX-25 :

- Total lengde- 109 meter
- Vekt overflatestilling - 2850 tonn
- Vekt neddykket – 4560 tonn
- Maks hastighet neddykket – 18,5 km/t
- Maksdybde – 100 meter
- Forsyninger til – 30 dager
- Mannskap - 27

Informasjonen er hentet fra magasinet Naval Experts – DCNS.

OVERSATT OG OMSKREVET AV EINAR
HOLST CLAUSEN

Konvensjonelle ubåter av lik størrelse har de samme ytelsesnivåer, men har hovedfokus på anti-ubåt krigføring. Men tidene har forandret seg, i dag krever undervannskrigføring betydelig raskere reaksjoner og levering av våpen mot forskjellige mål. Alt fra etterretning og overvåking, til angrep mot landmål og bekjempelse av piratfartøy. "Dette var forutsetningen når vi utviklet konseptet SMX-25. Ideen om en nestegenerasjons ubåt som møter de nye kravene i det 21. århundre. En utrolig konvensjonell ubåt som kombinerer alle fordelene som trengs for raskt å nå et fjernt område. Men som oppfører seg

som et fartøy på overflaten, uten å være avhengig kjernefysisk teknologi", forklarer Xavier Itard, leder av DCNS Submarine Product Line.

Derfor har SMX-25 fått et konisk, bølgebrytende skrog og termisk fremdriftssystem, hvis tre gass-hydrojet drevne turbiner (total kapalligheten 48 Mw) står for fremdriften. I overflatestilling kan fartøyet komme opp i hastighet på 38 knop. Dette i seg selv er avskrekkende, enten "ubåtfregatten" er semi-neddykket, eller dykker ned til 100 meter. For i neddykket tilstand, bytter SMX-25 over til sitt elektriske batteridrevne fremdriftssystem (propulsion) bygd inn i såkalte "pods". Et system som genererer lite støy og som gir høy ytelse over lang tid. Fartøyet har videre

avanserte overvåkings- og våpensystemer som selvfølgelig kan brukes både over og under overflaten. Sonarer, overvåkingsradar, sjø til lufraketter, torpedoer, og egen plattform for å kunne operere en liten UUV eller UAV, for å nevne noe. SMX-25 har et mannskap på 25, men kan også ved behov ha med seg spesialsoldater.

Funksjonalitet var ingen enkel sak, «påpeker Nicolas Piganeau, som har designet de SMX-25. «Hovedproblemet var å oppnå en perfekt balanse mellom de ulike volumer og masser, og å forene høye utøvelse av fri hydrodynamikk med stabilitet, både over og under overflaten.» DCNS har med SMX-25 fått mulighet til å demonstrere sin ekspertise når det gjelder nytenkning for å møte

endrede behov, og er en av få selskaper i verden som er i stand til å designe et hybrid fartøy som dette, takket være sin kompetanse i både overflate fartøy og ubåter. Men i likhet med alle innovative ting, som er overraskende ved første øyekast, kan dette konseptfartøyet godt være interessant for mariner som trenger å utplassere væpnede styrker over lange avstander, så raskt som mulig.

Redaksjonsanmerkning: Sistnevnte kunne jo passe godt for Norge med sitt spesialiserte og innsatsbaserte forsvar, med deltagelse i internasjonale operasjoner. Her kunne vi løst fregattutfordringene og investeringen i nye ubåter i ett smekk (humor).

Honour Gardé.
Foto Ole Gunnar Henriksen Nordli.

Beste Tattoo hittil!

Norsk Militær Tattoo er det største innendørs arrangement i Norge, og regnes nå som den beste tattooen i Europa, kanskje i verden. Årets Tattoo ble med sitt meget fargerike og varierte program, det beste som har vært arrangert hittil, siden oppstarten på Hamar under OL i 1994.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Den 9. mai ble tradisjonen tro, tattoohelgen innledet med en åpningskonsert i Sonja Henie salen på Radisson Blue, Oslo Plaza Hotel. Dermed fikk mange anledning til å se og høre The Royal Band of the Belgian Air Force, The Central Band of the Army of The Czech Republic, The United States Army Band «Pershing's Own», president Obamas favoritt band. Og aller best, det var fri entré. Og for å glede Oslos borgere, samt gjøre det enda bedre kjent at Norsk Militær Tattoo (NMT) 2012 var i byen, gikk deltagerne for helgen

også i en tattooparade fra Akershus festning, og en stor runde rundt i byen. De endte opp på Rådhusplassen, der det ble avholdt en "minikonsert".

Etter generalprøven på torsdag, ble det på fredag, lørdag og søndag, totalt gjennomført fire show i Oslo Spektrum, så å si alle med fullt hus, i følge en meget fornøyd sjef for NMT, oberst Christer Johannesen. Dette er den beste tattoo vi har gjennomført noen gang, og med nærmere 20.000 tilskuere totalt, kunne "Tattooogeneralen" fortelle Offisersbladet. Offisersbladet var på plass i Spektrum, og de meget hektiske timene før general-

prøven på torsdag. Å være vitne til det smånerøse livet i "backstage" området, er som å befinne seg midt i en maurtue. Det tusser av deltagere, personell fra arrangementsstab og soldater som hjelper til med de siste forberedelser. Uniformer strykes, instrumentene prøves, våpendrill terpes, de siste kulissene kommer på plass, kilometervis med ledninger og koblinger kommer på plass, jentene setter opp håret, og korps og band tester innmarsj og detaljer i sitt program. Og oppe i alt dette prøver producer Per Hansen å samle de siste trådene, og bevare roen.

For altmuligmannen Per

Hansen er producer/regissør og er ansvarlig for å sy sammen tattooens program og innhold, samt koordinere det med alt og alle, slik at publikum får en god tattoo-opplevelse. I samarbeid med Christer Johannesen og hans stab, samt støttende avdelinger, har de i løpet av to års program-planlegging, sponsor- og budsjettarbeid, endelig kommet i mål. Nå gjenstår "bare" fire hovedforestillinger! Per Hansen er på mange måter en veteran i tattoosammenheng, for allerede i 1994 var han "backstage" ansvarlig under avslutnings-seremonien under OL på Lillehammer. Erfaringen som

The Republic of Korea Ministry of National Defence Traditional Band med artister lagde et skikkelig show i Spektrum.

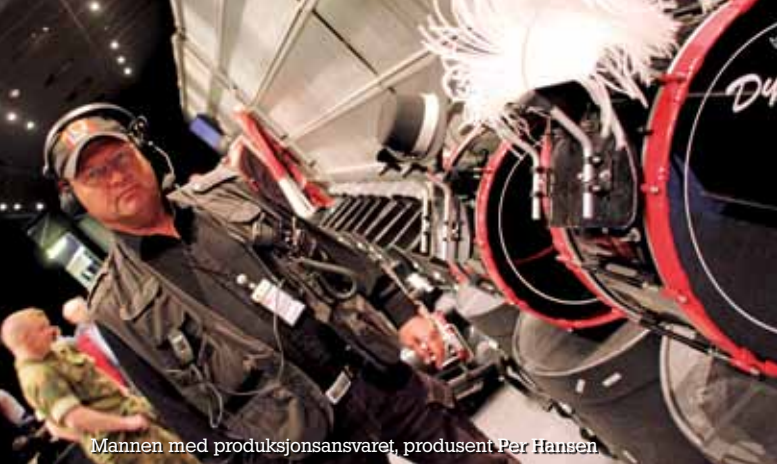
Fargerike drakter og Koreansk folkedans.

Våre drillgardister i aksjon!

USA Pershings own med band.

Mannen med produksjonsansvaret, produsent Per Hansen.

Vår egen drilltropp er selvfølgelig alltid best Foto Ole Gunnar Henriksen, Nordli.

Ole Edvard Antonsen med nydelig trompetsolo, sammen med blåsere og trommer fra Luftforsvarets Musikkorps.

Stabsmusikken storskjerm med tema frigjøring veteraner og Luftmakt 100 års jubileum. Hele forestillingen startet med 1 minutt stillhet for nylig avdøde Gunnar Sønsteby.

Top Secret på trommer med påtente trommestikker

drilltroppssjef i HMKG, var nok en fordel, for han fikk samme år ansvaret for regien av den første militære tattooen i Norge, på Hamar.

I 1996 ble tattooen flyttet til Spektrum i Oslo, og der har de gjennomført tattoo annen hvert år siden da. En noe premiere-nervøs Per Hansen, kunne fortelle Offisersbladet at noen av utfordringene er at det kun er to dager til prøver i Spektrum, der hele programmet skal øves inn, med rundt 1.000 deltagere, fordelt på til sammen 14 korps, band, kor og solist. Og første hele gjennomkjøring var på generalprøven med over 3.500 publikummere (bl.a.

sponsorer og forsvarspersonell). Dessuten har vi meget kort tid på rigging av de store og flotte kulissene, og alt dette kan være i overkant spennende, sa Hansen. All den erfaringen han har skaffet seg i forbindelse med tattooene opp gjennom årene, har også ført til at Hansen har hatt flere tilsvarende jobber under VM og World Cup arrangementer i Norge. Men også noen spesielle og morsomme oppdrag, som når han ble spurt av Sultanen av Brunei, om han kunne være konsulent for sjeikens privat tattoo, med 1.200 deltagere og 60.000 tilskuere! Han ble flydd ned på business class, og var på

jobb der en uke i relativt luksuriøse omgivelser!

Årets tattoo ble gjennomført med solid støtte fra personell fra HMKG og flere andre avdelinger, samt økonomisk støtte fra Gullsponsorene Radisson Blu, Kongsberg, Avinor, Telenor, og bronsesponsor Volvo.

Årets deltakere:

- The Royal Band of the Belgian Air Force
- Forsvarets stabsmusikkorps
- The Band of the Estonian Defence Forces
- The Emerald Isle Irish Dance Team
- The Central Band of the Army of

the Czech Republic
The Top Secret Drum Corps,
Switzerland

- The US Army Band «Pershing's Own»
- The US Air Force Honor Guard
- The Republic of Korea Ministry of National Defense Traditional Band
- Tattoo koret «Oslo Filharmoniske Kor»
- Kongelig norske marines musikkorps
- Luftforsvarets musikkorps
- Hans Majestetets Kongens 3. Gardekompani – (musikk, signal og drill kompani)
- Soloartist Jannike Kruse (vokal)

NYHET!

FP AMERICAN EXPRESS

Nå kan du bruke FP kontoen din i hele verden med FPs American Express kort. Du kan søke kreditt inntil kr. 50.000,- til gunstig rente. Se vår hjemmeside for vilkår og søknadsskjema.

Bruk FP-nettbank - mange fordeler

- Lettere tilgang til konto
- Oversikt når du trenger det
- Betale regninger - **GRATIS**
- Mulighet til å søke: KONTOKREDITT kr. 50.000,- raskt og enkelt - (for de som er i tjeneste og har nettbank)

Se vår hjemmeside for mer informasjon og gode tilbud: **www.fp.no** eller kontakt oss på: tlf. 21 07 57 00, faks. 21 07 57 25, e-post: fp@fp.no

FP

Forsvarets Personellservice

Telefon: 21 07 57 00 • www.fp.no

Cognac og Offiseren

Takt- og tonekurs er for de fleste kjent som en del av utdanningen ved Krigsskolen. Det har vært et bidrag i utdanningen av den helhetlige offiseren som også skal virke utenfor slagmarken. Cognac-kurs var en del av takt- og tone fra starten av 2000-tallet og frem til nylig. Kurset var meget populært og kadettene så nytteverdien i å kunne litt grunnleggende om Cognac.

TEKST: LARS TØRUDSTAD

FOTO: PAL SÆVIK

Som en kadett så fint sa det: "Du er ikke skikkelig offiser hvis du ikke kan prate litt rundt det gode i glasset." Et utsagn jeg vil si meg enig i, og derfor stiller jeg meg undrende til skolens avgjørelse om å kutte kurset. Jeg er nok ikke den eneste, for etter at kurset forsvant ut av porteføljen i den formelle takt- og tonedelen, ble dette i fjor arrangert av skolens tradisjonsbærere som et frivillig tilbud. Da årets tradisjonsbærere ikke fikk mulighet til å videreføre denne tradisjonen, tok KAFO opp ballen og brakte kurset videre slik at også KS-kullene 11-14 skulle få gleden av å settes inn i Cognac'ens verden. Interessen i kull Eriksen var stor, og

gleden likeså, blant medlemmene som fikk denne flotte muligheten.

Kadett Grønli mener dette var et flott tilbud; "Som offiser hender det man må representere i middager og lignende, her serveres det ofte alkohol, jeg ville følt meg litt dum hvis jeg ikke var i stand til å konversere over innholdet i glasset." Ut fra tidligere deltakeres utsagn har kurset faktisk resultert i at det drikkes mindre mengde Cognac, men at den nå i vesentlig større grad nytes med innhold av høyere kvalitet.

Foredragsholder, Runar Framnes, stilte opp med sin fantastiske kunnskap og gode humør også denne gangen. Etter en forfriskende velkomstdrink, selvfølgelig blandet på en basis av en ung Cognac, dro han lære villige kadetter gjennom

Cognac'ens historie. Han fortsatte videre å greie ut om distriktet Cognac og hvorfor det er nettopp her Cognac'en lages. Kadettene fant også destillerings- og blandingsprosessen og hvordan lagringen påvirket resultatet, som meget interessant, og ikke minst hvordan en «Master Blender» klarer å opprettholde en uniform kvalitet fra år til år.

For lettere å lære om de ulike gradene av kvalitet innen Cognac, uten også å blande inn de ulike Cognac-husenes ulikheter, så ble kurset lagt rundt ett Cognac-hus; Camus. Denne produsenten har lange tradisjoner og strekker seg helt tilbake til 1863. I dag er det femte generasjon som har overtatt æren og bringer tradisjonene videre. På verdensbasis er Camus

verdens femte største Cognac-produsent, og deres produkter finnes i over 140 land.

Kadett Trønnes husker spesielt at biltypen Limousine har fått sitt navn etter eik fra Limousine-sko-gen, samme type eik som obligatorisk må brukes i fatene Cognac fremstilles på. I tillegg tilføyer han; "Du kunne jo vært avholds og vært med på dette kurset. Vi lærte å nyte Cognac, ikke drikke for å bli full. Og som Framnes sa selv, så er «70 % av nytelsen i lukten».

Nå var turen kommet til kveldens høydepunkt, nemlig smakingen. Vi fikk smake på totalt seks forskjellige Cognac'er, fra et vidt spekter av kvalitet. Det var meget interessant å smake de tydelige forskjellene på en billig VS, via VSOP og den spesielle «kvinnecognac'en» (se

senere) til en utsøkt Napoleon og opp til en superb XO. Vi fikk godt innblikk i hvordan druer fra ulike distrikter satte sitt preg på smaken, og at antall, årgang og type av ulike eau-de-vie'er (= en ublandet cognac) er av stor relevans for kvalitet og smak.

Vi fikk også et innblikk i hvordan Camus som Cognac-hus tenker i forhold til sin markedsføring og produktutvikling. Det var spennende å høre hvordan deres ønske om å utvide sitt repertoar for å få

flere til å nyte deres produkter resulterte i nyvinning. I og med at 98 % av de som drikker Cognac er menn, så laget Camus en egen kvinne-Cognac i Napoleon-kvalitet. Den har selvfølgelig fått navnet etter Napoleons keiserinne; Josephine. Denne duftet mer av blomster, og smaken var noe mildere enn andre typer av Napoleon-kvalitet eller de kraftigste XO'ene.

Avslutningsvis fikk vi smake en helt annen type Cognac; Pineau de

Charentes fra Bache Gabrielsen. Denne består av 45 % Cognac og 55 % ren druesaft og er ganske søt. Den skal serveres avkjølt og kan passe til velkomst, men er nok vel så god til søte desserter eller blåost. Dette var en spennende og ny erfaring for de aller fleste, og den vil nok komme på bordet ved et senere middagsselskap – ikke er den kostbar heller!

Etter kurset sitter samtlige kadetter igjen med en grunnleggende forståelse rundt produksjon og

nyttelse av Cognac. Vi har smakt og lært forskjell på hva som er "godt" og mindre godt, samt gjort erfaringer som bringes med på veien videre mot å bli en god helhetlig offiser. Ingen av oss akter nå lenger å være en som drikker Cognac uten meninger, men heller en nyter av Cognac med forståelse og innsikt i drikkens varierende spekter og kvaliteter. Jeg vil med det takke BFO for denne flotte muligheten dere ga oss medlemmer i kull Eriksen!

Cognac-kjenneren Vidar Framnes bidro med sin store kunnskap om cognac.

Et meget interessant kurs, var konklusjonen.

BFOs besøk til USA

Møte med medlemmer i Norfolk.

Fra møtet med medlemmer i Washington.

Av MORTEN GRANHAUG OG TOR GUNNAR FRAMNES FOTO MORTEN GRANHAUG

Det har gjennom flere år vært tradisjon at BFO følger opp sine medlemmer i utlandet. Som en del av BFOs utenlandssatsing har organisasjonen blant annet en egen person dedikert som OTV Utland. Denne stillingen bekles for tiden av Tor Gunnar Framnes.

Sammen med OTV Midt, Morten Granhaug, gjennomførte de en rundtur til flere av de avdelingene i USA der det tjenestegjør et betydelig antall norsk personell. Dette gir en god spredning, der man treffer personell fra eldre stabsmiljø til relativt unge flyelever.

Målet med turen har vært å gi informasjon til medlemmene, og samtidig få med innspill tilbake til Norge fra norsk personell som

jobber ute. I tillegg er det en bonus at man ved selvsyn får se hvilke forhold offiserene i utlandet jobber og lever under. Temaene som ble diskutert var mange. I det som ble presentert inngikk blant annet FMR / LTP, BFOs utkast til ny befalsordning, FPH del B og Personalreglement, Særavtale Intops, Komp. Avtalen, ATE, Lønnsoppgjøret, Ledendeavlønning, Skattesaken og Samarbeidsavtale BFO – NOF. Fokuset

varierte mellom de ulike avdelingene, og interessen for de ulike temaene varierte mellom de fast tjenestegjørende offiserene og flyelevene.

Ferden gikk først til Norfolk der vi ble tatt imot av lokalforeningsslederen. Han jobber ved hovedkvarteret ACT. Norfolk huser også USAs største marinebase der blant annet flere av hangarskipene har fast tilhold. Under besøket ble det i tillegg til

Bilparken til instruktører og flyelever bekrefter behovet for fart og spenning.

den faste briefen også avholdt årsmøte i BFO lokalforening Nord-Amerika. Etter et år med hardt og godt arbeid for medlemmenes beste, ble Bård Einar Lien gjenvalgt.

Fra Norfolk gikk turen videre til Washington DC for å treffe de ansatte på ambassaden, de norske offiserene som tjenestegjør i Quantico og noen av de som jobber i kampflyprosjektet. For OTV Morten Granhaug, som

til daglig har tilhold på Luftkrigsskolen, har reisen etter Washington vært hovedmålet. Vi besøkte først flyelevene på Pensacola og Fort Rucker. Her gjennomføres utdanningen til henholdsvis Orion, navigatørutdanning og helikopter. Fra Fort Rucker gikk turen videre til Sheppard, hvor jagerflygerne utdannes. Det er en spennende observasjon å se at Norge samarbeider med både Army, Navy og Air Force for å gi

sine ulike kategorier flyelever utdanning i USA. Spesielt er det spennende å oppleve de ulike kulturene disse avdelingene representerer og som elever og instruktører derigjennom lever under.

Temaene rundt arbeidsvilkår for de utestasjonerte har vært et åpenbart diskusjonstema, spesielt nå som ny avtale er i ferd med å reforhandles. Ved flere avdelinger har også temaet sammenslåing

BFO - NOF fattet stor interesse. I disse diskusjonene fremstår det som et klart standpunkt fra flere at dette oppfattes som det beste for medlemmene i begge organisasjoner.

Det er tydelig at besøket fra BFO oppleves som svært positivt, og OTV'ene som har vært på tur takker for gode samtaler og innspill under besøket.

Spesialverksteder for jagerflyet F-16

Fagarbeiderene Frank Vangen og Sigurd Myrvoll med AN-ALQ131 som skal henges opp midt under flyet.

Fagarbeider Sigurd Myrvoll viser frem en ALQ-162 luft til luft jammer.

Frank og Sigurd jobber på EK verkstedet ved Bodø Hovedflystasjon.

Av VIDAR STIBERG PETTERSEN/132
LUFTVING

Som en jagerflyger må du også beskytte deg mot fienden og de våpnene som brukes av dem. Er du infanterist for eksempel er splintvest, skyttergrav og panser effektive måter å beskytte seg mot fienden på. En jagerflyger sitter rimelig ubeskyttet for fienden sine våpen i flyet sitt. Selv om avstanden til bakken kan gi flygeren beskyttelse mot "dumme" våpen, slik som for eksempel mitraljøser og håndvåpen finnes det andre og mer avanserte våpen som når langt. Til å beskytte seg mot disse våpnene eller langtrekkende missilene trenger F-16 piloten et motmiddel.

Langtrekkende våpen må ha en eller form for styring hvis ikke skal det godt gjøres å treffe noe som beveger seg like fort som et jagerfly. Til dette bruker fienden ulike former for elektronikk som sender ut radio og radar stråler.

Da sier det seg selv at skal piloten hindre fienden å få øye på han og flyet, må piloten kunne forstyrre fiendens elektronikk ved hjelp av jamming. Det innebærer å forstyrre/jamme ut fiendens radarer, som brukes til målsøking og styring av missiler.

På F-16 henges det utenpå flyet noe som til forveksling kan ligne ei bombe, men er en POD (jammer) som inneholder avansert elektronikk for å kunne forstyrre fiendens elektronikk. Norge har i dag to typer av det som kalles jammere og som henger utenpå F-16. Den som henges opp på den våpenstasjonen som er midt under flyet (våpenstasjon nr 5) heter ALQ-131(V) og brukes til å forstyrre det utstyret fienden har på bakken. På vingene kan det monteres to av det som kalles pylon for henge opp bomber på, en under hver vinge (våpenstasjon 3 og 7). Disse har blitt ombygd og utvidet slik at i den ene er det plass til å sette inn en

boks med elektronikk som har fått navnet ALQ-162 V(6). Den er som betegnelsen sier også en jammer, men brukes mot andre fly og de våpnene de kan bruke.

Som alt utstyr på flyet må også dette utstyret vedlikeholdes ved fastsatte intervaller og repareres når det får feil. Luftforsvaret har et EK-verksted (Elektronisk Krigføring) i landet til dette vedlikeholdet lokalisert på Bodø Hovedflystasjon. Her er det ansatt 2 fagarbeidere med spesialkompetanse på EK-utstyret til F-16. En rekke av de andre spesialverkstedene som reparerer deler til F-16 finnes også kun i Bodø. Siden disse to jammerene inneholder gradert informasjon setter det også spesielle krav til verkstedlokalene og håndteringen av jammerene. Teknikerne må også autoriseres spesielt siden software'n jammerene blir programmert med er kun for "norske øyne". Software'n som lastes inn

tilpasses også de truslene jammerene skal bekjempe.

Norske ALQ-131(V) er i dag oppdatert til block versjon 2. I tillegg opereres den av landene Nederland, Belgia og Portugal i Europa. ALQ-162 V(6) brukes i dag bare av Danmark foruten Norge i Europa. Danmark oppdaterer nå sine til samme versjon som vi opererer, versjon 2.

Disse to jammerene gir F-16 mulighet til å "jamme" fiendens elektronikk både på bakken og i lufta. Når F-16 er på skarpe oppdrag er, dette utstyret både nødvendig, og påkrevd for at piloten skal være beskyttet mot trusler. Norge brukte ALQ-131 for første gang i skarpt oppdrag over Kosovo og da med lånt utstyr fra Nederland. Etter Kosovo fikk vi egne

ALQ-131(V) jammere som har blitt brukt over Afghanistan og Libya. ALQ-162 V(6) ble første gang brukt i skarpt oppdrag over Libya.

Golfbane i rette omgivelser!

På Rygge flystasjon har ansatte med stor dugnadsånd og velvilje fra Avinor og stasjonens ledelse, klart å etablere egen golfklubb med en 9 hulls golfbane. Og med en F-5 Freedom-fighter på sokkel ved startbua, og redningshelikopter og sivil luftfart tett innpå, så kan det vel ikke bli bedre for golfere med interesse for militær og sivil luftfart.

Her gjelder stans i slagene, for golfball i turbinene er ikke ønskelig.

Dette er golfbane i rette omgivelser.

BFO-tillitsvalgt og promotor for golfbane på Rygge, Erik Grøtte Warberg.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Redaktøren og noen ansatte fra sekretariatet, reiste ned for å teste ut forholdene, og ble møtt av initiativtager og ildsjel (og selvfølgelig BFO tillitsvalgt), Erik Grøtte Warberg. Etter å ha byttet I-kort med besøkskort, kjørte vi innover på stasjonsområdet, og ned til 330 skvadrons hangar og kontorbygg, ble overraskelsen stor. For der lå golfbanen, nyklippet og frisert for anledningen. Det ble en mini «BFO-Cup» denne ettermiddagen, på en bane som smyer seg langs flystripa, mellom bakker, bekker, gressletter og bunkere. Og på kjøpet fikk vi også litt lukt av parafin når

flyene tok av rett ved siden av oss. Dette er et flott initiativ, og et godt velferdstilbud til de som er golfere, eller har lyst til å bli det.

Rygge Flystasjon Golf Club har ca 150 medlemmer og ble stiftet 1. september 1996. Opprinnelig var oppmerksomheten rettet mot forsvarets personell, men den nye golfklubben har nå også medlemmer som ikke har direkte forbindelse med forsvaret eller flystasjonen. Klubben har medlemmer fra hele landet og en del medlemmer som for tiden bor i utlandet. Klubben har ingen ansatte, men takket være stor innsats fra nøkkelpersoner, er det stor aktivitet og et godt tilbud til medlemmene. Dog med god

medlemsinnsats med blant annet klipping av fairwayer og røff på dugnad.

Klubben var i starten assosiert medlem av Norges Golfforbund, men ble 11. april 2003 fullverdig medlem i NGF. En stor del av arbeid og innsats dreier seg selvfølgelig om å holde banen vår i best mulig stand. Klubben gjennomfører mange klubbturneringer i løpet av året, og gjennomfører også Grøntkort kurs.

Gode hullbeskrivelser:

Hull 1: F5 Freedom Fighter, hull 2: DA20 Jet Falcon, hull 3: SAAB Safari, hull 4: 737 Norwegian, hull 5: Bell 412, hull 6: NIKE Herkules,

hull 7: Vampire, hull.: F16 Fighting Falcon og hull 9: Sea King.

Og hør bare på noen av reglene:

1. Dersom Sea King helikopter er parkert på "drue" til venstre for fairway ved hull 9, erstattes hullet med å spille fra teestedet til hull 6 mot green på hull 1.

2. Alt spill skal stoppe midlertidig ved flyaktivitet. Søk og observer! Vær spesielt varsom på fly på taxiway bak green på hull 2/6 som venter på klarsignal for å kunne kjøre ut på rullebanen. Vent med innspillet! Kan det bli bedre?

Av KAFO

Dette er et spesielt interessant tema fra kadettøyne da det er flere kadetter som har uttalt at de ikke kunne tenke seg å gå på Krigsskole hvis det hadde vært en annen mulighet, noe det ikke er for øyeblikket. Avdelingsbefalsordningen fungerer ikke til sin opprinnelige hensikt. Det faktumet at vi i dag ikke klarer å holde på personell fordi avtalen som eksisterer skisserer at

personell må slutte etter fylte 35 år, og attpåtil er på sin faglige formtopp, er ikke godt nok. Det er direkte dumt og ikke minst ugunstig for Forsvaret å sparke personell som har en så tung og viktig kompetanse – spesielt når de fleste ønsker å stå lenger i tjeneste.

En ny befalsordning er derfor nødvendig for å bevare kompetanse og sikre Forsvarets ansatte en livslang karriere. I

debatten om den nye ordningen snakkes det varmt om et underoffiserskorps, et spesialistkorps etc. kjært barn har mange navn. KAFO har gjennom årets vårkonferanse i London nettopp hatt den nye befalsordningen som tema, og dette er en sak som har vært mye diskutert blant KAFO sine medlemmer. Under vårkonferansen fikk deltakerne foredrag om det britiske systemet fra både offiserer (COs) og en underoffiser (NCO). For å forstå

hva vi prøver å få til i dag kan det være lurt å definere hva en spesialist eller NCO er, men for å gjøre dette kan det være lurt å definere hva en offiser eller CO er. Det som kjennetegner en offiser er først og fremst en høyere utdannelse fra enten krigsskole eller stabsskole. Offiseren har et lederfokus og kan beskrives som en generalist. Underoffiseren, derimot er utvalgt blant vervede og er spesialist innenfor sitt fagfelt.

Debatten er i gang – en ny befalsordning!

Avdelingsbefalsordningen som i dag eksisterer i Forsvaret har i den siste tiden blitt diskutert svært mye, og er et svært «touchy» tema hvor det er mange meningsbærere.

KAFO ønsker derfor å være med å støtte opp og bidra til å skape en ny løsning som tilfredsstillter Forsvarets personell på en god måte.

Med andre ord kan en under-offiser beskrives som en håndverker og rådgiver for offiseren. Dette er slik systemet fungerer i mange andre land.

For ikke lenge siden ble de første spesialistene ansatt i Hæren. KAFO er for initiativet og synes at det er bra for å få fart i debatten og ikke minst arbeidet med å danne en ny ordning. Likevel er det ikke riktig å iverksette en ny kategori for befal uten et system

som kan følge opp under. Dette gjelder ivaretagelse av for eksempel pensjon, lønn, utdanning og karriereutvikling. KAFO mener det er viktig at tanken om en ny befalsordning skjer likt i hele Forsvaret, for å unngå at vi ender opp med en løsning som igjen ikke vil tilfredsstillte behovet for å beholde personell og kunne tilby en livslang karriere i Forsvaret. For å kunne bygge en ny ordning må dette skje på nasjonalt plan

og gjelde for både Hæren, Luftforsvaret og Sjøforsvaret. Her kommer spesielt tanken om et helhetlig utdanningskonsept inn. Det er avgjørende at en plan for utdanning og kursing er på plass før noe endres eller ny befalsordning innføres. Det er viktig at man ser en klar sammenheng mellom planlagt utdanning og karriereløp. KAFO mener at alle kategorier befal skal ha et helhetlig utdanningsløp. Videre bør vervede og grenaderer

inkluderes i befalsordningen slik at intensjonen om et helhetlig utdanningsløp blir oppfylt. Befalsordningen bør være til det beste for Forsvaret, slik er det ikke med den nåværende løsningen i dag. Vervede og grenaderer er en meget viktig ressurs for Forsvaret og de blir bare viktigere i tiden fremover. Disse må tas med i prosessen slik at ordningen kan oppfylle intensjonen om å være helhetlig for alle. >>>

Forsvaret skal være en trygg og forutsigbar arbeidsplass for sitt personell. Med dagens løsning er ikke dette tilfellet. KAFO mener at varigheten og nivået til den enkeltes arbeidssituasjon i Forsvaret bør være sammenfallende med den enkeltes prestasjoner. Forsvaret ser viktigheten av å ha rett hode på rett sted. Personell bør ikke tvinges gjennom en utdanning ved Krigsskolene for å kunne opprettholde en karriere i

Forsvaret, slik det er i dag. Likevel bør muligheten for fortsatt å kunne søke seg til en Krigsskole være tilstede for personellet som faller inn under en ny ordning, eller så må det være et tilsvarende tilbud.

Debatten har akkurat startet og KAFO støtter BFO i arbeidet med å kunne skape et tilbud som sørger for ivaretagelse og trygghet for Forsvarets personell.

KAFO vil ha:

- Et helhetlig system for hele Forsvaret.
- Mulighet for livslang og forutsigbar karriere med tilpassede utdanningsløp.
- Større fokus på karriereplanlegging.
- De beste pensjons, lønns og arbeidsvilkår Staten kan tilby for alle Forsvarets ansatte.

- Velkommen til Rena Motell

Rena motell ligger i gangavstand fra Rena Leir.

Idyllisk beliggende ved Prestsjøen i Rena Sentrum.
Vi har vært forswarets samarbeidspartner
siden etableringen av Rena Leir.

Vår største oppgave er å skape trivsel
for vår største kunde, - forswaret !

 BNS Container
Alt i containere

Kontorcontainere

Sidedørscontainere

Innredede containere

Integrert krokløft

Rammeavtale fraktcontainere

Spesialtilpasning

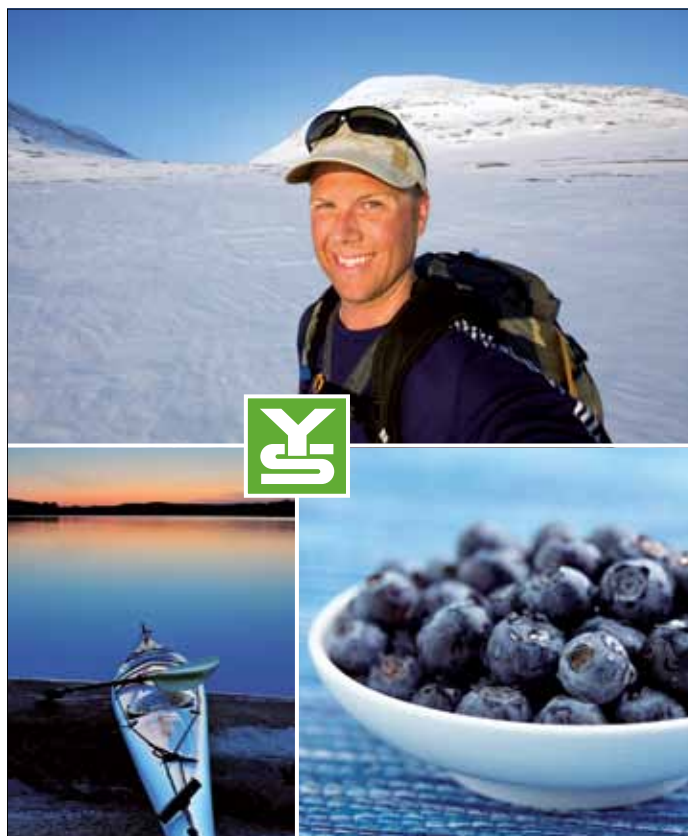
Tel: +47 22 90 92 50 | www.bns.no | salg@bns.no

STADIG FLERE FØLGER BFO PÅ FACEBOOK!

Bli en av de mange som
følger BFOs aktiviteter
på Facebook.

Gå inn og trykk liker i dag!

Oppgrader ditt YS medlemskort

Det koster deg ingen ting å oppgradere til
YS MasterCard. Du kan bruke kortet både
som sparekonto og kredittkonto, alt etter
behov. Uansett hvordan du benytter kontoen,
er vilkårene blant de beste i markedet:

- 3 % sparerente fra første krone.
- Gebyrfrie varekjøp i Norge og utlandet.
- Ingen årsavgift.
- Oversiktlig nettbank.
- Sesongrelaterte tilbud i anerkjente nettbutikker.

Bestill nå og les mer på ysmedlemskort.no

Nom. rente: 12,25 %. Eff. rente 17,5 %, 15.000,- o/ 12 mnd. totalt 16.351.
YS Medlemskort – et produkt fra DNB Bank ASA.

10 år med «nye» Telemark

Lørdag 12. mai feiret Telemark bataljon 10 år i Rena leir. Ca 250 tidligere ansatte og totalt ca 700 var med og markerte dagen.

Av HAVARD STOLE/OTV BFO INDRE ØSTLAND

Sjef TmBn, Lars Lervik åpnet jubileumsdagen med et tilbakeblikk på de 10 år som er gått med, oppdrag fra Afghanistan og Irak. Kompanisjef Jørgen Bull fortsatte med et foredrag fra sin tid som Taskforce sjef i Mayhmane. Dette var en orientering myntet på de tidligere ansatte, for å gi dem et

bilde av hva TmBn leverer av ytelser i dag. TmBn's veteranforening, holdt deretter sitt årsmøte hvor det ble konstituert nytt styre og enstemmig vedtatt innmelding i NVIO.

Materiell display hører selvsagt med og det ble anledning for tidligere tilsatte å se på gammelt og nytt materiell, noe de tilreisende satte stor pris på. Sjef TmBn, Lars Lervik og bataljons

prest Peter Wilhemsson, satte deretter en fin ramme på minnesmarkeringen for bataljonens falne kamerater på minnelunden i Rena leir. Det ble gjennom dagen god anledning til å få pratet med gamle kollegaer og kamerater om gamle tider og det var ikke fritt for at en og annen veteran savnet samholdet og miljøet de hadde opplevd sammen i bataljonen. Dagen ble så avsluttet med

grilling og fest i garasjelegget, hvor Birken kompani sørget for god stemning med flott musikk, sponset av blant annet BFO. Alt i alt en flott dag for en stolt jublant!

Neste år braker det løs igjen, men da med 20 års markering, og da helt tilbake til tiden da TmBn var stasjonert på Heistadmoen.

Materiell display.

Telemark Bataljon 10 år.

Fra seremonien i Minnelunden.

Festen ble holdt i et festpyntet garasjeanlegg, nesten feltmessig feiring!

Bataljon

Våre F-16 er nå blant de

Det finnes ingen lette og raske løsninger, når man skal anskaffe avansert utstyr til våre kampfly.

Testpilot Eskil Amdahl i fullt utstyr, diskuterer detaljer etter testturen, sammen med prosjektleder og andre tilknyttet prosjektet.

Her monteres en GBU bombe på pod der missilvarslerer er montert.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Våre F-16 har med jevne mellomrom gjennomgått software og hardware oppdateringer i det såkalte Midlife update-programmet (MLU). I disse dager har flere fått oppdatering nr 6 i programmet, en software oppdatering. Fra før av har våre F-16 en såkalt jammepod montert under kroppen. En avansert sender, som forstyrrer fiendens radarsignaler, og i tillegg kan falske radarsignaler, som forvirrer operatørene på fiendens radarskjermer. I slutten av mai fikk Offisersbladet som eneste fagblad, være med til Bodø hovedflystasjon, der testflyger Eskil Amdahl, skulle slutt-teste et

nytt varslingsystem mot innkomne missiler. Dette kalles Missile Early Warning System. For over et år siden, hadde Offisersbladet en artikkel om Danskenes testing av systemet, og «hemmelig» utlån av dette til Norge for utprøving. Men først nå er dette helt offentlig og godkjent.

Sammen med Amdahl, møtte Offisersbladet blant andre prosjektlederen i dette anskaffelsesprosjektet, major Espen Bekkevold i FLO, som til daglig jobber på Kjeller. Han er den beste til å svare på tekniske finurligheter, og lure eller mindre lure spørsmål fra en ivrig redaktør. Han kunne fortelle at dette utstyret som er satt sammen for norske F-16, er noe av det aller

beste i verden. Luftforsvaret har nå anskaffet og installert et egenbeskyttelsesutstyr på F-16 som skal beskytte flyet mot å bli truffet av raketter som prøver å skyte det ned.

Avansert teknologi

Han sier videre at det finnes to typer raketter, aktive som har egen radar for å styre seg mot flyet, og passive som søker på varmlufts-trålingen fra flyet. For å beskytte seg mot de aktive radarsøkende raketten har FLO anskaffet to forskjellige jammere i dette prosjektet. Dette er avanserte sendere som sender støy eller falske radarsignaler tilbake for å forstyrre radaren i raketten som prøver å treffe flyet.

- Det er vanskelig å beskytte seg mot passive varmesøkende raketter da de ikke sender ut signaler som kan fanges opp av radaren eller radarvarsleren. Det eneste systemet som kan se om det kommer en slik passiv rakett mot flyet er våre nyanskaffede missil varslingsensorer (MWS). Disse vil se varmesignaturen fra motoren på raketten som kommer mot flyet og varsle flygeren, forklarer Bekkevold.

Sertifiseringsflygning i Bodø

Den nye løsningen for egenbeskyttelse på F-16, som Offisersbladet fikk demonstrert på Bodø hovedflystasjon den 24. mai, er nå godkjent. Det betyr at norske F-16 har den beste

mest avanserte i verden

totalløsningen for å beskytte seg mot fiendtlige raketter, og størst sannsynlighet ikke for å bli skutt ned. Offisersbladet var vitne til den tyngste lasten/konfigurasjonen noen F-16 har hatt i Norge. Eskil Amdahl gjennomførte flygning med full våpenlast, inkludert de store bombene GBU-24B, som veier 1000 kilo hver, og fire AIM-120 Amraam luft til luft missiler, i tillegg til jamme-pod under buken, kamera/målstyrings-pod for GBU bombene, samt de nye missilvarslings-pod'ene (som for øvrig GBU bombene hang i). Man måtte faktisk tappe ut 2.000 pund drivstoff, for at F-16 skulle komme seg sikkert i lufta.

Bekkevold orienterte også

Offisersbladet at det er FLO som innehar kompetansen som kreves for å gjennomføre sertifiserings-testene. Alle testflygningene ble gjennomført av testflyger fra FLO/ Luftkapasiteter ved Kjeller, under veiledning og oppsyn av Lockheed Martin ved Ørlandet i april 2011 og nå sist ved Bodø Flystasjon i mars og mai 2012.

Viktig samarbeid

- For å komme frem til målet har det krevd godt samarbeid mellom oss i FLO, Forsvarets forskning-sinstitutt (FFI), Forsvarets elektronisk krigføring støttesenter (FEKS), Etterretningstjenesten og utallige møter med produsentene i USA og Tyskland, understreket prosjektlederen.

Innenfor Amraam missilet ser vi missil varslings pod'en med sensorer (1 sensor foran og to bak)

AV JOHN BERG, FORSVARSANALYTIKER

Global Hawk til sjøs

Global Hawk RQ 4 HALE.

US Navy's Northrop Grumman RQ-4 Global Hawk HALE (High Altitude Long Endurance) førerløse drone versjon begynner nå å ta form. Dronene skal inngå sammen med P-3C Orion etterfølgeren P-8A Poseidon maritime overvåkingsfly i et BAMS (Broad Area Maritime Surveillance) system. US Navy's Global Hawk versjon får betegnelsen MQ-4C. M'en betyr at dronen blir væpnet. Første MQ-4C skal på vingene senere i år.

MQ-4C kommer til å skille seg ut fra US Air Force's og NATOs AGS (Alliance Ground Surveillance) RQ-4 versjoner først og fremst ved sin MFAS (Multi Function Active Sensor) radar. MFAS, som naturlig nok er optimalisert for BAMS operasjon-skonseptet, beskrives som verdens første radar som kan gi full og kontinuerlig 360 graders dekning av både åpent hav og kystfarvann over det som karakteriseres som "ekstremt lange avstander". MFAS får en MSS (Maritime Surface Search) mode for å tracke fartøyer og ISAR (Inverse Synthetic-Aperture Radar) mode for klassifisering av fartøyer. Den får "image-while-scan" kapasitet for meget rask høyoppløsnings ISAR snapshot klassifisering samtidig med MSS scan. MFAS vil bruke to SAR

(Synthetic Aperture Radar) moder for bakkeovervåking, en "spot" SAR for bilder av bakken og faste og stillestående mål og en "strip" SAR langs en fastlagt linje.

Til brukere vil MFAS kunne sende tracks, enkeltstående snapshots og høyoppløsnings snapshots samtidig med at 360 graders dekning opprettholdes. (Air Forces Monthly mai 2012)

Større Fire Scout

MQ-8B Fire Scout.

US Navy har gitt Northrop Grumman kontrakt på en ny, større versjon av MQ-8 Fire Scout UAS (Unmanned Air System) fartøybasert helikopterdrone. Den nye versjonen, som foreløpig kalles Fire-X, blir en førerløs versjon av Bell 407 helikopteret. Bell 407 er omtrent dobbelt så stor som Schweizer 330 helikopteret som nåværende MQ-8B Fire Scout helikopterdrone er basert på.

Foreløpig gjelder kontrakten to prototyper og seks operative Fire-X helikopterdroner. US Navy tar sikte på å anskaffe 28 slike fartøybaserte droner raskt mulig. Den nye MQ-8C versjonen vil bruke mye av elektronikken fra nåværende MQ-8B Fire Scout, men den vil også få radar høydemåler, forbedret GPS/INS (Global Positioning System/ Inertial Navigation System) navigasjon, IFF (Identification Friend-or-Foe) og en ny TCDL (Tactical Common Data Link). Den største gevinsten vil komme i form av at flytid vil øke fra 6 timer til 14 timer, med en nyttelast på 600-700 kg. Trolig vil den nye MQ-8C bli bevæpnet med BAE Systems' APKWS (Advanced Precision Kill Weapon System).

Også den nye Fire-X vil raskest mulig bli satt inn i piratjakt i farvannene utenfor Somalia. Pr. i dag er planen at Oliver Hazard

Perry-klasse (FFG-7) fregatten USS Klakring skal settes inn i piratjakten fra juni med hele fire MQ-8B Fire Scout (med andre ord nåværende versjon). På tre tidligere deployeringer har Fire Scout vist seg som meget effektive piratjegere, med velegnet ISR (Intelligence Surveillance Reconnaissance) kapasitet, og kapasitet til å sende video direkte og i sann tid til bordingsmannskaper mens bording pågår, og å gi dem over horisonten sambandslink. Senere skal MQ-8B og MQ-8C om bord i US Navy's nye LCS (Littoral Combat Ships).

Helikopterdroner er helt nytt lite utprøvd sammenlignet med andre droner, og i vår ble US Navy's MQ-8B'er satt på dekk etter to havarier. En MQ-8B havarerte i Afghanistan uten av fiendtlig beskytning var involvert, mens en annen gikk i sjøen da et amerikansk marinefartøy ikke klarte å opprette UCARS (UAS Common Automated Recovery System) lock-on, som er en forutsetning for dekklanding mens fartøyet går. I juni i fjor ble en MQ-8B skutt ned over Libya av Gaddafi-lojale styrker. Det har også vært en del andre problemer. MQ-8B'er har imidlertid også gjort pålitelig tjeneste over Afghanistan og Libya, i somaliske farvann og i overvåking og kontroll av Hormuz-stredet. (Nick Brown, Gareth Jennings Jane's International Defence Review mai, juni 2012)

Jet Predator C

MQ-8B Fire Scout.

General Atomics tester nå ut neste versjon MQ-9 Reaper (Predator B i eksportversjon) MALE (Medium Altitude Long Endurance), den jetdrevne Predator C Avenger. Avenger kan bære 1,36 tonn nyttelast i

våpenrom og opptil 2000 pounds (907 kg) på hvert hardpoint under vingene. Skoglengde oppgis til 13,4 m og vingspenn til 20,1 m. Toppfart oppgis til over 740 km/t og tid i luften til over 16 timer. Hovedsensorer og bevæpning vil normalt være General Atomics Lynx Multi Mode radar, en elektrooptisk/infrarød sensor og GBU-31 2000 pounds JDAM (Joint Direct Attack Munitions) GPS satellittstyrte bomber.

Samtidig har Nederland gått ut med en RFI (Request for Information) for en MALE drone. Målsettingen er ett system bestående av fire droner og en bakkestasjon for operativ tjeneste fra 2015-16. Det er avsatt €100 millioner for prosjektet. (Air Forces Monthly april, mai 2012)

Phantom Eye vil se deg

Phantom Eye under testflygning.

Boeing nærmer seg raskt første prøveflygning av sin Phantom Eye HALE (High Altitude Long Endurance) drone. Med et vingspenn på 45 m vil Phantom Eye kunne fly i høyder på opptil 65.000 fot (19.800 m), litt høyere enn Global Hawk. Og mens Global Hawk i nåværende versjoner kan fly i opptil 32 timer, kanskje noe mer, vil Phantom Eye kunne holde seg på vingene i fire døgn. Phantom Eyes to turboprop motorer går på hydrogen. (Air Forces Monthly mai 2012)

NORGES BESTE HØYRENTTEKONTO

Dine Penger
15.11.2011

Få mer ut av sparepengene dine!

Oppretter du høyrentekonto hos oss nå, får du sparerente på 3,65%*).

Ring oss gjerne på 03100 hvis du lurer på noe eller se gjensidige.no/ys.

*) Rentebetingelser pr. 15.11.2011. Renten gis på hele beløpet ved innskudd over 100 000 kroner og kontoen har fire gebyrfrie uttak per år.

Avsender: Offisersbladet, Postboks 501 Sentrum, NO-0105 Oslo

Bergans of Norway har vært med på å sette standarden for verdens mest avanserte tur- og forsvarsutrustning siden 1908.

www.bergans.no